

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chetmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 557

Poznań, wtorek dnia 2 grudnia 1930

Rok XXV

Wobec ożywienia w polityce międzynarodowej

Na terenie międzynarodowym widać obecnie ogromne ożywienie. W Genewie obraduje przygotowawcza komisja rozbrojeniowa. Dała ona powód do bardzo ciekawego układu sił państwowych. Zarysował się tam jak gdyby wspólny front Włoch, Niemiec, Rosji, Węgier i Bułgarii, zmierzający pod hasłem zrównania praw i obowiązków wszystkich państw, do zniesienia wyjątkowych klauzul rozbrojeniowych dla państw zwyciężonych w wojnie światowej. Odpowiedni wniosek postawił delegat niemiecki hr. Bernstorff, który pragnął wprowadzić do projektu konwencji rozbrojeniowej klauzulę, że z chwilą jej wejścia w życie upadną przepisy traktatów pokojowych o rozbrojeniu Niemiec, Węgier, Austrii i Bułgarii. Wniosek ten, zmierzający do rewizji traktatów, upadł dzięki stanowisku Anglii, której delegat lord Robert Cecil, odpowiedział hr. Bernstorffowi kategorycznie nie wogóle na konferencji genewskiej sytuacja nie ułożyła się pomyślnie dla państw niezadowolonych z obecnego status quo.

Mimo to, a może właśnie dlatego aktywność tych państw nie ustaje. Daje się jej nawet bardzo zewnętrzny wygląd. A więc delegat sowiecki na konferencję rozbrojeniową Litwinow opuścił nagle Genewę, oświadczając, że nie ma tam już nic do roboty i udał się najpierw do Medjolanu, gdzie spotkał się z włoskim ministrem spraw zagranicznych, p. Grandim, a następnie przybył do Berlina, gdzie również odbył szereg rozmów politycznych. Pisaliśmy już o zamiarnej podróży węgierskiego premiera hr. Bethlena do Angorii i do Berlina. Wreszcie odwiedził Rzym turecki minister spraw zagranicznych Tewfik Ruszdi bej, który teraz udaje się do Sofji, gdzie jeszcze nie przebrzmiały echa zaślubin królewskich, zacieśniających węzły między Włochami a Bułgarią.

Czy istotnie mamy do czynienia z blokiem państw „niezadowolonych“ lub „rewizjonistycznych“? Zdaje się, że twierdzenie takie byłoby przedwczesne. Należy zwłaszcza wyodrębnić taktykę Włoch, która zmierza stale do wywołania we Francji, wrażenia, że Rzym nie jest odosobniony w Europie i że lepiej być z nim dobrze, niż narząca się na powstanie jakiegoś groźnego bloku. W samym Rzymie bowiem zdają sobie chyba dobrze sprawę, jak trudną byłoby rzeczą poprowadzić do jakiejś skuteczniejszej akcji tego rodzaju nieskoordynowany zespół państw i że z akcji rewizjonistycznej najmniej korzyści mogłyby wynieść właśnie Włochy. Zarysowanie się zresztą wspomnianego bloku miało ten skutek, iż natychmiast wytworzyło się zbliżenie francusko - angielskie, czego wyrazem było stanowisko lorda Roberta Cecila w Genewie.

Nowy rząd w Austrii

Wiedeń, 1. 12. (Tel. wł.) Rokowania w sprawie utworzenia gabinetu zostały ukończone. Lista nowego gabinetu austriackiego została niemal w całości uzgodniona. Obecnie toczą się jeszcze rokowania co do obsadzenia tek ministra spraw zagranicznych, którą ma objąć były kanclerz dr. Seipel oraz ministerstwa opieki społecznej, którą ma objąć członek partji chrześcijańsko - narodowej Drexel. — Przedstawiciele t. zw. „Heimatbloku“

w nowym gabinecie nie są reprezentowani.

Lista gabinetu poza wyżej wymienionymi wyglądać ma następująco: kanclerz: dr. Ender, wicekanclerz i sprawy wewnętrzne: Schober, handel: Heine, szkolnictwo: Czermak, rolnictwo: Thaler, ministerstwo wojny: Vaugoin, finanse: Winkler. Na ministra sprawiedliwości przewidziany jest przedstawiciel partji niemieckich narodowców.

Zwycięstwo młodzieży narodowej

Kłeska „sanacji“ na walnym zebraniu „Bratniej Pomocy“ W. S. H. w Warszawie — 87 proc. uczestników za zarządem narodowym

Warszawa, 30. 11. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się zwyczajne doroczne walne informacyjne zebranie towarzystwa „Bratnia Pomoc“ przy Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie. „Sanacja“, reprezentowana przez t. zw. „Legjon Młodych“ i Związek Młodzieży Demokratycznej za wszelką cenę starała się obalić istniejący zarząd Bratniej Pomocy, który niepodzielnie jest w rękach młodzieży narodowej. Gdy jednak doszło do dyskusji i głosowania — na 420 studentów zebranych w auli 363. to jest 87 proc. opowiedziało się zdecydowanie za obecnym zarządem narodowym a przeciw nikłej liczbie opozycji „sanacyjnej“. Niepoważne, budzące wesołość

na sali wystąpienia prowadzycieli t. zw. „Legjonu“ znalazły należną odprawę pod postacią wyboru na wakujące miejsce wiceprezesa p. Wiesława Izyskiego.

Dzięki sprawnemu i sprawliwemu przewodniczeniu p. Olechowskiego, honorowego prezesa „Bratniej Pomocy“ W. S. H. obrady rozpoczęte o godz. 11 w południe zakończone zostały o godz. 16,30 przy całkowitem wyczerpaniu porządku dziennego.

Zebranie powyższe jeszcze raz dobitnie świadczy, że młodzież akademicka nieustraszenie ma zamiar w dalszym ciągu pracować pod sztandarami obozu narodowego.

Hitlerowcy rosną w siły

Wykazują to ostatnie wybory w Bremie i Lubece

Berlin, 1. 12. (PAT) Wczoraj w wolnym mieście Bremie odbyły się wybory do Sejmu, których wynik wykazuje, że ruch hitlerowski w dalszym ciągu stale wzrasta. Ilość głosów uzyskana tym razem przez hitlerowców powiększyła się prawie w dwójnasób w porównaniu z liczbą głosów oddanych na listę Hitlera przy wyborach do Reichstagu we wrześniu r. b. Ilość mandatów hitlerowskich wzrosła z 2 do 32.

Znamiennem jest pozatem, że wzrost głosów hitlerowskich odbył się kosztem mieszczańskich stronnictw prawicowych i tak np. niemiecka partja ludowa zachowała zaledwie 60 proc. głosów uzyskanych w czasie wyborów do Reichstagu we wrześniu 1930 r.

Rząd W. M., oparty na ewentualnej koalicji stronnictw mieszczańskich, będzie więc mógł powstać jedynie przy udziale hitlerowców.

Również przy wyborach do Sejmu prowincjonalnego W. M. Lubeckij hi-

tlterowcy wczoraj odnieśli poważny sukces, bowiem w dawnym Sejmie partja hitlerowska nie miała żadnego przedstawiciela, obecnie uzyskała 7 mandatów.

Jednocześnie we wczorajszych wyborach do reprezentacji samorządowej w mieście Bielefeld liczba głosów, oddanych na listy hitlerowskie, wzrosła z 11.600, uzyskanych przy wyborach wrześniowych do Reichstagu, do 17.029.

Omawiając znaczenie wczorajszych wyborów, „Lokal-Anzeiger“ wskazuje, że ruch skrajnie prawicowy ogarnia coraz szersze masy ludowe w Niemczech. Jeżeli socjal-demokracja w przestarzałym sejmie pruskim trzyma jeszcze w swych rękach władzę, zaś rząd kanclerza Brüninga rządzi w sposób, jak gdyby ostatnie wybory nie wykazały żadnych zmian w nastrojach społeczeństwa niemieckiego, to postępowanie takie może wywołać nieobliczalne następstwa.

Z dyskusyj „rozbrojeniowych“

Genewa, 2. 12. (Tel. wł.) Przygotowawcza komisja rozbrojeniowa odrzuciła dziś wniosek niemiecki, domagający się skasowania pewnych typów broni, określonych przez wnioskodawców jako „broń zaczepna“. Za wnioskiem opowiedziały się tylko Niemcy i Rosja, przeciw 10 państw przy 13 wstrzymujących się.

Delegat niemiecki hr. Bernstorff w uzasadnieniu swego wniosku zwracał uwagę na pakt Kellogga, który skiero-

wany jest przeciw wojnie zaczepnej. Sprzecznoscią wobec tego jest tolerowanie broni, służącej do wojny zaczepnej, której się wyrzekły niemal wszystkie państwa przez przyjęcie paktu Kellogga. Mówca większości, delegat Grecji Politis w odpowiedzi oświadczył, że należy unikać zasugerowania narodom iluzji, że przyszła wojna nie będzie tak straszna jak wojna światowa.

Jeżeli jednak cała ta akcja ma dla Rzymu przede wszystkim charakter taktycznej gry dyplomatycznej, to dla Nie-

miec jest istotą rzeczy. Oficjalne postawienie przez p. Curtiusa sprawy rewizji traktatów i granic wskazuje, że dy-

plomacja niemiecka wyszła już z fazy przygotowywania pewnych posunięć. Jesteśmy pozatem w obliczu wielkiej antypolskiej akcji propagandowej ze strony Niemiec, opierającej się na ostatnich wypadkach w Polsce. Akcja ta, jak sądzić można z prasy zagranicznej, zrobiła jednak wrażenie. Rządowy organ angielski „Daily Herald“ w artykule „Rewizja“ pisze, że ostatnie wystąpienia przedstawicieli rządu niemieckiego „wskazują jasno, jak szybko zbliżamy się do chwili, kiedy żądanie rewizji traktatów pokojowych i układów pobocznych, dominować będzie w polityce ogólnej“.

Jakie wobec tej aktywności dyplomatycznej jest stanowisko Polski? Czy również aktywne? Trudno na to odpowiedzieć, bo spodziewana odpowiedź miarodajnych czynników na mowę p. Curtiusa nie nastąpiła. Natomiast w rozmaitych pismach prorządowych ukazały się artykuły, omawiające bardzo krytycznie naszą działalność propagandową zagranicą. Uwagi te są słuszne, ale nie rozwiązują istoty rzeczy. Sparyalizowanie akcji niemieckiej zależy nie tylko od udoskonalenia akcji propagandowej, ale od właściwej polityki ogólnej państwa polskiego. Niemcy dlatego odnoszą sukcesy i postępują naprzód, że konsekwentnie i wytrwale realizują pewien program polityczny, skierowany ostrzem przeciw Polsce. My też musimy mieć program polityczny i musimy umieć go realizować systematycznie i niezłomnie. Wówczas Niemców pohamujemy.

Ostatni więźniowie

Jak donosiliśmy, zapadła już decyzja o zwolnieniu za kaucją 10.000 zł p. Norberta Barlickiego.

Dzisiaj będą mogły być poczynione odpowiednie kroki formalne.

W ten sposób w więzieniu grójcekiem pozostaną narazie pp.: Adam Ciolkosz (P. P. S.), Stanisław Dubois (P. P. S.), Kazimierz Bagiński (Wyzw.), Karol Popiel (N. P. R.), Adolf Sawicki (Stron. Chłopskie).

Oprócz tego w więzieniu mokotowskim przebywa stale Wojciech Korfanty.

„Gazeta Warszawska“ pisze w numerze 349:

„W Radomiu odbył się proces członków magistratu i radnych m. Radomia, pociągniętych do odpowiedzialności za uchwałę, protestującą przeciwko traktowaniu więźniów brzeskich, jak i przeciwko samemu faktowi ich uwięzienia. Rządowa Polska Agencja Telegraficzna dała sprawozdanie z tego procesu i w sprawozdaniu tem twierdzi, iż b. pos. Baćmaga, który, jak wiadomo, siedział w więzieniu brzeskiem, miał zeznawać przed sądem radomskim, iż więźniów w Brześciu traktowano zgodnie z regulaminem i nie dopuszczano się w stosunku do nich nadużyć.“

„Wobec takich wiadomości PAT. „Robotnik“ wczorajszy oświadcza:

„Stwierdzić musimy, że depesza PAT. jest niezgodna z prawdą; p. Baćmaga tak nie zeznawał; wręcz przeciwnie, ujawnił szereg rzeczy, które nie miną bez echa i będą we właściwym czasie podane do wiadomości publicznej.“

Tyle „Gazeta Warszawska“ i „Robotnik“.

Mamy pieniądze dla faktorów

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Gdynia, 1 grudnia.

Dawną przywarą charakteru polskiego jest posilkowanie się pośrednictwem w tranzakcjach kupieckich; zdecydowane lenistwo czynu. Dziedzic nie umiał i nie chciał dawać sobie rady bez faktora.

Wydało tej mentalności wojnę w Polsce nowoczesnej — i szczególnie na ziemiach zachodnich zdołano usunąć pośrednika-faktora. W Polsce środkowej i wschodniej pośrednictwo kwitnie jednak w najlepsze i faktorów spotyka się tam nie tylko po folwarkach.

Ziemie zachodnie Polski, które z trudem wytepiły u siebie pachciarzy i faktorów i stworzyły typ czynnego obywatela, niecierpiącego pasorzytów, muszą się strzec przed zawlečeniami ze wschodu Polski miazmatów, które deprawują ludzi. Tylko zdrowe komórki mogą odrodzić organizm.

Wypadek, który zaszedł ostatnio w Gdyni, dowodzi jaskrawo, że w mieście tem, na które zwrócone są oczy całej Polski, zagnieżdża się na dobre t. zw. „duch Wschodu“, gość nam najzupełniej niepożądany.

Budująca się Gdynia potrzebuje dużo pieniędzy na inwestycje. Zaciągnięcie większej pożyczki okazało się koniecznością. Władze miejskie nie udały się jednak same na poszukiwanie kapitałów, starym szlacheckim zwyczajem oddały się w ręce pośrednika. Szwajcarzy okazali gotowość pożyczania Gdyni sumy 4 milionów franków, ale żądali gwarancji skarbu państwa. Na takie zabezpieczenie każdy kapitalista pożyczycy Gdyni pieniądze i przy takim interesie faktor był najzupełniej zbyteczny. Ale wówczas nie byłby Wschód, lecz Zachód. Postronni osoby muszą przecież coś zarobić.

Rozpoczęły się pertraktacje ze Szwajcarami. Jeżdżono z Gdyni do Zurychu i odwrotnie. Przy finalizowaniu pożyczki nalegano na dyrektora szwajcarskiego banku, żeby podwyż-

szuł kurs emisyjny, ponieważ pożyczka wypada drogo. Szwajcar odpowiedział: „My wam dajemy pieniądze na bardzo dogodnych warunkach; może pośrednicy zrezygnują z prowizji, którą zastrzegli sobie w wysokości 1 1/2% (od 4 milionów franków — 60 000) i zadowola się połową procentu. Wówczas pożyczka będzie znacznie tańsza“. Pośrednicy oczywiście nie chcieli o tem słyszeć. Pożyczkę podpisano i Gdynię każdy pożyczony frank kosztuje 1,81 zł, chociaż kurs giełdowy franka szwajcarskiego jest 172,7.

Do kas miasta Gdyni wpłynęła pierwsza rata pożyczki. Na rachunek należnych 60 000 franków pośrednik otrzymał już 45 000, czyli prawie 78 000 złotych.

Władze miasta Gdyni potraktowały sprawę pośrednictwa w pożyczce szwajcarskiej tak dyskretnie, że przemilczały ją nawet przed radą miejską, której dały pożyczkę do uchwalenia „en bloc“. Posilkowanie się przez miasto pośrednikiem w tranzakcji, gdzie wobec zabezpieczenia skarbu państwa pośrednik był najzupełniej zbyteczny, i podarowanie mu sumy 60 000 franków szwajcarskich, stało się dopiero teraz wiadome i będzie przedmiotem interpelacji na najbliższym posiedzeniu rady miejskiej.

Afera jest tembardziej skandaliczna, że faktorem magistratu gdyńskiego jest prawie że urzędnik miasta Gdyni, mianowicie p. Goldhar, dyrektor Miejskiego Towarzystwa Komunikacyjnego, przedsiębiorstwa, które miasto Gdynia powołało do życia i które w połowie jest jego własnością.

Gdynia jest miastem, które się buduje i któremu nie wolno wydawać niepotrzebnie nawet grosza, a cóż dopiero sumy 60 000 franków szwajcarskich. Miasto nie ma pieniędzy na szkołę, na szpital i t. d., — ale posiada przeszło 100 000 złotych dla niepotrzebnego faktora. F o b.

Niepokoje „triumfatorów“

W obozie rządowym zaczynają jakoś coraz bardziej odczuwać potrzebę wyjąsnienia swym zwolennikom, że Stronnictwo Narodowe miało wprawdzie w ostatnich wyborach oznaki powodzenia, ale że to powodzenie właściwie, ostatecznie, koniec końców i t. p., nie jest znowu czemś znacznym i ważnym.

Wyrazem tej wewnętrznej potrzeby dusz obozu rządowego są dociekania, ogłoszone p. t. „Pyrrusowe zwycięstwo Narodowej Demokracji“ na naczelnym miejscu „Gazety Polskiej“ (nr. 330) dnia 4-go b. m.

Zaczynają się te wywody od narzekania, że obóz narodowy i jego prasa

„nie kwestjonuje przegranej „centrolewu“, nie chce jednak widzieć triumfu Bezpartyjnego Bloku, nie zdolna jest nawet należycie ocenić fiasco akcji wyborczej nielojalnych wobec państwa ugrupowań politycznych naszych mniejszości narodowych, entuzjazmuje się tylko i wyłącznie swoim sukcesem“.

Czytelnicy pism narodowych najlepiej wiedzą, że narzekania te są niesłuszne.

Owo fiasco wyborcze mniejszości ocenia obóz narodowy właśnie... należyście. Klóz bowiem więcej, niż obóz narodowy uwytadnia tę prawdę, że tam, gdzie mniejszości są najliczniejsze, mianowicie na wschodzie, zdobył B. B. w wyborach do Sejmu na obszarze Małopolski wschodniej z ogólnej liczby 57 mandatów aż 36, na kresach wschodnich zaś, t. j. w czterech województwach Wołynia, Polesia, Nowogródzkiego i Wileńszczyzny w wyborach do Sejmu z ogólnej liczby 50 mandatów aż 48, czyli blisko 100 proc., a w wyborach do Senatu wszystkie tamtejsze 15 mandatów czyli 100 proc., bez śladu mniejszości. Niezwykle te wyniki ocenia obóz narodowy w całej pełni... należyście.

Równie niesłuszne są narzekania, że obóz narodowy nie chce widzieć „triumfu wyborczego“ obozu rządowego. — Wszakże właśnie pisma obozu narodowego od chwili wyborów nic innego nie robią, tylko codziennie powtarzają: — teraz mają 249 posłów, czyli większość bezwzględna w Sejmie i 77 senatorów, czyli większość dwu trzecich w Senacie. mogą uchylać, co chcą, odpowiedzialność ich jest wyłączna i dla wszystkich widoczna, nieczem zastaniać się już nie mogą. Zaiste trudno podkreślać „triumf“ obozu rządowego silniej, częściej i uporczywiej. Jeżeli zatem w obozie rządowym są z tego niez-

dowoleni, czyżby to znaczyło, że zaczyna im być już trochę nieswojo z tym własnym „triumfem“?

Nie brak zajmowania się obozu narodowego i jego pism tym „triumfem“ także od strony... szczegółowych badań nie może również narzekać obóz B. B. Wszakże codziennie ogłaszają pisma narodowe z jednego okręgu za drugim i dokładnie z takiej i innej miejscowości szczegółowe opisy, jakimi to sposobami osiągnęto te niebywałe „triumfy“, wszakże pełnomocnik listy narodowej 4 na ostatnim posiedzeniu państwowej komisji poświęcił tym „triumfom“ obszerny opis w ogólnym ujęciu, wszakże w poszczególnych okręgach już opracowane są szczegółowe protesty wyborcze, które są pewnego rodzaju... monografiami „triumfów“. Zale i wymówki B. B., że obóz narodowy nie chce widzieć tych „triumfów“, są naprawdę niezasłużone.

Wreszcie, jeżeli w tem, co Str. Nar. mówi o swoich wynikach wyborczych, widzi obóz rządowy aż entuzjazm, ulega dziwnej pomyłce. W rzeczywistości bowiem obóz narodowy z prawdziwym żalem mówi sobie, że to, co uzyskał, jest znacznie mniej, niż to, co uzyskać powinien i uzyskać może w innych warunkach.

Jeśli zatem w obozie rządowym tak im coś dokucza w sprawie tych 63 mandatów Stronnictwa Narodowego wobec 249 mandatów B. B., widocznie płynie to z pełnej świadomości, że, wedle sposobu zdobycia, mandaty jedne i drugie nie są politycznie równoważnościowe. St. St.

Co się dzieje w Sejmie?

Sesja nowo obranych izb parlamentarnych rozpocznie się d. 9 grudnia, we wtorek, otwarciem nowego Sejmu i Senatu. Prawdopodobnie Sejm otwarty będzie o godz. 4-ej, Senat w godzinę później.

Już dnia dzisiejszego, w gmachu sejmowym rozpoczęto przygotowania do pracy nowej kadencji parlamentu. Wobec zmiany liczebności poszczególnych klubów parlamentarnych, klubom tym przydzielone są nowe lokale i w następstwie biura klubowe przenoszą się i instalują w nowych siedzibach.

Klub Bezpartyjnego Bloku, zwiększony niemal dwukrotnie w następstwie wyborów, zatrzymując dotychczasowy wielki lokal na końcu gma-

chu sejmowego, otrzymuje jeszcze dotychczasowe lokale klubu ukraińskiego, klubu Stronnictwa Chłopskiego i klubu Piasta. Klub ukraiński obejmuje dawniejszy lokal Stronnictwa Narodowego.

Klub Narodowy przeniesiony będzie na parter na miejsce dawniejszego klubu P. P. S.; jest to obszerny lokal, obliczony na ponad 60 posłów, przydzielony w poprzednim sejmie klubowi P. P. S., liczącemu na początku kadencji 63 mandatów. Lokal ten, jako kolejno najobszerniejszy z lokali klubowych w parlamencie, obejmuje obecnie Stronnictwo Narodowe, liczące również mandatów 63. Klub P. P. S. przenosi się do dawniejszego lokalu posiedzeń klubu ukraińskiego, obliczonego mniej więcej na 20 parę osób. Dawniejszy lokal klubu Wyzwolenia, obliczony na około 50 osób, podzielony będzie między dwa kluby ludowe, trzeci zaś klub ludowy obejmie zapewne dawniejszy lokal koła żydowskiego, które, wobec redukcji do liczby 7 osób, otrzymuje mniejszy pokój.

Parlament cały wypełniony jest hałasem, przenoszeniem szaf, biur, skrzynek poselskich, kulaury toną w odmętach kurzu. Jest to narazie jedyny ruch w gmachu sejmowym.

Interwencja rektora Uniw. Jagiellońskiego

Przy wejściu do gmachu uniwersyteckiego w Krakowie ukazało się pismo rektora U. J. prof. dra Załęskiego — zwrócone do młodzieży akademickiej w związku z ostatnimi aresztowaniami studentów w okresie wyborczym. „Studentów aresztowani za różne drobne przekroczenia — brzmij odezwa rektora — są przytrzymywani długo w areszcie i traktowani w niewłaściwy sposób przez funkcjonariuszów Policji Państwowej“.

W dalszym ciągu rektor stwierdza, że interwenjował w tej sprawie u starosty grodzkiego, który przyrzekł mu poczynić odpowiednie kroki dla zmiany tego rodzaju postępowania policji. „Mam nadzieję, kończy rektor, że uda mi się ustrzec pp. akademików od tych przykrości“.

Obrazki wyborcze z pow. międzychodzkiego

Międzychód, 1. 12.

W okresie przedwyborczym i w powiecie międzychodzkiem zaszedł szereg faktów, godnych upamiętnienia, a będących przyczynekami do metod, stosowanych w całym kraju przez B. B.

B. B. zaangażował m. i. szereg zbiorów, których zadaniem było obijanie pałkami gumowymi działaczy narodowych i Młodych z Obozu Wielkiej Polski.

W nocy z soboty na niedzielę przed wyborami do Sejmu pałkarze „sanacyjni“ pod osłoną strażaków rewolwerowych napadli na mężów zaufania obozu narodowego i grupę Młodych O. W. P., przy czym kilka osób pobili tak dotkliwie, że musiały one skorzystać z opieki lekarskiej. Hersztlem bojówkarzy był bezrobotny Muchajer. Głównym kierownikiem całej akcji był kupiec Stefan Goss z Międzychodu, który jest zaciekle „sanatorem“.

Kierownictwo akcji wyborczej B. B. w całym powiecie spoczywało w rękach komisarza straży granicznej p. Widackiego, którego metody wyborcze „zapisywały się“ dobrze w pamięci wszystkim obywatelom. Prace przygotowawcze biura powiatowego B. B. trwały prawie trzy miesiące. W przeciwnieństwie do tego Narodowy Komitet Wyborczy pracował zaledwie trzy tygodnie, a mimo to obóz narodowy odniósł w powiecie wielki sukces, powiększając znakomicie swój stan posiadania i bijąc „sanację“.

W czasie wyborów w mieście Międzychodzie doszło do charakterystycznych zajść w obu komisjach obwodowych.

Część urzędników przystępowała do wyborów demonstracyjnie, trzymając w rękach „jedynek“, co wywołało protesty ze strony innych wyborców. Mężowie zaufania zwrócili się natychmiast do przewodniczącego komisji z prośbą, by zapobiegł uprawianiu agitacji wyborczej w lokalu przez demonstrowanie kartek. Interwencja ta jednak nie poskutkowała. Ze swej strony przewodniczący obwodowej komisji wyborczej nr. 1 inspektor szkolny p. Szumowski usiłował usunąć z lokalu komisji parawan i wydał w tym kierunku zarządzenie. Spotkawszy się jednak z energicznym protestem mężów zaufania i zdecy-

Mydło Regera

wyrabia się z najlepszych surowców przez co zbytecznym staje się perfumowanie mydła. Pw 7888-B, 1637

dowaną postawą wyborców, znajdujących się w lokalu, po chwili cofnął swe zarządzenie. Jest rzeczą pozalowania godną, że kilku wyborców opuściło lokal i nie przyszło już głosować po raz drugi, bojąc się konsekwencji ze strocy B. B.

Członek komisji, kierownik urzędu skarbowego, p. Stefan Łakomy, oświadczył w sposób publicznie w lokalu w czasie urzędowania, w obecności kompletu obwodowej komisji wyborczej i głosującej publiczności, że będzie jawnie głosował na listę nr. 1. Wystąpienie to wywołało ogólne oburzenie.

Przeciw jawnemu głosowaniu założyli mężowie zaufania tak w obwodzie nr. 1 jak i nr. 2 protest i złożyli oświadczenia swe do protokołu. W obu obwodach około 300 wyborców (przeważnie urzędnicy) oddało jawnie swój głos na listę nr. 1.

Do lokalu obwodowej komisji wyborczej nr. 2 urzędnicy straży granicznej i kolejowi przybyli razem ze swoimi naczelnikami. Zona naczelnika stacji p. Ruhm wkładała staruszkom ze sfer robotniczych otwarcie w lokalu wyborczym kartki nr. 1 do ręki. Wywołało to również ogólne oburzenie.

Biuro powiatowe B. B. rozsyłało uprzednio instrukcje, aby zwolennicy „sanacji“ w komisjach nie przyjmowali protestów od mężów zaufania i opozycji. Z wyjątkiem obwodów miejskich i niektórych obwodów gmin wiejskich nie przyjęto istotnie żadnego protestu.

Mimo wszystko wynik wyborów w powiecie międzychodzkiem zawiódł zupełnie oczekiwania „sanacji“.

Przy wyborach do Sejmu lista narodowa otrzymała 4252 głosy (poprzednio 1564), nr. 1 — 3381, nr. 7 — 4622, nr. 22 (Niemcy) — 2339. W porównaniu do r. 1928 liczba głosów narodowych wzrosła o 172 procent. W mieście Międzychodzie lista nr. 4 uzyskała 918 głosów, nr. 1 — 731, w Sierakowie nr. 4 — 661, nr. 1 — 457, w Dornowie nr. 4 — 121, nr. 1 — 15, w Kamionnej nr. 4 — 222, nr. 1 — 93, w Luboszu nr. 4 — 137, nr. 1 — 48, w Łowyniu nr. 4 — 204, nr. 1 — 46, w Wielosiu nr. 4 — 105, nr. 1 — 60, w Zatomiu Starym nr. 4 — 76, nr. 1 — 23 i t. d.

Przy wyborach do Senatu w całym powiecie lista nr. 4 uzyskała gł. 2833.

Międzychód, 1. 12.

Na trzy dni przed wyborami aresztowani zostali narodowi działacze wyborczy w pow. międzychodzkiem pp. Białkowski, Benke i Peszke, których osadzono w więzieniu magistrackim. Wraz z nimi osadzono w areszcie posła Noska z „Piasta“.

Nowe godności

Warszawa, 2. 12. (Tel. wł.) — W sprawie przyszłego rządu pojawiły się bardzo charakterystyczne pogłoski. Oto między innymi na czele ministerjum sprawiedliwości ma stanąć prokurator sądu okręgowego Michałowski. Min. Car ma poświęcić się pracy w Sejmie, gdzie obejmie godność wicemarszałka. Podobno ma być stworzone stanowisko 2-go wiceministra sprawiedliwości. (w)

KUPUJMY CEGIELKI NA BURSE
RZEMIEŚLNICZĄ (P. K. O. 212 664)

Zaparcie i obstrukcję chroniczną

usuwa się, zażywając sól owoecową Karposal.

Cena zł. 4.00.

Sposób użycia załączony.

KARPOSAL
Karpińskiego

nr 5674

Tajne obrady a jawne gwałty i prowokacje

„Żądania“ ministra Curtiusa

Berlin, 2. 12. (Tel. wł.) Dziś przed południem rozpoczęło się posiedzenie komisji spraw zagranicznych Reichstagu pod przewodnictwem narodowego socjalisty dr. Fricka, celem rozpatrzenia spraw w związku z rzekomym terrorem na Śląsku w stosunku do mniejszości niemieckiej. Tajność obrad przestrzega się tym razem bardzo ściśle. Niemniej dowiadujemy się, że w czasie obrad doszło do ostrej wymiany zdań; przypuszcza się, że komisja zakończy obrady powzięciem uchwały,

która następnie będzie przedstawiona na plenum.

Stanowisko Rzeszy w stosunku do Polski określił już wczoraj min. spraw zagranicznych Curtius na zebraniu niemieckiej partii ludowej, podając powody, dla których rząd Rzeszy nie żądał specjalnego zwolnienia Rady Ligi Narodów. Minister dodał, że dążeniem rządu Rzeszy jest osiągnięcie rozwiązania Związku Powstańców Śląskich (!), aby mniejszość niemiecka raz nareszcie miała spokój.

czekuje, że wszystkie kraje cywilizowane świata widzieć będą w takich metodach panowania polskiego, sprzecznych z wszelką kulturą, niebezpieczeństwo pokoju europejskiego i porozumienia między narodami i na najbliższych naradach w Genewie wyciągną z tego konsekwencję. Z tego powodu Rada naczelna niemieckiej partii ludowej ponawia żądanie rewizji niemieckich granic wschodnich. Tylko w ten sposób stara kultura niemiecka Marchji wschodniej może być uratowana, a przedstawiciele jej mogą uzyskać warunki pokojowej pracy oraz może być przywrócona łączność Rzeszy z Prusami wschodnimi.

Napad na artystów polskich — „Precz ze wszystkim, co polskie“

Katowice, 1. 12. (Tel. wł.) — Jak donoszą z Opola, artyści Teatru Polskiego w Katowicach, którzy w myśl umowy z teatrem niemieckim wyjeżdżają raz w tygodniu na niemiecki Śląsk i odgrywają jedno przedstawienie polskie, w chwili wysiadania na dworcu w Opolu zostali powitani groźną postawą przez tłum hitlerowców. Zgromadzony tłum nie chciał dopuścić do opuszczenia dworca przez artystów polskich. Dopiero kordon policji odparł demonstrantów, poczem artyści polscy odjechali do Gostawiec, gdzie dali jedno przedstawienie „Wesele Górnośląskie“. Sala była szczelnie wypełniona przez przybyłych na to przedstawienie Polaków. Po przedstawieniu hitlerowcy urządzili przed wejściem znów demonstrację. Policja niemiecka wobec tego, ochraniając ar-

tystów, odwoziła ich na trzech samochodach na inny dworzec, skąd zespół teatru polskiego odjechał do Katowic.

Katowice, 1. 12. (Tel. wł.) — W sobotę odbył się w Zabrze, zwołany przez hitlerowców, wiec protestacyjny, na którym m. in. uchwalono utworzenie na niemieckim Śląsku organizacji zbrojnej „Selbstschutz“. Poza to domagano się, aby takie same organizacje utworzono na Śląsku polskim z pomocą mniejszości niemieckiej dla obrony własnej. Organizacje te mają być finansowane przez rząd niemiecki. Następnie domagano się zmiany polityki wobec mniejszości polskiej w Niemczech, oraz zmiany ustawy szkolnej w sensie wstrzymania subwencji dla mniejszości polskiej. Rząd niemiecki ma wydać zakaz osiedlania się Polaków w Niemczech. (E)

Trochę prawdy z bagna sowieckiego

Urojone zamachy, procesy mają na celu zamaskować rzeczywistość

Paryż, 2. 12. (Tel. wł.) Dzisiaj nie ulega już najmniejszej wątpliwości, że rzuczone w świat i wyolbrzymione przez prasę pogłoski na temat stosunków panujących w Rosji, miały na celu zdezeretowanie opinii światowej i zamaskowanie jakichś rzeczywistych wypadków. Jak tam było naprawdę, tego nie dowiemy się nigdy, chyba że jakiś szczęśliwy traf odkryje jedną z wielu tajemnic. W każdym razie nic prawie z tych pogłosek nie sprawdziło się i w momencie, gdy cała prasa europejska uśmiercała czerwonego dyktatora Rosji, on sam rozmawiał spokojnie o pogodzie... z jednym z amerykańskich dziennikarzy.

W zadziwiający sposób zbiegły się pogłoski o upadku Stalina i o zamachu stanu w Rosji sowieckiej z ostatnim procesem „kontrrewolucjonistów“, który jeszcze trwa, a który jest niewątpliwie jedną z tych kamedej zagranich dla efektu i zamydlenia oczu. Zagranica jednak przejrzała tę mętłą i tajemniczą robotę i to doprowadza do pasji czerwonych władców.

Agencja sowiecka, podając ilość depesz wysłanych z Moskwy przez dziennikarzy zagranicznych w związku z toczącym się procesem, daje wyraz oburzeniu, że Polska proces ten nazywa „komedją“.

Nieco prawdy o sprawach zakulisowych polityki sowieckiej dowiadujemy się z oświadczenia pewnego, dobrze poinformowanego Rosjanina, umieszczonego na łamach „Le Journal“.

Rosjanin ów twierdzi, że należy odrzucić wszelkie pogłoski o krwawej rewolucji w Sowieciech. Reakcja ze strony nas jeszcze nie nastąpiła. Nie mniej jednak kryzys polityczny trwa. Jest on następstwem kryzysu ekonomicznego i finansów planu pięcioletniego. Wina za to niepowodzenia spada na Stalina, któremu udało się przewyciężyć spisek, na czele którego stał Rykow. Pomimo to

jednak Woroszyłow i Menżyński, którzy sympatyzowali ze spiskowcami, w rozmowie ze Stalinem dali wyraz głębokiemu niezadowoleniu, które panuje w armji i przedstawili mu możliwość masowego powstania. Jeżeli Stalin nie ustąpi — mówił Woroszyłow — armja wyruszy przeciwko Kremlowi. Stalin ustąpił, zgodził się na ulgi dla więźniów i rozpoczął z opozycją rokowania, mające na celu kompromis, który będzie przedstawiony kongresowi głównego komitetu wykonawczego. Ponieważ rokowania te będą zapewne długie i trudne, zwolanie kongresu odłożono sine die. Wtedy to, dla odwrócenia ogólnej uwagi kraju od istotnego stanu rzeczy, wymyślono spisek sfer intelektualnych w celu zrzucenia odium odpowiedzialności za kryzys na kapitalistów.

Aresztowanie rad. Pałędzkiego.

Katowice, 2. 12. (Tel. wł.) W niedzielę wieczorem został aresztowany w Kochłowicach jeden ze współpracowników „Polonji“ red. Bolesław Pałędzki. Aresztowany należy do Narodowego Związku Powstańców i b. żołnierzy, pełniąc w nim funkcję głównego komendanta. W ciągu dnia wczorajszego poczyniono starania, w celu wyjaśnienia, z jakich powodów nastąpiło aresztowanie. Niestety dotychczas niczego nie zdołano ustalić. Komunikat policyjny również nic w tym kierunku nie wyjaśnia.

Losy prasy czerwonej

„Robotnik“ notuje pogłoskę, że t. zw. warszawska prasa czerwona ma przejść od dnia 1 stycznia r. 1931 w 51 proc. udziałów na własność B. B. Pozostałe 49 proc. zachowaliby dzisiejsi właściciele „Expressu Porannego“, „Kurjera Czerwonego“ i t. d.

W związku z tym, mają nastąpić

zmiany w składzie osobistym redakcji wydawnictwa.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.91 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płaci: dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.26 do 212.56 zł, gotówką 211.86 zł; za 100 guldenów gd. w dewizach 172.88 zł do 173.14 zł, gotówką 172.54 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 2. 12. 1930 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 694.5 gr (118.5 f w h.); b) pszenicy 744 gr (126.4 f w h.); c) jęczmienia przemiałowego 667 gr (113.1 f w h.); d) owsa 568.5 gr (78.1 f w h.).

„Ceny orientacyjne“
parytet Poznań

Zyto	1850—1900
Uspodobienie spokojne.	
Pszenica	25,00—26,50
Uspodobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	18,75—21,25
Uspodobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25,00—27,00
Uspodobienie spokojne.	
Owies	18,75—20,00
Uspodobienie stałe.	
Maka żytnia w work 65%	32,00
Uspodobienie spokojne.	
Maka pszenna 65% w work.	44,50—47,10
Uspodobienie spokojne.	
Otręby żytnie	11,75—12,75
Otręby pszenne	13,00—14,00
Otręby pszenne (grube)	14,50—15,50
Rzepak	41,00—43,00
Groch Victoria	27,00—32,00
Ziemniaki jadalne	2,00—2,30

Ozólne usposobienie spokojne.
Uwagi: Obroty na odmiennych warunkach: 90 tonn żyta i 15 tonn pszenicy. Ziemniaki fabryczne bez obrotów. Sytuacja nie uległa zmianie.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 2. 12. 1930 r.

Spędzono: wołów 98, buhajów 210, krów 411, świń 2192, cieląt 698, owiec 214; razem 3823 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za: (Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami hanlowymi).

BYDŁO:

Woly:	
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane	120—126
Mięsiste tuczzone młodsze do lat 3	106—116
Mięsiste tuczzone starsze	080—090
Buhaje:	
Wytuczzone pełnomięsiste	110—120
Tuczzone mięsiste	100—108
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze	080—090
Miernie odżywione	070—076
Krowy:	
Wytuczzone pełnomięsiste	124—134
Tuczzone mięsiste	104—110
Nietuczzone, dobrze odżywione	080—100
Miernie odżywione	050—060
Jałowice:	
Wytuczzone pełnomięsiste	116—130
Tuczzone mięsiste	104—114
Nietuczzone, dobrze odżywione	090—100
Miernie odżywione	070—080
Młodzież:	
Dobrze odżywione	070—080
Miernie odżywione	060—070
Cielęta:	
Na przedniejsze cielęta wytuczzone	140—150
Tuczzone cielęta	124—130
Dobrze odżywione	112—120
Miernie odżywione	100—110
OWCE:	
Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	140—156
Tuczzone starsze skopy i maciorki	124—136
Dobrze odżywione	100—120

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	154—160
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	144—150
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	134—140
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	126—134
Maciory i późne kastraty	130—140
Świnie bekonowe	130—134

Przebieg targu bardzo spokojny.
Uwaga: Targ przypadający na dzień 8 grudnia (poniedziałek), z powodu święta przekłada się na 10 grudnia 1930 r. (środek).

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 2. 12. 1930 r.

Na dzisiejszej giełdzie, która miała przebieg spokojny, nie zaszła żadna zasadnicza zmiana.

Z pap. państw. płacono za 5 proc. konkwers. 49 1/2 proc. oraz za premj. dolarowe 54.— (za sztukę 5-dol.). Dopytywano się również o pożyczki inwestycyjne, jednakże nie było oddawców. Z pap. lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt. wzmocniły się lekko 6 proc. listy żytnie, które oddawano po 18.— (za 1 ctr. mtr.) i 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie, które oddawano po 39 1/2 proc. Mniejszą ilość 8 proc. listów dolarowych (starych) handlowano po 91% przy dalszym zaofiarowaniu.

Akcje bankowe i przemysłowe bez notowania kursów z powodu braku obrotów.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

5% Pożyczka konkwersyjna 49 1/2 % P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt.
39 1/2 % O.

(Kurs w złotych).

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 18.— O.
5% Pożyczka premjowa serja II 54.— P.
Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 2. 12. 1930 r.

Waluty
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.89%, sp.: 8.91%, kup.: 8.87%.

	Dawizy:		kup.
	trans.	sprzed.	
Belgia	124,40	124,71	124,09
Gdańsk	173,23	173,66	172,80
Londyn	43,31	43,42	43,20
Nowy Jork	8,914	8,934	8,894
Nowy Jork kabeł	8,923	8,943	8,903
Paryz	35,15	35,14	34,96
Praga	26,45	26,41	26,39
Szwajcaria	172,84	173,27	172,41
Berlin	212,71		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje.

4% pożycz. inwest.	100,00
4% inw. seryjne sztuki	103,00
3% pożycz. bud.	50,00
5% pożycz. konw.	50,50
5% pożycz. kol. konw.	47,25—47,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	158,50—159,00
Bank Zachodni	0,00—70,00
Sole Potasowe	0,00—92,00
W T F. Cukru	0,00—34,50
Lilpop	0,00—24,00
Modrzejów	11,00—10,75
Starachowice	0,00—16,00

Tendencja słabsza.

Komentarz.

Papiery państwowe przeważnie mocniejsze. Dla listów zastawnych i akcji tendencja przeważnie słabsza. Z bankowych słabszy Bank Polski, utrzymany Zachodni. Sole Potasowe utrzymywane. Cukier słabszy. Z metalurgicznych utrzymany Lilpop, słabszy Modrzejów i Starachowice.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg

Berlin, 2. 12. 1930 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	251,00—252,00
Tendencja spokojna.	
Pszenica march. 70 kg.	253,00—254,00
Tendencja spokojna.	
Pszenica śląska 79 kg.	0,00—272,00
Tendencja spokojna.	
Żyto march. od stacji załad. 70—71 kg.	155,00—157,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	195,00—217,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	179,00—186,00
Tendencja mocniejsza.	
Owies march. od st. załad.	138,00—144,00
Tendencja mocna.	
Maka pszen.	29,25—37,00
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia przemiał. do 60%	24,25—26,85
Tendencja bardzo mocna.	
Ospa pszena	9,25—9,65
Tendencja bardzo mocna.	
Ospa żytnia	8,75—9,00
Tendencja mocniejsza.	
Groch Victoria	24,00—31,00
Groch dr. jadalny	23,00—25,00
Groch pastewny	19,00—21,00
Peluszka	19,00—20,00
Bób polny	17,00—18,00
Wyka	17,00—20,00
Makuch rzepakowy	8,70—9,70
Makuch iniany	15,00—15,30
Wytłoki suche paryt. Berlin	5,40—5,90
Śród Soja	13,20—13,50
Śłoma żytnia pras. drut.	0,70—0,80
Śłoma pszena pras. drut.	0,60—0,70
Śłoma owsiana pras. drut.	0,65—0,75
Śłoma jęczm. pras. drut.	0,65—0,75
Śłoma żytnia dl. wiąz.	0,80—1,00
Śłoma psz. pras. sznur.	0,65—0,75
Śłoma żytnia pras. sznur.	0,75—0,85
Siecza	1,50—1,65
Siano zwykłe handlowe	1,40—1,75
Siano dobre I pokos	1,85—2,35
Tymoteusz luźny	2,85—3,15
Siano koniczynowe	2,60—3,00
Siano mieliz. luźne (Warta)	1,65—1,85
Siano mieliz. luźne (Havel)	1,20—1,50
Tendencja cicha.	

Ogólna tendencja niejednolita.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 2. 12. 1930 r.

Wyplaty na Warszawę . . . 46,90—47,10
Noty wielkie 46,725—47,125

W pierwszych 10-ciu latach

winna każda matka dziecko swe myć
i kąpać tylko za użyciem czystego la-
godnego

MYDŁA DLA DZIECI NIVEA

Dziecko będzie jej za to wdzięczne,
gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości
wiele kłopotów o zachowanie dobrej
cery. Mydło Nivea jest wyrabiane
według przepisów lekarskich specjal-
nie dla wrażliwej skóry dziecka.

Cena: Zł. 1.50

Przy złem powietrzu,

wogóle zawsze w chłodnej porze należy natrzeć codziennie twarz
i ręce Kremem Nivea - i to nie tylko wieczorem, lecz i za dnia
przed wyjściem na świeże powietrze.

KREM NIVEA

ochrania skórę przed wpływem ostrego powietrza i utrzymuje ją
gładką Kremu Nivea nie można zastąpić żadnym innym kremem,
ponieważ skuteczność jego polega na zawartym wyłącznie w nim
Eucerycie. Krem Nivea wnika szybko i zupełnie w skórę, nie
pozostawiając żadnego połysku, i tylko krem wchłonięty zupełnie
przez skórę, wywrzeć może na nią pożądaną skutek.

Pudełko po zł. 0.40 do 2.60 - Tubki cynowe po zł. 1.35 i 2.25
Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o. odp. w Katowicach

Tw 587

Musiała być reakcja

Przewodniczący czterogłowego klubu „sanacyjnego” w poznańskiej radzie miejskiej p. dr. Machowski srodcze się na nas pogniewał w „Dzienniku Pozn.” z powodu stanowiska, jakie zajęliśmy w związku z interpelacją Narodowego Koła Gospodarczego w radzie miejskiej w sprawie głośnego wiecu lokatorów w domach magistrackich. Mimo jednak najlepszej chęci nie wiemy, o co właściwie p. Machowskiemu chodzi i jaką znowu „krzywdę” tej biednej „sanacji”, której poczciwość i szlachetność są ogólnie znane, zrobiła „okropna endecja”.

Sprawą, o którą chodzi, miała bowiem przebieg następujący. Dnia 10 listopada odbył się w Poznaniu przedwyborczy wiec lokatorów domów magistrackich z myślą poparcia listy B. B. O przebiegu wiecu ukazał się następujący komunikat:

„Dnia 10. bm. odbyło się zebranie ogólne Stowarzyszenia Lokatorów domów magistrackich w Poznaniu w Dworze Huggera. Uczestniczyło przeszło 500 osób, przemawiali pp. dr. Surzyński, dr. Machowski, radny Piszczola, Matyszczak i p. inż. Zółtowski, nastrój był bardzo poważny, po wysłuchaniu referatów i wypowiedzeniu się kilku mówców w dyskusji ubolewano na gospodarke złodziejską endeckiego magistratu poznańskiego, który prowadzi swoich lokatorów, wprost do ruiny materialnej, zebrani wyrazili się, że tylko silny rząd, na którego czele stoi Wielki Wódz i Budowniczy naszej Ojczyzny Józef Piłsudski, może nam pomóc — i jednogłośnie wypowiedzieli się za listą 1.

„Nadmienić należy, że pp. dr. Surzyńskiego i dr. Machowskiego witano hucznie oklaskami. Na końcu uchwalono jednogłośnie rezolucję, w której domagano się komisarza rządowego.

Weber,
Prezes Stow. Lok. Dom. Mag.
w Poznaniu.

Rezolucja.

„Uchwalono na zebraniu Stowarzyszenia Lokatorów domów magistrackich w Poznaniu w dniu 10. 11. 1930 r. „Członkowie Stow. Lokatorów domów magistrackich miasta Poznania zebrani w dniu 10 listopada r. b. na sali Dworu Huggera przy ul. Śniadeckich 12 w ilości 500 osób, po wysłuchaniu referatu p. Surzyńskiego i p. Machowskiego i po przeprowadzeniu dyskusji, uchwalili poprzeć przy wyborach do Sejmu i Senatu listę nr. 1, Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, na czele którego stoi Wielki wódz Narodu Marszałek Piłsudski, który utrwali mocarstwową siłę państwa polskiego, przeprowadzi przebudowę ustroju politycznego w duchu demokratycznym, oraz rozbudowę ustawodawstwa państwa.

„Zebrani w dniu 10. bm. Lokatorzy domów magistrackich protestują przeciw wysokiej opłacie czynszowej, której żąda magistrat m. Poznania.

„Z powodu ogólnego kryzysu gospodarczego żądamy uwzględnienia następujących punktów.

„1. Zniżenia czynszu od 1. 6. 1930 r. od 45 do 80 proc., jeżeli Magistrat żądania naszego nie uwzględni, zastanowimy się nad dalszą akcją w formie ew. niepłacenia czynszu.

„2. Żądamy zwolnienia z opłaty magistrackiej w wysokości 50 proc. od sublokatorów.

„3. Żądamy zwolnienia lokatorów domów magistrackich z obowiązku składania wniosków o zezwolenie na przyjęcie sublokatorów.

„4. Żądamy zniesienia opłaty przy odnawianiu kontraktów.

„5. Żądamy komisarza rządowego dla magistratu m. Poznania.”

Pomijając polityczną i merytoryczną stronę tych uchwał, komunikat zawierał więc zarzut „złodziejstwa” pod adresem magistratu. Komunikat otrzymaliśmy natychmiast po zebraniu. Nie zrobiliśmy jednak z niego użytku, gdyż w głowie nam się nie mogło pomieścić, że podobnie skandaliczne rezolucje mogły zapaść na zebraniu, na którym przemawiali radni miasta. Tymczasem o wiecu doniosła skwapliwie miejscowa prasa „sanacyjna”. Wówczas daliśmy w nr. 527 „Kurjera Poznańskiego” z dn. 14 listopada na str. 2 notatkę, w której, pisząc o demagogicznych występach na wiecu lokatorów, wysunęliśmy na pierwszy plan właśnie zarzut „złodziejstwa”. W notatce umieściliśmy nazwiska czterech obecnych na wiecu radnych miasta pp. Machowskiego, Surzyńskiego, Piszczola i Zółtowskiego, łudząc się, że panowie ci wiadomość tę sprostują lub przynajmniej wyjaśniają.

Tymczasem okazuje się, że wspomniani panowie nie czytali notatek we własnej prasie, a co do notatki w „Kurjerze”, to co prawda w końcu przyznali, że ją czytali, ale nie widzieli w niej nic takiego, co należałoby... prostoować. Widocznie notatka była pisana, jak na usposobienie „sanacyjne”, zbyt delikatnie, za co wspomnianych panów najchętniej przepraszamy.

W każdym razie twierdzenie w tych warunkach, że o skandalicznej rezolucji wiecu lokatorów, o której mówili całe miasto, dowiedzieli się „sanacyjni” radni miasta, dopiero przed kilku dniami, brzmi doprawdy mało poważnie.

Nikt więc nie może mieć pretensji do Narodowego Koła Gospodarczego, że zgłosił w tej sprawie interpelację i zażądał wyjaśnień. Wobec postawionego magistratowi zarzutu złodziejstwa było to jego obowiązkiem. Reakcja musiała nastąpić.

Lecz ten sam przez się zrozumiały dla każdego jasno myślącego obywatela krok wywołał oburzenie w „sanacyjnym” klubie radzieckim. Było to co prawda w stylu „sanacji”, która stale się oburza, gdy kto piętnuje jej oszczerstwa. Uważa ona, iż wolno jej mówić o przeciwniku politycznym, iż kradnie, ale oczernionemu bronić się nie wolno. Winien on paść na kolana przed „sanacyjnym” łaskawcą i dziękować Bogu, iż nie powiedziano o nim, że ukradł jeszcze więcej. Gdy oczerniony się broni daje natomiast dowód „zapamiętałej niena wiści (1) względem przeciwników politycznych, przerażających się w psychozę, obłęd, w którym zatracą się możliwości rozróżniania między dobrem i złem”, w którym ginie poczucie sprawiedliwości i jasnego myślenia — jak to socyście pisze p. dr. Machowski.

Kto popada w „psychozę” i „obłęd” pozostawiamy sądowi czytelników. Natomiast stwierdzamy, że artykuł p. Machowskiego roi się właśnie od tego rodzaju fanatycznej frazeologii i dlatego nikogo przekonać nie może. Widać tylko z niego, że dr. Machowski dziwnie jakoś nie rozumie, iż zarzut złodziejstwa nie można stawiać bezkarnie i że w kulturalnym społeczeństwie zarzut taki musi pociągnąć takie, czy inne konsekwencje.

Niestety metoda oszczerstw weszła w pewne obyczaje polityczne. Celuje w niej osławiony Moraczewski, tylekroć piętnowany. A i na naszym gruncie puszczono w obieg na czas wyborczy świstek „sanacyjny” p. n. „Przegląd Poznański”, który nie zawierał niczego innego, jak tylko oszczerstwa pod adresem obozu narodowego. Gdy wybory minęły świstek stał się niepotrzebny i przestał wychodzić. Ale mylą się panowie z „sanacji”, że nad ich oszczerstwami świat przejdzie do porządku i że o nich za-

pomni, jak gdyby nic się nie stało, a wszystko wróciło do dawnych stosunków. Jest rzeczą konieczną, aby zasady moralne i kulturalne były w społeczeństwie broniące i przestrzegane. I dlatego dobrze się stało, że Narodowe Koło Gosp. w poznańskiej radzie miejskiej wyciągnęła zarzut „złodziejstwa” na światło dzienne.

Na marginesie tych uwag, pragniemy jeszcze wyrazić zdumienie, że w obronie skandalicznej i „antykapitalistycznej” rezolucji wiecu lokatorów, tak się angażuje konserwatywny „Dziennik Pozn.” Pisma tego, od czasu drukowania w jego oficynie pamiętnych ulotek komunistycznych, nie rażą już widocznie uchwały o charakterze wręcz bolszewizującym. Widocznie to jakaś perwersja...

Dokument naszych czasów

„Gazeta Warszawska” z 29 listopada r. b. pisze, co następuje:

W tygodniku starego i zasłużonego Tow. Naucz. Szk. Wyższ., w którym rozwijała się i rozwija od dziesiątek lat praca polskich nauczycieli szkół średnich i wyższych, „Przeglądzie Pedagogicznym (nr. 31) ogłoszono dokument bardzo, zdawałoby się, szary, a jednak rzucający snop światła na szereg obecnie ponizanie dusz ludzkich.

Niezależność Tow. N. Szk. Wyż. stała się solą w oku obozowi rządzącemu. Założono tedy Zw. Zaw. Naucz. Pol. Szk. Śred. jako organizację przeciwną i oparto ją o współdziałanie z Zw. N. Szk. Powsz. pp. Nowaka i Smulikowskiego, przeciw którego działalności, niszczącej wiarę i wychowanie religijne, wystąpić musiał w sierpniu rb. cały episkopat polski.

Otóż dokument, ogłoszony przez „Przegląd Pedagogiczny”, jest listem jednego z oddziałów nowego Zw. Zaw. N. P. Szk. Śr. na obszarze okręgu szkolnego lwowskiego do dyrektora gimnazjum państwowego w sąsiedniej miejscowości, wydanym w październiku rb., a brzmiącym:

„Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich w X... „JWielmożny Panie Dyrektorze! Sąsiadujące z miastem Y. miasto X. zorganizowało w czerwcu 1930 roku Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich. Związek nasz, chociaż dopiero od czterech miesięcy istniejący, rośnie z dnia na dzień w siłę. W chwili powstania liczył zaledwie 10 członków, dziś zaś, mimo, że trzech członków odeszło z X. dla objęcia posad dyrektorów szkół średnich, trzech zaś inni pełnią funkcje dyrektorów w prywatnych szkołach średnich w X., jest członków 26. Ponieważ ustrój państw nowożytnych wymaga łączenia jednostek w związki, gdyż w pojedynkę nawet najsilniejszy i najsprytniejszy jest słabym, dlatego nie potrzeba chyba nikomu dowodzić, że samopas nikt chodzić nie powinien i nawet nie może. Stąd też

bierze początek nasz Związek. Istnieje wprawdzie dawne zrzeszenie nauczycieli szkół średnich T. N. S. W., lecz ideały tego zrzeszenia, specjalnie zaś: 1) ustawiczna walka z rządem, 2) a także nieustające zatargi z nauczycielstwem szkół powszechnych, oraz 3) politykomanja nie każdemu przypadają do gustu. Dlatego powstał, jako reakcja przeciw wspomnianym dążeniom, nasz Związek, który wywiesił, jako hasła: 1) apolityczność, 2) lojalność wobec rządu, 3) zgodną współpracę z potężnym związkiem zawodowym (sic) Nauczycielstwa Polskich Szkół Powszechnych. Oparcie o tę cudownie zgraną organizację, liczącą przeszło 40 000 członków, daje naszemu Związkowi ogromną siłę materialną i potężne wpływy dla obrony naszych najżywniejszych interesów... Bliższy i szczegółowy program naszego Związku wyjaśnić może statut, który na żądanie przysyłamy. Ponieważ przypuścić musimy, że wśród członków grona gimnazjum państwowego w Y. znaleźć się mogą koledzy, którzy z chęcią pisaliby się na wyluszczonej tu w streszczeniu nasz program, proszę najuprzejmiej JWnego Pana Dyrektora o przedłożenie mego pisma szanownym kolegom.”

Jest to rzeczywiście dokumentek, jakich mało, bo mówi on tym, których chce pozyskać:

„Patrzcie, istniejemy jako związek zaledwie od czterech miesięcy, a już trzech naszych członków zostało mianowanych dyrektorami w państwowych szkołach średnich, a trzech innych jest dyrektorami w szkołach prywatnych, na co, jak wiadomo, władze także wywierają swój wpływ, uzależniając nieraz od tego przyznanie praw publiczności.”

A potem mówi się o... charakterach i o... wszczeplaniu w dusze młodzieży wielkich ideałów, o czym tak chętnie w każdej mowie rozprawia p. minister oświaty.

Śmierć clowna w cyrku warszawskim

Warszawa, 2. 12. (Tel. wł.) — Wczoraj wieczorem w cyrku 60-letni artysta clown Anglik Ryszard Rybo, podczas numeru z tresowaną świnią padł na piasek i przez kilka minut nie ruszył się. Przypuszczano, że to jego trik. Tymczasem, gdy odniesiono go do jego garderoby, stwierdzono, że padł ofiarą aneuryzmu serca. Numer z tresowaną zwierzętami nie będzie zdjęty z programu, gdyż następstwo po zmarłym ojcu obejmie syn. (w)

Mydeltko do zębów
Dens-Majola
czyści i konserwuje zęby
żadać wszędzie
Pw 5371 62.570

MŁODZIEŻ WSZECHPOLSKA

urządza

w śróć, dnia 3 grudnia r. b. o godz. 20-tej
w lokalu przy św. Marcynie 65 (w podwórzu prawo, I ptr.)

Zebranie informacyjne

Sekcji Koleżanek

z referatem: p. red. dr. Bożeny Stelmachowskiej
p. t. „Studentka wobec polityki”.

Koleżanki stawcie się licznie!

Koleżanki stawcie się licznie!

DZIAŁ GOSPODARCZY

Ocena sytuacji gospod.

Institut badania konjunktur gospodarczych i cen, charakteryzując obecną sytuację gospodarczą, stwierdza m. in.:

Ogólne rozmiary wytwarzania, które w sierpniu i wrześniu znacznie się zwiększyły, wzrastały również w październiku, jakkolwiek w tempie nieco osłabionym. Wskutek produkcji przemysłowej podniósł się w sierpniu o 2,5 punktów, we wrześniu — o 2,9 punktów, w październiku zaś wykazał już wzrost stosunkowo niewielki, a mianowicie ze 108,9 do 109,7, czyli tylko o 0,8 punktu. W początkach listopada dało się zauważyć ponadsezonalne zmniejszenie stanu zatrudnienia w przemyśle włókienniczym, którego produkcja w obecnym sezonie przekroczyła możliwości zbytu. Ponieważ równocześnie jeszcze niektóre gałęzie, a zwłaszcza hutnictwo żelazne są nadal nastawione na pewną redukcję wytwarzania, a przemysł węglowy nie wykazuje tendencji do ponadsezonalnego rozszerzenia wydobywania, wydaje się niewątpliwie, że w listopadzie ogólne rozmiary wytworczosci przemysłowej uległy pewnemu obniżeniu w stosunku do października.

Do zatrzymania wzrostu produkcji przyczynili się zaburzenia w obrocie pieniężnym i kredytowym, jakie się ujawniły we wrześniu i w październiku i pociągnęły za sobą zatrzymanie poprawy wypłacalności; czynniki te spotęgowały odczuwane w poszczególnych gałęziach przemysłu trudności. Ciężota na rynku pieniężnym zmusiła banki do zaprzestania liberalnej polityki kredytowej, a nawet do przeprowadzenia pewnych restrykcji kredytowych. Zwiększenie się trudności w uzyskiwaniu kredytów musiało wywrzeć ujemny wpływ na rozmiary produkcji.

W rolnictwie ogólne położenie pozostało bez większych zmian, przy lekkiej poprawie na wewnętrznym rynku zbożowym i dalszym, stopniowo postępującym pogorszeniu w zbycie zwierząt, zwłaszcza nierogacizny. — Głód pieniężny na wsi jeszcze się nieco zaostrzył, a zdolność nabywcza rolników nie uległa jakiegokolwiek poprawie. Zwykle jesienne ożywienie zbytu wyrobów przemysłowych, o ile związane jest z dokonywaniami o tej porze zakupami rolników, musiało być dzięki temu w wysokim stopniu zahamowane.

Miesiące zimowe będzie — zdaniem Instytutu badania konjunktur — znamieniowało osłabienie dotychczasowego tempa rozwoju produkcji, a nawet pewien spadek rozmiarów wytworczosci przemysłowej. Już jednak z nadejściem wiosny istniejące, choć przejściowo zahamowane, silne tendencje do rozszerzenia produkcji przemysłowej powinny się ujawnić z całą siłą, a w ten sposób konjunktura gospodarcza Polski wejdzie na drogę do stopniowej likwidacji depresji.

Bank Gospodarstwa Krajowego, w biuletynie miesięcznym, omawiającym położenie gospodarcze, zauważa:

Miesiące jesienne są zwykle okresem wzrostu produkcji i obrotów gospodarczych. Zaobserwowane od sierpnia rb. ożywienie sezonowe utrzymało się w niektórych gałęziach gospodarczych również w październiku rb. — Stan wytworczosci i obrotów w bieżącym sezonie jesiennym jest jednak niższy, niż w ostatnich latach, rozwój bowiem przemysłu i handlu przystosować się musiał do zmniejszonej siły nabywczej ludności. Podobnie, jak w innych krajach o strukturze przeważająco rolniczej, również w Polsce zbył wyrobów przemysłowych skurczył się, głównie wskutek trudnej sytuacji finansowej rolnictwa, które z trudnością realizuje ostatnie zbiory po niekorzystnych cenach.

W związku z nadejściem terminów płatności szeregu zobowiązań i podatków zaznaczyło się w październiku na rynku pieniężnym silne zapotrzebowanie kredytu ze strony rolnictwa, co wpłynęło hamująco na przyrost wkładów i oddziałoło ujemnie na kształtowanie się kursów papierów wartościowych. Wypłacalność naogół nie uległa pogorszeniu. Na rynku dewizowym w porównaniu z wrześniem nastąpiło znaczne osłabienie obrotów. Przy niskowej tendencji kursowej większość walut.

Obroty w handlu wewnętrznym nie wykazały większego ożywienia, występującego zwykle z chwilą rozpoczęcia sezonu zimowych zakupów. W obro-

tach towarowych zagranicą nastąpił w październiku wzrost wartości przywozu, przy jednoczesnym zmniejszeniu się wartości wywozu, jednak czynne saldo bilansu handlowego zostało utrzymane.

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	24. 11	25. 11	26. 11	27. 11.	28. 11	29. 11.
Pszonica						
Warszawa	28,00	28,50	—	28,5	28,50	—
Poznań	26,00	26,00	27,00	27,00	26,5	26,50
Lwów	27,00	—	27,50	—	27,50	—
Lublin	—	27,5	—	—	—	27,50
Zyto						
Warszawa	19,50	19,75	—	19,75	19,75	—
Poznań	18,50	19,00	19,50	19,50	19,00	19,00
Lwów	20,50	—	20,50	—	20,50	—
Lublin	—	18,50	—	—	—	18,50
Jęczmień						
Warszawa	20,00	20,00	—	20,00	20,00	—
Poznań	21,50	21,25	21,2	21,25	21,2	21,25
Lwów	18,50	—	18,50	—	18,50	—
Lublin	—	18,00	—	—	—	18,00
Owies						
Warszawa	23,00	23,00	—	23,00	23,00	—
Poznań	19,25	19,75	20,00	20,00	20,00	20,00
Lwów	21,50	—	21,50	—	20,50	—
Lublin	—	18,00	—	—	—	17,50

Z wielkim napięciem śledzono w kołach rolniczych i rolniczo-handlowych mocno uwypuklającą się tendencją dla ziemio-plodów, szczególnie pszenicy i żyta, której wyrazem stała się lekka zwyżka cen. Zapoczątkowana już w połowie ub. tygodnia sprawozdawczemu, przetrwała ona również ostatni okres sprawozdawczy, budząc nadzieje lepszych możliwości zbytu artykułów rolniczych.

Ostatnia zwyżka nie pozostaje w żadnym związku z wahaniami na rynkach zagranicznych, które tam mają wręcz odmienny charakter — bo niżkową. Na rynku niemieckim panuje tendencja niejednolita, a dla żyta słaba. Na rynkach skandynawskich cena pszenicy i żyta pozostała bez zmiany, przyczem możliwości zbytu dla polskiego zboża zmniejszają się o tyle, że do dotychczasowego konkurenta rosyjskiego przybywa jeszcze obecnie rumuński eksporter zbóż.

Przesunięcia na rynku krajowym tłumaczą się przede wszystkim zmniejszeniem się dowozu, na co wpłynęły ostatnie deszcze, roztopy na drogach oraz intensywne odstawianie buraków do cukrowni. Ponieważ zaś jednocześnie zapasy ziarna w młynach maleją, a popyt nieco wzrósł, ożywiła się więc również tendencja. Pszenica zwyżkowała na rynku poznańskim o 1 zł. na 100 kg., taniejac dopiero pod koniec tygodnia o 50 groszy, na kwintalu. Zyto podrożało na giełdzie poznańskiej o 50 gr., a w połowie tygodnia zwyżka dochodziła nawet do 1 zł. Jęczmień i owies ulegały nieznacznym wahanom w cenach.

Podobnie jak w roku ub. zawieszono i w obecnym cło wywozowe, pobierane w okresie zimowym od makuchów lnianych i rzepakowych, które wynosi 10 zł. na każdych 100 kg. Cło to zawieszono na okres od 1 grudnia 1930 do 31 maja 1931.

Masło

Na rynkach masła nastąpiło w tygodniu sprawozdawczym zaamanie się cen, nieoczekiwane dlatego, że ze względu na rozpoczynający się sezon przedgwiżdżkowy oraz spodziewany zwiększony popyt ze strony importerów przed wprowadzeniem podwyższonej do 80,00 Rm. stawki autonomicznej — należało się spodziewać mocnej tendencji i zwyżki cen. Tymczasem w dniu 29. ub. m. oficjalne notowania berlińskie obniżono o 6 Rm. na 131 Rm. za I. gat. i 117 za II. gat. Poprzednio, dnia 27. ub. m. Kopenhaga obniżyła ceny o 16 koron za 100 kg., na rynku angielskim z powodu nadmiernego dopływu masła kolonialnego było ono w zaofiarowaniu po 100 sh za 1 cwt. Tendencja jest w dalszym ciągu słaba.

Rynek krajowy jest spokojny, ceny mają tendencję niżkową.

Jaja

Trwająca od dwóch miesięcy haussa na rynkach jajczarskich załamała się, ceny jaj spadły na światowym rynku zbytu z powodu zwiększonej podaży jaj świeżych. Notowania berlińskie obniżyły się o 1—2 gr. na sztuce, w Londynie ceny spadły naogół o 1½—3 sh na 120 szt. Kupcy liczą się jednak z krótkotrwałym osłabieniem tendencji, ponieważ w najbliższych dniach rozpoczyna się zwiększone zakupy gwiazdkowe.

Ważną ceną na rynkach zagranicznych (specjalnie na niemieckim i angielskim) pozostała narazie bez wpływu na rynek krajowy, który nadal wykazuje tendencję mocną przy ograniczonych dowozach i oży-

Podobnie, jak w latach poprzednich spadek liczby bezrobotnych doznał zahamowania w końcu października, co pozostaje w związku z ukończeniem niektórych robót sezonowych.

wionym popycie. Szczególnie dużym popytem cieszą się jaja świeże, których podaż jest ograniczona. Obecna ładna podaż przyczyni się prawdopodobnie do zwiększenia produkcji i osłabienia rynku.

Cukier

W kampanji cukrowniczej 1930-31 czynnych w Polsce cukrowni jest ogółem 69, które przypuszczalnie przerobią 43 miliony kwintali buraków. Przerób tych buraków odbywa się gładko i bez przeszkód, tak że średnio na dobę przerabia się 11550 kw. buraków wobec 8885 kw. w ubiegłej kampanji. Według prowizorycznych obliczeń produkcja cukru (w wartości cukru białego) wyniesie 6441090 podwójnych centnarów. Poza tem ciąży na rynku krajowym zapas cukru białego w ilości 101771 tonn.

Konjunktura na rynku światowym po pewnej poprawie w ciągu października — na co wpłynęła wiadomość o mającej się odbyć międzynarodowej konferencji cukrowniczej — ostatnio znowu nieco osłabła. Obecnie cena cukru eksportowego z Polski wynosi około 22 zł. za 100 kg., gdy tymczasem cena konsumcyjna na rynku krajowym wynosi: 73 zł. za 100 kg., czyli że na 100 kg. cukru wywozonego zagranicę dopłaca kraj 51 zł. Ponieważ w tym roku będziemy mogli wywieźć około 3 miliony podwójnych centnarów, przeto dopłacimy do tego interesu eksportowego na czysto około 150 milj. zł.

Towary kolonialne

Gwałtowna zwyżka cen wszystkich najważniejszych artykułów kolonialnych sprawiła żywe poruszenie. Na kawę tendencja w dalszym ciągu jest bardzo mocna, przy stałym postępującym zwyżce cen. Również usposobienie dla herbaty jest dobre, szczególnie zaś dla gatunków średnich. Tendencje zwyżkowe wykazują dalej: pieprz rodzyński, migdały i korzenie. Zdaniem krajowych rzeczoznawców ceny towarów kolonialnych w Polsce są ogólnie biorąc o 15 do 20 procent niższe, niż na rynku zagranicznym. Na podstawie sprawozdań zagranicznych utrzymuje się przekonanie, że niebawem nastąpi 15 do 20 proc. niżka cen ryżu, gdyż zbiory są w roku bież. bardzo obfite. Wobec nastania okresu postu zwiększa się popyt na śledzie, których cena trzyma się mocno. Na skutek zmniejszającego się połowu, przepowiadają zwyżkę cen na niektóre gatunki. Obroty handlowe są mimo trudności kredytowych dość ożywione. Importerzy w miarę możliwości uprzystępniają warunki kupna przez przedłużanie terminów płatności, lecz jedynie na podstawie gwarancji bankowej.

Skóry

Sprzedż za gotówkę zatacza w handlu skórami coraz szersze kręgi. Kupcy wyrzekają się kredytu, by płacąc gotówką zdobyć towar o 10 do 15 proc. taniej i w ten sposób sprostać konkurencji. Oczywiście, że taktyka ta wpływa silnie na ograniczenie kupna. Garbarnie uprzystępniają ceny, sprzedając jednak prawie wyłącznie za gotówkę. Ceny są względnie dobre.

Na rynku obuwiczym kryzys trwa w dalszym ciągu. Zawiodły nadzieje, że popyt się wzmocni jesienią, kiedy rolnicy znajdą się w lepszym położeniu finansowym. Fabryki są zmuszone do zmniejszenia produkcji i dostaw. Towar, który się odstawia, oddaje się na bardzo rygorystycznych warunkach kredytowych. Do zaostrzenia sytuacji przyczynia się konkurencja zagraniczna i otwarcie zagranicznych sklepów własnego obuwia, które z jednej strony spularyzowały nieekonomiczne hasła kupowania bardzo taniego obuwia, a jednocześnie nauczyły publiczność kupować towar wyłącznie za gotówkę. Fabryki polskie również rzuciły na rynek obuwie tanie, mogące cenami sprostać zagranicznemu. Nie zarabiają jednak na tem dostatecznie, ze względu na zły stan handlu, który nie jest zdolny przyjąć towar za gotówkę i domaga się długich kredytów.

Metale

Na światowych rynkach metali po haussie z poprzedniego tygodnia nastąpiło ostatnio lekkie osłabienie, spowodowane głównie obniżeniem się ceny miedzi. Do utrwalaenia haussy przyczyniło się niedawne ustalenie produkcji miedzi na 20 tys. tonn miesięcznie, przyczem ustalono cenę miedzi rafinowanej cif na 12,30 centów. Obecnie cena ustabilizowała się na 11,50 cent. Rynek cyny również nieco się osłabił. Cynk wykazał usposobienie mocniejsze ze względu na pogłoski o mającej się niebawem odbyć konferencji w sprawie założenia kartelu cynkowego, który tym razem, jak zapewniali fachowcy, da wyniki pomysłne. Cena ołowiu, mimo zwiększonych dowozów, utrzymuje się na dość wysokim poziomie. Pisma niemieckie donoszą o zamierzanej przez kartel redukcji ceny aluminium.

Gielda w listopadzie

W pierwszej połowie listopada obroty giełdowe uległy dalszej redukcji. W szczególności papiery dywidendowe, nawet najpopularniejsze akcje, nie wzbudzały żadnego zainteresowania. Pewne ożywienie zaznaczyło się w drugiej połowie miesiąca, nie objęło ono jednak ogółu papierów notowanych. Nastąpiła nieco mocniejsza tendencja w odniesieniu do kilku papierów dywidendowych, które dzięki temu poprawiły nieco swój kurs. Jednak trwalszej cechy ożywienie to nie nabrało i w ostatnich dniach miesiąca, częściowo na skutek ultimo, nastąpiła znowu słabsza tendencja. W dalszym ciągu niektóre rodzaje akcji z trudnością znajdowały nabywców pomimo niskiego kursu zaofiarowania. Kursy podaży i popytu często różniły się tak znacznie, że do transakcji dojść nie mogło.

Zywsze obroty panowały w państwowych papierach procentowych. Licznych transakcji dokonywano 5% Pożyczką Konwersyjną po kursie 46½ do 47½%, a w drugiej połowie miesiąca po 50 do 49½% wartości nominalnej. Zwiększyły się także obroty premjówkami. Za „Dolarówkę“ płacono początkowo 58-59 zł., następnie kurs spadł aż na 51 zł., w końcu jednak poprawił się na 56-55 zł. za sztukę 5-dolarową. Kurs 4 proc. Pożyczki Inwestycyjnej obniżył się ze 102 na 99 zł. za sztukę 100-złotową.

Największym zainteresowaniem, jak zwykle, cieszyły się papiery Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego. Znacznie wzrosły obroty 6% listami żytnimi tego Ziemstwa, za które płacono 17,75—17,50 zł. za 1 ctr. mtr. Obniżył się kurs 8% listów dolarowych (starych) z 93½% na 91% wartości nominalnej, obroty jednak temi listami były duże.

Znacznie mniejsze zainteresowanie wzbudzały 8% listy dolarowe amortyzacyjne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, które z poziomu 90% spadły na 88% wartości nominalnej. Kurs 4% listów zastawnych konwertowanych tegoż Ziemstwa wahał się w granicach 38-37½-39% wartości nominalnej.

Obroty obligacjami m. Poznania były małe. Za 8% obligacje z 1929 r. płacono 92%, za 7% obligacje mieszkaniowe — 88% wartości nominalnej.

Sporadyczne obroty 8% listami zastawnymi Zachodnio-Polskiego T-wa Kredytowego Miejskiego dokonywane były po kursie 91½% wartości nominalnej. Ten sam kurs płacono za 8% obligacje Komunalnego Banku Kredytowego.

W dziale papierów dywidendowych większe zainteresowanie wzbudzały akcje Herzfeld-Victorius. Podczas, gdy na początku miesiąca handlowano nimi po 20 zł., w drugiej połowie listopada kurs zaczął szybko rosnać i doszedł do 28 zł. Poza tem liczniejsze obroty przypadły tylko na akcje Banku Polskiego, które z 159 zł. podniosły się na 162 zł., następnie jednak cofnęły się do poprzedniego poziomu 159 zł.

Z innych akcji bankowych płacono za Poznański Bank Ziemian 60 zł., oddawano Kwileckiego po 50 zł. i obracano Bankiem Związku po 70 zł.

Poszukiwano akcje „Goplana“, za które płacono początkowo 5,50 zł., a wobec braku materiału nawet 8 zł., jednak materiału się nie zjawiał w większej ilości.

Z trudnością doszło do kilku transakcji akcjami R. Maja, wobec różnicy kursu podaży i popytu, i małego zainteresowania temi akcjami, małe obroty dokonywano po kursie 55-54 zł. w oddaniu. Oddawano także Browar Krotoszyński po 24 zł.

Za akcje Centrali Rolników płacono 90 zł., za C. Hartwiga 15 zł. i za Kantorowicza 35 zł.

Poza tem handlowano drobne ilości akcji, nie kwalifikujące się do notowania: Cukrowni Zduny po 35 zł., Lubań-Wronki po 50 zł., Spółki Stolarskiej po 30 zł., Browarów Grodzkich po 55 zł. Z akcji nieoficjalnych płacono: za Akwawit 60 zł., za Bank Cukrowniwa 140 zł., za Wytwórnię Chemiczną „Blask“ 40 zł., za Kabel Polski 16-20 zł., za Cukrowatę Kujawy 42 zł. (za nom. 120 zł.).

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i funkcjonowaniu Instytutu ubezpieczeń społecznych. Dziennik Ustaw nr. 81 z dnia 30 listopada br. pod poz. 635 przynosi rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 o organizacji i funkcjonowaniu Instytutu ubezpieczeń społecznych. Rozporządzenie składa się z 82 artykułów i rozpada na 6 zasadniczych działów, obejmujących: Kasy Chorych, Zakłady Ubezpieczeń społecznych, Związki i organizacje Instytutu ubezpieczeń społecznych, Nadzór, Przepisy przejściowe, Przepisy końcowe. W najbliższych dniach omówimy obszerniej treść tego rozporządzenia, wydanego na podstawie art. 42 ust. 5 Konstytucji.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dwa wyroki śmierci

Rozprawa o żonobójstwo popełnione w Januszewie powiatu średzkiego

W Sądzie Okręgowym w Poznaniu odbyła się wczoraj rozprawa przeciwko gospodarzowi Michałowi Kuźmiewi i jego siostrze Joannie z Januszewa w pow. średzkim. Akt oskarżenia zarzucał im, że w dniu 17 stycznia 1928 r. zamordowali w Januszewie w sposób potwornie wyrafinowany żonę Michała Kuźmy, Władysława.

Jak wykazała rozprawa, życie Kuźmów było bardzo nieszczęśliwe. Brutalny mąż często znęcał się nad swą żonę i nieraz już groził jej śmiercią. Tłem tej sprawy była chciwość, gdyż pragnął pozbyć się żony, która wniosła mu dość poważny posag, aby w przyszłości znowu ożenić się „korzystnie”. Kuźma próbował otruć swą żonę zapoconą specjalnie spreparowanych bomb czekoladowych, następnie zamierzał ją zepchnąć do studni,

a także utopił w przerebli. Gdy wszystkie te zamierzenia się nie udały, porozumiał się z swą siostrą i wspólnie z nią w dniu 17 stycznia 1928 nieszczęśliwą swą ofiarę obwieścił. Swą potworną zbrodnię starali się upozorować samobójstwem zmarłej i pogłoski takie rozpuścili wśród sąsiadów. Ponieważ jednak sąsiedzi wiedzieli iż Kuźma często katował swą żonę oraz groził jej śmiercią, powstały podejrzenia, które doprowadziły ostatecznie do wykrycia straszliwej zbrodni. Po kilogodzinnej rozprawie sąd nabrał przekonania, iż oskarżeni zamordowali Władysława Kuźmę i skazał potwornie rodzeństwo na karę śmierci przez powieszenie.

Jak słyhać oskarżeni wnoszą o rewizję wyroku.

Ku czci Paderewskiego

Uroczysta akademja w 70 rocznicę urodzin mistrza

Magistrat i rada miejska st. m. Poznania urządzają dla uczczenia 70-tych rocznicy urodzin Jana Ignacego Paderewskiego, obywatela honorowego m. Poznania i wielkiego artysty, akademję w niedzielę, dnia 7 bm. o godzinie 11,30 w Teatrze Wielkim.

Program akademji obejmuje: 1. „Hej orle biały”, hymn armii polskiej w Ameryce na chór męski z towarzyszeniem orkiestry opery. 2. Słowo wstępne wygłosi prezydent miasta p. Ratajski. 3. a) „Dudarz”, b) „I tyłem przetrwał” — odśpiewa p. Zmięród — Fedyczkowska przy fortepianie p. dyr. Zygmunt Wojciechowski. 4. „Paderewski jako muzyk”, wygłosi p. prof. dr. Lucjan Kamiński. 5. „Memnuef” odegra orkiestra operowa. 6. „Paderewski jako obywatel polski” wygłosi p. Henryk Opieński. 7. Wstęp do III. aktu z opery „Manru” orkiestra i chór operowy.

Wstęp wolny za okazaniem zaproszenia, które otrzymać można w sekretariacie prezydjalnym Magistratu, Stary Rynek, ratusz.

Uroczysta matrykułacja

w auli Uniwersytetu Poznańskiego

Dzisiaj przed południem odbyła się w auli uniwersyteckiej uroczysta matrykułacja młodzieży akademickiej Uniwersytetu Poznańskiego. Parter i balkon auli były szczerze wypełnione młodzieżą, a na estradzie zasiadł w togach mały senat z J. M. rektorem prof. Kasznica na czele.

Na mównicę wstąpił J. M. rektor U. P. i scharakteryzował znaczenie studjów oraz zadanie, jakie ma młodzież w związku z pracą na wszechniccy. Następnie sekretarz generalny p. dr. Salkowski odczytał rotę ślubowania a reprezentanci wydziałów prawniekonomicznego, lekarskiego, matematycznego i przyrodniczego, humanistycznego i rolniczo-leśnego przystępowali do stołu i przez podanie ręki J. M. rektorowi, oraz i dziekanowi dokonali aktu właściwego ślubowania, stając się tem samym obywatelami rzeczywistej akademickiej. (in)

Wylew Warty

Zalane piwnice w Nowym Mieście — Śrem otoczony wodami

Nasz korespondent z Nowego Miasta (i) donosi:

Ostatnie długotrwałe deszcze i wysoki stan wody w Warcie sprawiły, że prawie we wszystkich tutaj piwnicach znajduje się woda, dochodząca czasem do pół mtr. wysokości, czego od dawnych lat nie pamiętają nawet najstarsi mieszkańcy. Woda wyrządza ogromne szkody, gdyż złożone w piwnicach ziemniaki masowo gniją, co przysparza wiele pracy ich właścicielom. W kilku wypadkach musiała straż ogniowa przystąpić do wypompowania wody, bowiem groziła podmyciem fundamentów.

W Śremie — jak donosi nasz korespondent (c) — w ostatnich dniach woda wzrosła raptownie i zalała kilka domów, okalając niemal całe miasto. Jedyne połączenie stanowi szosa poznańska i most na Warcie.

Skrzydłaci pieśniarze

Dwie wystawy kanarków

W sali Restauracji Zamkowej przy św. Marcynie 40 odbywała się wystawa kanarków, urządzona przez I. Wielkopolskie Towarzystwo Hodowli Kanarków w Poznaniu. Otwarcia dokonał dyr. ogrodów miejskich p. Władysław Marciniak. Rozdanie nagród odbyło się po przemówieniach gospodarza wystawy p. Chudziaka, p. Marciniaka, p. Gindery, b. prezesa p. Krupeckiego i innych. Uroczystym momentem zebrania było wręczenie dyplomu uznania i upominku na 25-lecie pracy p. Białeckiemu. Wynik premjowania był następujący: W klasie własnego chowu: I. nagrodę otrzymał p. Białecki, II. — p. Józwiak, III. — p. Kaźmierczak; poza tem zostali nagrodzeni pp.: Jęczkowski, Szymański, Gendera, Zan-decki, Studziński, Gielnik, Ambrosius, Jurga, Kaczmarek, Kaszuwara i Przy-weeki. W klasie powszechnej I. nagrodę otrzymał p. Ambrosius, II. — p. Szymański, III. — p. Józwiak, ponadto otrzymali nagrody pp. Pawelczak, Kaźmierczak i Chudziak.

W sali p. Jarockiego odbyła się również wystawa kanarków urządzona staraniem „Canaria”, istniejącej od około 30 lat. W premjowaniu w klasie własnego chowu otrzymał I. nagrodę p. Domiński, II. — p. Kubanek, III. — p. Maik, dalej pp. Pawlicki, Gruba i Rochowiak. W klasie powszechnej I. nagrodę dostał p. Domiński, II. — p. Kubanek, III. — p. Stoma, dalsze pp. Falkówna, Rochowiak; ponadto firma Otmianowskich za pokarm dla ptactwa otrzymała pierwszą nagrodę, jak również firma Modzelewicz za przyrządy do hodowli. Jako nagrody wydawano przedmioty wartościowe. Należy podkreślić, że było dużo zwiedzających. Wystawiono około 200 kanarków. Na zakończenie odbyło się ciągnięcie losów loterii, której wygrane stanowiły kanarki. Losy padły na następujące numery: 302, 189, 237, 154, 842, 355, 991, 575, 412, 651, 466, 378, 300, 320, 517, 14, 267, 727, 298, 540, 153, 806, 199, 381 i 334. (k)

KALENDARZYK

Wtorek, 2 grudnia 1930.

Słońce: wschód 7,41; — zachód 15,42; — długość dnia 8 godz. 1 min.

Księżyc: wschód 13,54; — zachód 3,14; — przed pełnią.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska + 1 st. C., mgła, wiatr północny, ciśnienie atmosferyczne wysokie 765 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 7 st. C., najniższa + 1 st. C.

Przepowiednia pogody na środę: W dalszym ciągu pogodnie przy nieznacznej spadku temperatury. Chwilami mglisto.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj + 3,43 m; dziś + 3,44 m. Kal. rz.-kat.: Bibiana P. i M.; jutro Franciszek Ks.

Kal. słow.: Szulislaw; jutro Lubomila.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37.

Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31.

Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka Lazarska, ul. Małeckiego, narożnik ul. Strusia.

Wilda: Apteka pod Koroną, Górna Wilda nr. 61.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— Z żałobnej karty. Pogrzeb śp. Marii Kasiewiczowej odbył się w niedzielę, 23 bm. z kostnicy Zakładu św. Józefa do grobowca rodzinnego na starym cmentarzu świetomarcińskim. Kondukt żałobny w otoczeniu licznych duchowieństwa prowadził ks. prałat Taczak. Jak szanowana i kochana była śp. Zmarła, dowodem tego był bardzo liczny orszak przyjaciół i znajomych, którzy oddali Jej ostatnią przysługę oraz liczne wieńce, złożone na Jej trumnie. — Z osobą śp. Marii Kasiewiczowej zesłała do grobu jedna z tych nielicznych postaci starszego pokolenia, które śmierć nieublagana w ostatnich czasach tak bardzo przetrzebiła. Niechaj ta ziemia ukochana będzie Jej lekka, a duszy Jej niech przyświeca światłość wiekuista!

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Z Drugiej Sekcji Pań Miejskich. Zebranie miesięczne w czwartek, 4 bm. o godz. 17 w sali Domu Królowej Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego 1. Wykład ks. prof. Karłowicza — Tegoż dnia o godz. 8,30 nabożeństwo sodalicyjne ze wspólną komunią św. w kaplicy Zakładu św. Józefa. W środę popołudniu od godziny 16 do 18 sposobność do spowiadania się w tejże kaplicy.

— Tow. Uczestników Powstania Poznań-Wilda. Zebranie plenarne, połączone z obchodem Powstania Listopadowego odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 19 w lokalu p. Zawadkowej, G. Wilda 75. Referat o powstaniu wygłosi p. dyrektor Grandkowski.

— Ze Związku Podoficerów Rezerwy Ziemi Zachodniej R. P. Koło Poznań. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 4 bm. o godz. 20 na sali restauracji Rzeźni miejskiej przy ul. Grochowe Łąki nr. 9. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— Ze Związku Techników Dentyków. Zjazd odbędzie się dnia 7 bm. o godzinie 16 na sali p. Jarockiego, ulica Maszalska 8. Będzie uchwalona rezolucja w sprawie krzywdzonego rozporządzenia. Sekretarjat u p. Ireneusza Starosty w Poznaniu, ul. G. Wilda 50.

— Związek Niższych Funkcjonariuszów Państwowych i Samorządowych zwołuje IV walny zjazd delegatów z województwa poznańskiego na dzień 7 bm. godz. 8 rano do sali p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej 13. Uprasza się wszystkie zarządy Kół o wysłanie swych delegatów.

— Związek b. ucz. Wojskowej Straży Kolejowej. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 20 bm. o godz. 19 w mniejszej sali restauracji Belweduru (dom Targów Poznańskich).

— Ognisko Polek. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 18,15 w sali Stow. Techników przy św. Marcynie nr. 21. Wykład wygłosi ks. prof. Długas.

— Ze Stow. Oficerów w stanie spoczynku, oddział w Poznaniu. W czwartek 4 bm. o godz. 18,30 w Kasyńce Oficerskiej D. O. K. VII odbędzie się miesięczne zebranie, na które uprzejmie zaprasza się wszystkich pp. oficerów w stanie spoczynku jeszcze nie członków.

— Związek Pracowników Kupieckich (oddział w Poznaniu) organizuje wielkie zebranie informacyjno-organizacyjne w sali Domu Królowej Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego 1 w dniu 3 bm. o godz. 20. Zachęcamy wszystkich pracowników umysłowych do gremjalnego udziału, gdyż porządek obrad przewiduje referaty organizacyjne.

ŻYCIĘ SOKOLE

— Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół” XV. Śródka obchodzi w dniu 8 bm. rocznicę swego istnienia, połączone z uroczystością poświęcenia biblioteki. O godz. 9 uroczysta msza św. w katedrze. Po mszy św. pochód do Domu Katolickiego na Śródce, gdzie o godz. 10 odbędzie się uroczysta akademja. O godz. 19,30 przedstawienie amatorskie dramatu Korzeniowskiego pt. „Cyganie”.

— „Sokół” Poznań-Śródmieście. Wykład p. t. „Wpływ organizacji przedwojennych na wynik powstania w 1918 roku” wygłosi drh. prezes dr. Cz. Meissner na zebraniu plenarnym w dniu 3 bm. o godz. 20,15 w salce przy ul. św. Marcina 65.

— „Sokół” Poznań IV. św. Łazarz. Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, dnia 3 bm. o godz. 20 w lokalu Związku Kolejarzy Polskich, ul. Spokojna 24.

WYKŁADY

— Powszechne wykłady uniwersyteckie. Dziś, we wtorek o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus (I. p.) wygłosi odczyt p. doc. U. P. dr. M. Z. Jedlicki p. t. „Holandia — kraj i ludzie”. — Jutro, w środę odbędzie się odczyt prof. dr. T. Silnickiego p. t. „W kraju i świecie”. — Jutro, w środę odbędzie się wykład p. t. „Współczesna literatura polska”.

— Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, Komitet miasta Poznania, ko-

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymamy naj-

świeższe numery

„Kurjera Poznańskiego”

we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich hotelach

munikuje, że z powodu stałej niedyspozycji prelegenta p. por. Ziemińskiego wykład dnia 29. 11 nie odbył się. W środę, dnia 3 bm. odbędzie się ciąg dalszy cyklu wykładów. Przemawiać będzie p. inż. M. Bohatyrew na temat: „Płatowce (typy i konstrukcje)”.

— Odczyt o Józefie Conradzie. Dnia 7 bm. wygłosi staraniem Tow. Polsko-Angielskiego w Poznaniu w sali 17 Uniwersytetu o godz. 20 znany anglista, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr. Roman Dyboski, odczyt p. t. „Józef Conrad” Kult dla genialnego pisarza, chlubny literatury angielskiej, który jednak nigdy nie przestał uważać się za Polaka, zaczyna i w Polsce zataczać coraz szersze kręgi. To też niewątpliwie sala odczytowa zapełni się tłumem wielbicieli Conrada, którego postać i znaczenie oświetlił tak niepospolity uczony, jak prof. Dyboski.

WIECZORY, KONCERTY

— Stow. Młodych Polek par. Bożego Ciała urządza w niedzielę, 14 bm. o godz. 19 w sali OO. Jezuitów przy ul. Dominikańskiej wieczornicę z urozmaiconym programem. Bilety wcześniej nabyć można u drh. Wł. Wiśniewskiej, ul. św. Czesława nr. 8, a w niedzielę wieczorem przy kasie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Kuratorium Fundacji Stypendjalnej im. gen. J. Hallera rozpisuje konkurs na dziewięć stypendiów — każde po 500 złotych rocznie dla dzieci szeregowych i podoficerów oraz jedną w kwocie 500 zł rocznie dla dziecka oficera b. armii polskiej we Włoszech lub innych formacji ochotniczych względnie wojska polskiego. Ubiegający się o stypendjum winni złożyć podanie do dnia 15 stycznia 1931 roku, dołączając dowód ojca odbycia służby wojskowej w wyżej podanych formacjach względnie zaświadczenia dwóch oficerów danej formacji oraz świadectwo szkolne z ostatniego półrocza. Stypendja będą wydawane na drugie półrocze roku szkolnego 1930-31 oraz na pierwsze półrocze roku szkolnego 1931-32. Podania nadsyłać należy pod adr. kuratora Marjana Dienst-Dąbrowsy, Warszawa, Rakowiecka 59 a, m. 3.

— Akademicki Klub Szachowy U. P. rozpoczął wewnętrzny trening zapoznawczy. Rozgrywki te odbywają się codziennie w lokalach „Bratniej Pomocy” przy św. Marcynie 40 między godzin 17—20. Zarząd wzywa wszystkie koleżanki i wszystkich kolegów szachistów do zapisania się na listy członków klubu. Zapisujący się mogą jeszcze brać udział w turnieju.

— Tow. „Pielgrzym”. Przyjmowanie kandydatów na członków odbywa się codziennie w biurze przy ul. św. Józefa 5 p. tr. w godzinach od 5—6 wieczorem. Kandydati winni stawić się wraz z 2 przedstawicielami, członkami towarzystwa.

— Pierwsie prawdziwe tanie święta! Za kilkadziesiąt groszy będzie każdy mógł dostać najlepsze przysmaki: drób, zwierzyne, konfitury, owoce, słodycze. Gdzie i kiedy? Na wencie spożywczej Komitetu Gwiazdkowego Dyrekcji Okr. Kolei Państwowych, która się odbędzie dnia 14 bm. w sali Domu Rzemieślniczego. Bliższe szczegóły podamy później.

— Koło Medyków, stud. U. P. komunikuje, że lista zaproszeń na bal medyków który odbędzie się 24 stycznia na salach Bazaru, jest już wyłożona w sekretarjacie Kola, Waly Leszczyńskiego 6 (Dom Medyków) codziennie pomiędzy godz. 12,30 a 13,30.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Poziom kosztów utrzymania w listopadzie, w porównaniu ze stanem zanotowanym za miesiąc poprzedni, obniżył się nieznacznie, mianowicie o 0,19 procent, jak to na dziśjszym posiedzeniu stwierdziła Wojewódzka Komisja do badania zmian kosztów utrzymania osób pracujących w handlu i przemysle.

— Nowe monety pięciozłotowe wejdą wkrótce w obieg po myśli rozporządzenia Min. Skarbu z 14 listopada br. Pięciozłotówki te mają upamiętnić setną rocznicę powstania listopadowego. Zamiast postaci niewieściej na przedniej stronie monety będzie wizerunek stylizowanego sztandaru z napisem „Honor i Ojczyzna”. a poniżej napis: „1830—1930 w setną rocznicę”

powstania". Druga strona monety zachowała wykład dotychczasowy.

Otwarcie wystawy darów misyjnych. Dni 11 nastąpiło otwarcie tej wystawy w sali Domu Amaranitowego P. K. E. przy ul. Słowackiego, urządzonej staraniem Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary przy parafii św. Marcina. Wobec licznie zebranych gości wszystkich sfer dokonał aktu otwarcia ks. prałat dr. Tadeusz, proboszcz parafii św. Marcina, dziękując organizatorom za urządzenie a gościom za przybycie. Wystawa wypadła bardzo ładnie i prezentuje się doskonale. Szczegóły podamy później. (m.)

Konkurs deklamacyjny. W ubiegłą niedzielę urządziło Tow. Scenicno-Muzyczne „Dzwon” na Jeźcach doroczny konkurs deklamacyjny. Wzięło w nim udział 11 członków — pań i panów. Komisja sędziowska miała nielada zadanie, wszyscy bowiem deklamatorzy wykazali wiele pracy nad sobą. Po szczegółowej punktacji pierwszą nagrodę przyznano p. Nowakowi. Ogółem wydano trzy nagrody i 7 listów pochwalnych. Wieczór wypełnia starannie odegrana komedyjka pt. „Poeta i komornik”. Licznie zebrana publiczność darzyła wykonawców huczniemi oklaskami. (z.)

Z Tow. „Papieskie Dzieło św. Dzieciactwa Pana Jezusa” przy Farze. W niedzielę odbyła się msza św. na intencję ks. patrona Kaji; zaś popołudniu pożegnanie ks. patrona, opuszczającego parafię. Program uroczystości składał się z przemówienia przewodniczącej, śpiewu i deklamacji dzieci. Zarząd wręczył ks. Kaji dyplom członka honorowego. Po serdecznym przemówieniu ks. patrona uroczystość zakończono wspólnym śpiewem.

Walne zebranie Akadem. Kola Pałacian odbyło się w ub. tygodniu pod przewodnictwem p. Podlaskiego. Po sprawozdaniu zarządu (p. Marlewski) i komisji rewizyjnej (p. Sulczyński) dokonano wyboru nowych władz Kola. W skład zarządu weszli pp.: Marlewski — prezes, Jauks — wiceprezes, Łażewski — sekretarz, Żmudzkiński — skarbnik i Martyni — gospodarz.

KRONIKA WYPADKÓW

Pożar w Żegrzu. W ciągu ubiegłej nocy z niewyjaśnionych przyczyn wybuchł pożar w stodole rolnika Nowickiego w Żegrzu. Dzięki natychmiastowej akcji ratowniczej miejskiej straży pożarnej ogień stłumiono. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

Oszustwo na ulicy. Ofiarą znanego już podstępnie oszustów z rzekomo znalezionymi pieniędzmi stał się wieczoraj p. Jankowski Nikazy, zam. ul. Gąsiorowskich nr. 10. Zagadnął go nieznany osobnik, który mu oświadczył, że znalazł pieniądze i zwałił go do bramy domu przy ul. Gąsiorowskich 9. Tam nadziedzili drugi osobnik, który rzekomo zgubił pieniądze. Jankowski i rzekomy znalazca pokazali swe pieniądze i Jankowskiemu odebrał tak 20 zł, o czym dopiero przekonał się po powrocie do domu. (z.)

Kradzieże i włamania. P. Skotarczykowi, ul. Żupańskiego 6a, skradziono z mieszkania z niezamkniętej szafy popielate ubranie wartości 130 zł. — Włamanie się do mieszkania p. Krawczyka, ul. Górna Wilda 93, i skradziono granatowe ubranie, ciemno-zielone palto, parę kalesonów i portfel. — Z mieszkania p. Stefaniaka i Handkego, Górna Wilda 88, skradziono czarne zimowe palto z portmoneką z 6 zł. granatowe ubranie, walczkę skórzaną, 3 wierzchnie koszule, marynarkę granatową, 2 brzytwy oraz różną bieliznę. — Ze składu p. Marji Handschuh, ul. Marsz. Focha 45, skradziono większą ilość towaru lokcyjowego wartości 4 000 złotych. — Z mieszkania p. Majemkego, Chwaliszewo nr. 52, skradziono w czasie jego kilkudniowej nieobecności bieliznę damską, męską i pościelową, ogólnej wartości 300 zł. — P. Perkowskiemu, ul. Jasna 1, skradziono ze strychu damską i męską bieliznę, znaczną literami A. P., R. P., F. P. i E. P. — Firmie Bękowski i Smolibowski, ul. Dąbrowskiego 3, skradziono rower męski. — Z mieszkania p. Szczepankiewicza, ul. G. Wilda 88, skradziono płaszcz męski koloru brązowego, ubranie ciemno-granatowe zegarek męski srebrny i brzytew. — Z mieszkania p. Dachterskiego, ul. Jeżycka 26, skradziono 540 zł i 25 metrów materjału czerwonego, ciemno-granatowego i popielatego. — P. Badanowskiemu, Rataje, skradziono z ogrodu 400 kalafiorów. — Firmie Gebethner i Wolf, ul. Fr. Ratajczaka 36, skradziono z biura 2 maszyny do pisania marki „Underwood” nr. 1908 534 i 1 956 095, wartości 2 700 zł. — Z mieszkania p. Nowaka, ul. Lodowa 3, skradziono ubranie męskie, skrzypce z futerałem, mandolinę, 20 zł. 2 szale i parę pończoch damskich. — P. Łukowskiemu z Pecna, pow. Śrem skradziono z samochodu na ul. Wodnej 1, tekę skórzaną z dokumentami.

KRONIKA SĄDOWA

Skazanie włamywaczy. Przed bydgoską izbą karną odpowiadali za liczne w powiecie świeckim, kradzieże i włamania, przyczem używali broni palnej, Fr. Ratajski z Łodzi, Józef Rudnik z Bobowa pod Starogardem i Roman Kuczuborski z Czerstochy oraz jedenastce dalszych osób, oskarżonych za paserstwo i popełnienie. Ratajski przyznał się zupełnie do zarzucenych mu kradzieży i strzelania z rewolweru do pastora Bracha, za co skazyano został na 4 i pół roku więzienia. Kuczuborskiemu podyktowano 3 lata i 8 miesięcy, a Rudnikowi 8 mies. więzienia. (ski.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Wypadek samochodowy. Na szosie w pobliżu Tarnowa Podgórnego (pow. poznański) autobus P. Z. 44 627 wpadł do rowu. Jak się okazało, wypadek powstał wskutek pęknięcia połączeń sterowych. Kierowca Jan Musiał z Zamorza (pow. szamotulski) jest zupełnie niewinny. Na szczęście obyło się bez ofiar w ludziach. (k.)

Wielki pożar w Miedzychowie w powiecie nowotomyskim w zabudowaniach p. Franciszki Krótkiej. Spalili się towary bławatne w większej ilości. Poszkodowana ocenia straty na sumę 35 tys. złotych. Jak się okazało, przyczyną wybuchu ognia była nieostrożność. (k.)

JARMARKI

Śwarzędz. Dnia 4 grudnia odbędzie się jarmark na towary kramne i konie. Spęd zwierząt racicowych zakazany.

Trzemeszno. Jarmark ogólny, t. j. kramny i na konie z wykluczeniem trzody chlewniej, odbędzie się dnia 9 b. m.

Szamotuły. Jarmark na konie odbędzie się dnia 10 bm. Spęd bydła racicowego jest zakazany z powodu przyszczycy.

Z WIELKOPOLSKI

Śrem. (Powszechnie wykłady uniwersyteckie.) W Śremie wygłosi dnia 4 bm. docent U. P. dr. M. Z. Jedlicki odczyt p. t. „Kierunki współczesnej myśli politycznej francuskiej”. Bliższe szczegóły w prasie miejscowej i na afiszach na miejscu.

Kórnik. (Kurs gotowania). Staraniem p. dr. J. Tokowej i kółka włóścierek odbył się kurs gotowania. Wzięło w nim udział 14 kursistek. Na zakończenie kursu odbył się podwieczorek na sali p. Ellmana, urozmaicony monologami. Uczestnicy chwaliли sobie różne smakołyki, przygotowane przez p. kursistki. Wieczorek zaszczylił swą obecnością między innymi ks. proboszcz Matyschek oraz prezes kółka rolniczego p. Adamczewski. Po podwieczorku odegrano sztukę p. t. „Papugi mojej babuni”. Szczególne uznanie należy się dr. Tokowej, która użyczeniem lokalu oraz pomocy w wielu wypadkach przyczyniła się do tego, że kurs wypadł jak najkorzystniej.

Kobylin. (Pod zarzutem świętokradztwa). Jako podejrzanym o popełnienie świętokradztwa w kościołach w Witaszyczach i w Wilkowie policja miejscowa aresztowała dwu osobników. Są to niejaki Marjan Kaminowski i Józef Jerkulisz.

Leszno. (Koncert religijny). Dnia 2 grudnia w sali Hotelu Polskiego w Lesznie o godz. 20.15 odbędzie się koncert religijny z współudziałem: orkiestry symfonicznej 55 poz. p. p. oraz ks. Paczkowskiego, pp.: prof. Szpunara, prof. Materny, Stróżyka, Galubińskiego, Springera, Budzikowskiego i Pijanowskiego.

Witkowo. (Wystawa książek). T. C. L. urzęduje w Witkowie w sali Domu Katolickiego od dnia 5 — 9 grudnia rb. wystawę książek i czasopism. — Komitet spodziewa się, że Obywatelstwo miasta i okolicy, zwiedzając tłumnie wystawę, poprze dążności Komitetu i skorzysta z okazji zakupu dobrej książki, zwłaszcza w okresie gwiazdkowym.

Chodzież. (Kradzież). Do składu kolonialnego p. Borchardtowej przy ul. Raczkowskiego dokonano włamania. Złodzieje dostali się do składu przez okno z ogrodu. Łupem ich padły towary kolonialne, większa ilość wódek oraz moc czekolady i cukierków. Strat dotychczas nie obliczono dokładnie. Policja jest już na tropie złoczyńców. (jm)

RADJO

Programy radijofoniczne:
Środa, dnia 3 grudnia 1930 r.
Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.00 Sygnał czasu z obserw. astr. U.; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty PAT, notowania giełdy pien. i zboż-towarowej; godz. 14.30 Kwadrans Tow. Ziemiaków Wielkopolskich; godz. 17.45 koncert popołudniowy z Warszawy; godz. 18.45 Świat książek (wygłosi J. Skiński); godz. 19.00 komunikat „Miesiąca Pomorza”; godz. 19.10 Radjogawęda żołnierska; godz. 20.00 „Silva rerum”; godz. 20.30 koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: Orkiestra 57 p. p. pod batutą por. Szalkowskiego. Helena Majchrzakówna, art. op. pozn. (sopran). Adam Raczkowski, art. opery pozn. (tenor). Prof. Marjan Sauer (akompanj.); godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT, sport i policj.; godz. 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Polonja”.
Katowice (409 m.) godz. 12.10 koncert gramofonowy; godz. 16.30 koncert gramofonowy; godz. 17.15 odczyt i koncert z Warszawy; godz. 20.00 transm. z Warszawy; godz. 22.15 koncert gramofonowy.
Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 16.15 kwadrans dla najmłodszych; godz. 16.45 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Konno przez Patagonję” — kpt. A. Lepecki; godz. 17.45 koncert popularny Ork. P. R. pod dyr. Ozimińskiego; godz. 19.10 skrzynka pocztowa.

towa, rolnicza — Inż. Waclaw Tarkowski. Giełda rolnicza; godz. 19.25 muzyka gramofonowa; godz. 20.00 „Książki Scieżniemy” (z dzieł spisków w Królestwie Polskim) — Prof. H. Mościcki; godz. 20.15 feljeton muzyczny; godz. 20.30 koncert popularny w wyk. Orkiestry P. R. pod dyr. Nawrota i W. Fogel (baryton), kwadrans literacki, Stanisław Brzozowski „W mrokach Sibiru” fragment z powieści p. t. „Płomienie”; godz. 22.00 feljeton p. t. „Koszula człowieka szczęśliwego” — p. Wanda Grabińska; godz. 22.15 płyty gramofonowe; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Koenigswusterhausen (1035 m) godz. 12.00 i 14.00 koncert gramofonowy; godz. 16.30 koncert z pokładu statku „Europa”; godz. 20.00 „Bal Maskowy” op. Verdiego (transm. z Monachjum. Budapeszt (550 m) godz. 17.25 koncert mandolinistów; godz. 19.30 transm. z opery. Daventry (1554 m) godz. 21.00 koncert symfoniczny. Langenberg (472 m) godz. 19.45 koncert chórow; godz. 21.10 koncert popularny. Strasburg (345 m) godz. 17.45 koncert gramofonowy; godz. 19.15 koncert instr.; godz. 21.30 transm. konc. z Palais des Fetes. Wiedeń (516 m) godz. 20.30 wieczór rozmaitości; godz. 22.00 utwory organowe Bacha; godz. 22.30 gramofon. Brno (342 m) koncert filharmoniczny z sali Smetany (transmisja z z Pragi).

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Aniela Ziółcka 5 zł. — Zebrano na weselu pp. Klemensosta Nowickich 101 zł. — M. Malinowska 5 zł. — W. D. z podziękowaniem za opiekę, z prośbą o dalsze zdrowie 7-ma i 8-ma rata 10 zł. — I. D. z prośbą o wyśtuchanie 5 zł. — Koleżki i koleżanki Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego 37 zł. — Jezewska 5 zł. — A. Siwek, Nekla z prośbą o dalsze podwodzenie i zdrowie dla rodziny 10 zł. — Z. M. 2 zł. — Prakseida Szulczyńska, Krzywiń, 2 zł. — Józefa, Stanisław, Mieczysław i Jolenta Biskupscy z prośbą o błogosławieństwo i pomoc w nauce 5 zł. — J. M. Nowaczy z prośbą o uzyskanie posady 2 zł. — F. K. Janiszewscy z prośbą o błogosławieństwo dla domu 3 zł. — H. Gertnerówna z prośbą o pomoc 2 zł. — K. Juśkowiak, Poznań z prośbą o zdrowie 1 zł. — Zofja Buczkowska 10 zł. — Jan i Walentyna z podziękowaniem za otrzymaną lepszą posadę, prosząc o dalsze łaski 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemj 2 938,06 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Chór Kościelny Poznań-Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 20 na salce parafjalnej.
Tow. Przemysłowców Poznań-Wiñiary. Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 2 bm. o godz. 19,30 w lokalu posiedzeń p. Kotlińskiego.
Tow. Uczestników Powstania dzielnic Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 2 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18.
Sodalicia Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich. Zebranie plenarne odbędzie się 2 bm. o godz. 20 w sali sodalicyjnej przy ul. Dominikańskiej 8.
Tow. Sport „Maraton.” Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 3 bm. o godz. 20 w lokalu p. Łakomego, ul. Gen. Prądzyńskiego 11.
Związek Zaw. Automobilistów. Zebranie oddziału poznańskiego odbędzie się dnia 3 bm. o godz. 20 w lokalu p. Borysiaka, ul. Sew. Mielżyńskiego.
Zw. Tow. Pomocników Fryzjerskich. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 3 bm. o godz. 20 w salce posiedzeń w lokalu p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej nr. 8a.
Tow. Sportowe Wedkarzy „Warta.” Zebranie odbędzie się w czwartek, 4 bm. o godz. 19 w lokalu p. Tomczyka, ulica Wroniecka 13.
Męski Chór Nauczycielski. Próba chóru odbędzie się w środę, dnia 3 bm. o godz. 20 w II szkole wydziałowej przy ul. Działyńskich.
Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Śródmieście zwoluje plenarne posiedzenie na środę, dnia 3 bm. w sali p. Beyrowskiej przy pl. Bernardyńskim. Początek o godz. 19 min. 30.
Związek Niższych Funkcj. Państw. i Samorządowych Kolo Poznań. Walne zebranie dnia 3 grudnia o godz. 19 w lokalu p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej nr. 13. Ze względu na wybór nowego zarządu uprasza się członków o liczne przybycie.
4. Komp. Marynarzy Powstańców im. A. Białoszyńskiego. Plenarne posiedzenie odbędzie się w czwartek, 4 bm. o godz. 19 w lokalu p. Jarockiego. Masztalarska 8.
Tow. Ogródków Działkowych im. J. Chociszewskiego. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w czwartek, 4 bm. o godz. 18 w auli IV szkoły wydziałowej przy ul. Berwińskiego. Na porządku obrad wybór nowego zarządu.

KONCERT CHÓRU MĘSKIEGO „ECHO” w Poznaniu.

W sobotę, dnia 6 grudnia, wieczorem o godzinie 8 w auli uniwersyteckiej wystąpi z koncertem chór męski „Echo”, dostatecznie znany w Poznaniu ze swych licznych występów. Chór „Echo”, który znajduje się pod wytrawnym kierownictwem prof. Feliksa Nowowiejskiego, składa się ze świetnie dobranych głosów, dzięki czemu każdorazowy występ „Echa” za-

liczany jest do najlepszych chórnych koncertów. Koncert ten zasługuje na szczególną uwagę, ponieważ cały program wieczoru poświęcony jest twórczości naszego znakomitego mistrza Feliksa Nowowiejskiego. Solistą wieczoru będzie znakomita nasza primadonna opery poznańskiej p. Zofja Zmigród-Fedyzkowska, która swym pięknym i czarującym głosem odśpiewa szereg pieśni i arjy Nowowiejskiego.

Przystępne ceny biletów (4 do 0,50 zł) dają każdemu możność posłyszenia tego wiele interesującego koncertu. — Bilety wcześniej nabyć można w składzie cygar A. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20, zw 26 640

Jutro, w środę, wystąpi fenomenalny pianista

MIKOŁAJ ORŁOW.

Jutro, w środę, dnia 3 grudnia, wieczorem o godzinie 8 w auli uniwersyteckiej wystąpi fenomenalny pianista MIKOŁAJ ORŁOW. Obok słynnego Rachmaninowa jest MIKOŁAJ ORŁOW bezsprzecznie największym pianistą rosyjskim, to też występ jego w Poznaniu będzie nielada atrakcją, jaką przeżywalimy na koncertach takich pianistów, jak Rubinstein i Casadesus. W największych środowiskach muzycznych świata występy ORŁOWA ściągają stale wielkie rzesze sfer muzycznych, żądnych posłyszeć i podziwiać mistrzowską grę tego wielkiego pianisty. Żywiołowy temperament, fenomenalna technika i głęboka muzykalność, zapewniają artyście stale rosnyący rozgłos wśród najsłynniejszych pianistów.

Program, który ORŁOW odegra, składa się z najpiękniejszych utworów fortepianowych, i tak odegra artysta m. in. Chopina: Scherzo, 2 Etiudy, 2 Mazurki, Nokturn i Polonez; Szymanowskiego: Wariacje; Liszta: Polonez, poza tem utwory Prokofjewa, Debussy’ego i innych. Punktem kulminacyjnym programu będzie wielka i wspaniała Sonata f-moll Brahmsa dotąd w Poznaniu nie grana.

Sprzedaż biletów w składzie cygar A. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20, w dzień koncertu od godz. 19 przy kasie. PP. studentenci U. P., uczniowie konserwatorium i młodzież szkolna korzysta z biletów ulgowych w cenie 1,50 zł, które nabyć można w dzień koncertu przy kasie. zw 26 590

Teatr Wielki

DZIŚ — „Orlow.”
Środa, 3. 12. „Trubadur”.
Czwartek, 4. 12. „Siła przeznaczenia” (premiera).
Piątek, 5. 12. „Orlow”.
Sobota, 6. 12. „Siła przeznaczenia”.
Niedziela, 7. 12. o godz. 11.30 Uroczysta Akademia ku czci Paderewskiego.
Niedziela, 7. 12. o godz. 3 po poł. „Orlow”.
Niedziela, 7. 12. wieczorem „Siła przeznaczenia”.
Poniedziałek 8. 12. o godz. 3 po południu „Orlow”.
Poniedziałek, 8. 12. wiecz. „Carmen”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par” ul. 27 Grudnia 18. od godz 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11,30 do 13,45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Wiecznie młody.”
Środa, 3. 12. Prolog — „Warszawianka” — „Dziady”.
Czwartek, 4. 12. „Wiecznie młody”.
Piątek, 5. 12. Prolog — „Warszawianka” — „Dziady”.
Sobota, 6. 12. „Radość kochania” — premiera.
Niedziela, 7. 12. po poł. „Przeprowadzka” (ceny znizone).
Niedziela, 7. 12. wiecz. „Radość kochania”.
Poniedziałek, 8. 12. po poł. „Proboszcz wśród biedaków”.
Poniedziałek, 8. 12. wieczorem „Wiecznie młody”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Zarząd przymusowy.”
Środa, 3. 12. „Pokusa”. (Premjera). — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Czwartek, 4. 12. „Pokusa”. — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Piątek, 5. 12. „Pokusa”. — Gościnny występ K. Adwentowicza.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarlowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr Popularny

DZIŚ — „Wierna kochanka.”
Środa, 3. 12. „Wierna kochanka”.
Czwartek, 4. 12. „Wierna kochanka”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej nabywać można w księgarni p. Dippiła, plac Wolności nr. 11, tel. 17-94. a w kasie teatru na godzinę przed każdym przedstawieniem. W niedziele i święta przez cały dzień od godz. 11.

Teatr Rewja

DZIŚ — o godz. 7 i 9 wiecz. „Grunt się nie przejmować.”

Teatr Narodowy Objazdowy z Poznania:
Czwartek, 4 grudnia, Szamotuły: „Cud nad Wisłą”.
Piątek, 5 grudnia, Wronki: „Cud nad Wisłą”.

zw 26 722

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ECHA LISTOPADOWE ŻYCIE KULTURALNE

WYSTAWA DZIEŁ GRAFICZNYCH W MUZEUM WIELKOPOLSKIM

Rocznica listopadowa odbiła się także w naszym poznańskim świecie muzealnym; mamy wystawę wojkowych pamiątek w Muzeum Wojskowym, oraz wystawę graficzną w Muzeum Wielkopolskim. Dzięki ofiarności p. Stanisław Latanowicza, znanego na gruncie poznańskim zbieracza grafiki, który przebogata swą grafikę powstaniową bezinteresownie wypożyczył Muzeum Wielkopolskiemu, mógł zarząd muzealny zorganizować jedną w swoim rodzaju wystawę, o pierwszorzędnym znaczeniu dydaktycznym.

W tych kilkuset planszach, rozłożonych w gablotach i rozwieszonych umiejętnie, dłoń kustosza dr. Brosiga, odbijają się wszystkie ważniejsze postacie i wypadki pamiętnej wojny 1830/31.

Mamy więc najpierw w gablotach barwne rysunki wojska Królestwa Polskiego, wykonane w zakładach litograficznych słynnego podówczas kwaternistrzostwa wojska polskiego. Nad nimi współczesne barwne karykatury wyższych wojskowych (m. in. Karol Turno z fajką, Franc. Morawski, minister wojny w czasie powstania, także z fajką, gruby gen. Winc. Krasniński, ojciec poety Zygmunta i i.) Obok rozłożono 30 akwatynt warszawskiego Fryd. K. Dietricha, z kolorowymi ubiorami wojska polskiego. Przyłączają się do nich godnie piękne akwatynty ówczesnego konserwatora gabinetu rycin uniwersytetu warszawskiego Jana Feliksa Piwarskiego, pierwszego polskiego muzeologa państwowego; przedstawiają one kolorowo wnętrza warszawskiego arsenału, a w drugim bezbarwnym cyklu sceny z powstania: napad na Belweder, na moście Jana III-go, zdobycie arsenału, zdobycie więzienia na Lesznie, na placu Krasnińskich; nad nimi wiszą współczesne widoki Warszawy.

Osobny dział stanowią echa powstania w grafice zagranicznej. Na plan pierwszy wysuwają się miedzioryty (19 sztuk) Wundera, wykonane w Norymberdze, z najpiękniejszą kolorową ryciną o ostatnich słynnych czwartakach „Die letzten zehn vom vierten Regiment“; na wyróżnienie zasługuje zabawa towarzyska w powstanie i francuska alegoria o bohaterki śmierci Ludwika Mysłowieckiego w bitwie grochowskiej. Jak popularne było podówczas powstanie nasze w Niemczech o tem najlepiej świadczy szereg kolorowych naiwnych rycin ze scenami z powstania, wykonanych ogromnie prymitywnie w Neu Ruppin (w ojczyźnie t. zw. Ruppiner Bilderbogen).

Najobficie przedstawia się z natury rzeczy kolekcja portretów. Nie brak w niej żadnej wybitniejszej osobistości: są tu pierwsi inicjatorowie powstania Józef Wybicki i Zaliwski, belwederzycy, powstańcy litewscy, wszyscy naczelni wodzowie po obu stronach, mężowie stanu i dyplomaci, wyżsi oficerowie. Osobną ścianę poświęcono Wielkopolanom; ryciny te są reprodukcjami oryginalnych portretów wykonanych przez malarzy poznańskich: Fabjana Czarneckiego, Marijana Jaroczyńskiego i Stan. Łukomskiego. Zbiór to pokazny, bo są tu: Dezydery Chłapowski (rys. uczeń tuł. Szkoły Zdobn.), Ludw. Mysłowski, Teodor i Franc. Morawscy, Ign. Mielżyński, gen. Umiński, Ign. Prądzyński, Andr. Niegolewski, Em. Węgiński, Ludw. Szaniecki, Tytus Działyński, X. Łoga, Gustaw Potworowski i Emilia Szaniecka.

Na zakończenie wypadnie wymienić szereg nut z utworami na cześć powstania i kolorowymi rycinami (m. in. „Marsch der israelitischen Nationalgarde in Warschau“ z odpowiednią ryciną), medale, pieniądze i banknoty powstańcze, druki i odezwy, oraz regulaminy wojskowe; różne akta i plany, a także tablice z albumu, wydawanego przez właściciela zbioru p. Latanowicza p. t. „Humor i satyra w powstaniu styczniowym“. W związku z wystawą zrobiono konkurs na najlepszy plakat; I-szą nagrodę uzyskał p. Szala, II-gą p. Bogaczyk, III-cią p. Tuszewski, IV-tą p. Józefowski, uczniowie prof. Wroneckiego z tutejszej Szkoły Zdobniczej.

Feliks Pohorecki.

POZNAŃSKIE OBRADY NAUKOWE.

W czwartek dnia 4 bm. o godz. 20 odbył się w sali Biblioteki Uniwersyteckiej zwyczajne zebranie członków Poznańsko-Pomorskiego Kola Związku Bibliotekarzy Polskich. Na porządku obrad: 1. Zagajenie, 2. „Wojna r. 1830/31 i jej wpływ na losy polskich zbiorów bibliotecznych i archiwalnych“. Referent F. Pohorecki. Wstęp Wolny.

Z Wileńskiego Tow. Przyj. Nauk. Wydział historyczny odbył posiedzenie z referatem H. Lowmiańskiego p. t. „Początki społeczeństwa i państwa litewskiego“.

Krakowskie Tow. Historyczne odbyło posiedzenie z odczytami dr. K. M. Morawskiego pt. „Tajemnice starego Drezna (rozbiór krytyczny książki Hansa Beschornera: Ernstes und feuchtfreuliches aus dem Kurländischen Palais), oraz pt. „O najstarszej filiacji masonskiej w Polsce“. (nk)

LITERATURA

Nowa książka Wasilewskiego zatytułowana „Wnukom o prapradziadku“ ukazała się w Warszawie, nakładem Gebethnera i Wolffa. Jest to opowieść o dziejach Józefa Wasilewskiego, dziadka autora, od urodzin w r. 1759 do dramatycznego kresu życia w r. 1831. Do pięknej tej pracy znakomitego pisarza powrócimy oczywiście obszerniej.

MUZYKA

Z Tow. Przyjaciół Muzyki. Zarząd tej odnowionej poznańskiej instytucji ukonstytuował się już, prezesem został mec. H. Kwiczala, wiceprezesem dr. E. Korczyński, skarbnikiem dr. T. Marecki, sekretarzem ppłk. Zabski, członkami pp. dr. L. Surzyński, dr. Sczółowski i prof. M. Szrajberówna. Radę artystyczną tworzą pp. prof. dr. Kamiński, prof. F. Nowowiejski i dyr. Z. Wojciechowski. Zarząd wysłał depesze do Paderewskiego z okazji 70-lecia urodzin i zabiega o lokal na zebrania towarzyskie i próby. Zapisywać się można na członków (wkładka 1 zł. miesięcznie) przez wypełnienie deklaracji w księgarni św. Wojciecha w biurze mec. Kwiczala ul. Fredry nr. 1, oraz w księgarni Gebethnera. Fabryka fortepianów W. Jaehne w Bydgoszczy złożyła 300 zł. na cele Towarzystwa.

„RAPSODJA LITEWSKA“ NA KONCERCIE KONSERWATORJUM

Dzieło symfoniczne Mieczysława Karłowicza, które będzie wykonane na niedzielny jubileuszowy koncert naszego Konserwatorium, zrodziło się ze wspomnień dziecińczych. Karłowicz, urodzony w Wiszniewie, w powiecie święciańskim, wzrastał wśród rozległych łąk litewskich, nad zwierciadłem zadumanego jeziora, w otoczeniu gęstych lasów i — jak sam opowiada — posłuchiwał się w „..... szept, jakiegoś zakłętą ducha, który mówi bez końca, opowiada jakieś przedwieczne, smutne dzieje, potem szlocha, skarży się, aż stopniowo ginie w oddali... w lesie i w powietrzu roztopiony jest jakiś niedomówiony żal, jakiś bolesny nieświadomy i nieziszczony tęsknot“. To też za podkład swego szóstego z rzędu dzieła symfonicznego (nie licząc już „Serenady“) obral smutek, unoszący się nad ziemią jego lat dziecińczych. W listopadzie 1906 roku, będąc w Lipsku, kończy utwór, który nazwał „Rapsodją litewską“. W swym liście z tego czasu do prof. dra Adolfa Chybińskiego pisze tak: „Starałem się zakląć w nią (Rapsodję) cały żal, smutek i niewolę wieki tego ludu, którego pieśni w mem dzieciństwie brzmiały“. Obok tego dzieła wykona orkiestra symfoniczna uczniów Poznańskiego Konserwatorium Muzycznego „Step“ Noskowskiego i z chórami Moniuszki „Sonety Krymskie“. Dyrygować będzie p. Zygmunt Latoszewski.

TEATR

Teatry w rocznicę listopadową. Wszystkie poważniejsze sceny polskie ucziły się w grudniu 29 Listopada uroczystymi przedstawieniami. W Warszawie Teatr Narodowy wystawił trzeci akt „Kordjana“ w 10 obrazach pod reżyserją J. Osterwy, (rola tytułowa z udziałem Brydzińskiego i Junoszy-Stepowskiego; teatr Nowy „Warszawiankę“ z Sołską; teatr Polski „Noc listopadową“ w inscenizacji Wysockiej i z jej udziałem jako Pallady. W Krakowie dyr. Trzczeński dał całego „Kordjana“ we własnej inscenizacji, a w wigiliję — „Warszawiankę“ i „Noc w Belwederze“ Staszczka. W Wilnie dyr. Zelwerowicz wystawił „Noc listopadową“ z dekoracjami Ruszczyka. W Lwowie dyr. Czapski przygotował pod reżyserją L. Schillera „Kordjana“ w całości, w nowym zupełnie układzie. Sądząc ze sprawozdań, przedstawienia były wszędzie przygotowane z ogromną starannością i miały wysoki poziom. Do niektórych przyjdzie powrócić z tego powodu.

O TAJEMNICY WYRASTANIA

(Z wspomnień o Stefanie Żeromskim)

Przypomniałem sobie żywo pogrzeb Stefana Żeromskiego: chowaliśmy go pięć lat temu o tej porze. Myśl moja nieraz wraca do niego, patrzę bowiem bliżej do bliska na trudności, które przezwyciężał, żeby pozostać w twórczości wiernym swojej naturze. Trudności te nastroczały mu się przede wszystkim, jako dziecku pokolenia, przechodzącego kryzys wierzeń socjalistycznych. Komu wierność zachować: sobie — czy nauczycielowi nowej nauki?

Tego lata, jak już wspomniałem w listach z wycieczki, widziałem w puszczy na Łysicy obelisk, postawiony w tym roku przez uczniów szkółki kieleckiej, z napisem zawierającym ostatnie słowa przedśmiertnego utworu Żeromskiego „Puszczy jodłowej“ (tej właśnie na górze Świętokrzyskiej): „Puszcza jest niczyja, nie moja, ani twoja, ani nasza, jeno Boga, święta“.

Oto jakie znalazł w końcu wyjście z rozterki: ani moja, ani twoja, tylko Boga. Znalazł rozjemcę w tym czynniku życia, który wszystko syntetyzuje. Książd miejscowy wraz z ludem okolicznym, jakby w wykonaniu tej woli literata, wnieśli krzyk na szczęście Łysicy z napisem: „Nieśmiertelnemu Królowi wieków Jezusowi Chrystusowi, Bogu Człowiekowi — cześć i chwałę głośno Puszczą Jodłową“.

Ten wniośno i tak wysocę poetycki obrót rzeczy, nadany idei literackiej Żeromskiego, dał mi wiele do myślenia. Stał się fakt już nie osobisty, lecz znaczenia socjologicznego. Idea literacka formalnie stała się dobytkiem społecznym. Do stosunku intymnego poety z Puszczą, której on dał nazwę Jodłowej, wtrąciła się młodzież z dalszego świata, uznał go za swój i lud okoliczny, aby razem tę ideę, wyrażoną w prozie, wnieść do bram niebieskich w hymnie dusz zespolonych z przyrodą i w jej imieniu składających hołd Bogu.

Jedyn raz w życiu zdarzyło mi się widzieć czynność zbiorową — i to w najuboższych warunkach życia cywilizacyjnego — samorzutnie i świadomie wyrażającą hołd pierwiastkom metafizycznym życia. Jakiż bowiem jest najogólniejszy schemat, w którym obraca się życie? Bóg, przyroda i człowiek. W pustce górskiej i leśnej widać ten schemat w czystej postaci. Może i tu z czasem życie się zgęści, zasnawając te ramy przedziwnym wytworom społecznym; na razie jest pustka, a pierś biednego człowieka, skupiająca w sobie wszystkie te trzy linie, pociągana jest tajemniczą, wzwyż.

Otóż człowiekiem takim był tutaj od dzieciństwa Żeromski, u podnóża tej góry w lesie niemal wychowany. On też dźwigał krzyż na szczyt na Łysicy w rozkoszach i cierpieniach uniesień poetyckich. I ten kierunek w górę miał we krwi po swoich ojczymskich. To jest zasadnicza psychologia wsi: być wcieleniem przyrody i pozostając z nią w tajemniczym porozumieniu, odnajdywać i w przyrodzie i w sobie — Boga. Czynnikiem cywilizacji religijny jest z tego porządku rzeczy. Dla tego cywilizacja ma tendencję wyrastania w górę, piętrzenia się, ściągania się w górę strzelistymi wieżami twórczości.

Cywilizacja jest rodem ze wsi; ona też, zanim co z niej się stanie dobytkiem świata, ma naturę narodową i barwną i styl. Tegoż bowiem wyrostu dziełem jest sam naród ze swoim państwem i władztwem pochodzenia boskiego. Dla tego Legendy czy ludu, czy Wyspiańskiego o początkach państwa, przysięgają na Piastą i barwią się suknanami. Dla tego wogóle poezja i sztuka są rodem ze wsi. Stąd rodem cały zarys gmachu cywilizacji, ciągnionej z góry bezinteresownie w górę według wyobraźni grających w duszy człowieka prostego sił metafizycznych.

Według tej zasady, w tym stylu zbudowaną miał duszę Żeromski.

Nauka socjalizmu, która go od wczesnych lat wzięła w obroty, narzuciła mu ideał jednostronny socjalizowania stosunków w kierunku odmiennym, mianowicie przez organizowanie człowieka z człowiekiem w grupy klasowe w celu obrony ich interesów. Do zagadnienia tego potrzebna była sprawa cała jego dusza, nawet wyrzeczenie się ideałów wiejskich, zaparcie się „bogów ziemi“. Marksizm przenosił Żeromskiego w sferę duchową sku-

pień typu miejskiego. A cóż jest zasadniczym rysem człowieka miejskiego? Człowiekiem miejskim jest ten, który nie zdaje sobie sprawy z tego, że miasta budowane są... na wsi i obraża sobie, że kopuła niebieska opiera się na kamienicach.

Psychologję społeczną typu miejskiego wyczerpują zagadnienia stosunku człowieka do człowieka; tęsknot metafizycznych (w stosunku do przyrody i Boga) nie zna. Socjologia układa się człowiekowi typu socjalistycznego, jako teoria związków społecznych, opartych na idei interesu.

Jest to zbieg myśli i dążeń w kierunku poziomym, w porównaniu ze strzelistością dyspozycji duchowych wiejskich. To też łatwo było opanować te dążenia hasłami skrajnego materjalizmu, interesowności, areligijności i radykalizmu rewolucyjnego. Stąd rodem liberalizm, demokratyzm, republikanizm ze wszystkimi skutkami zrównania i szablonu.

Żeromski, nalamany ideowo do takiego kąta widzenia i współczuwania, zatracił siebie, męczył się w twórczości swojej i nie był rozumiany. Ratował się w powieści wykradanymi sobie z duszy dawnymi miłośnikami i tęsknotami. Pejzaże jego i motywy odczuwania typu wiejskiego miały nawet duży wdzięk przez to samo, że tworzyły kontrast ze schematycznymi wykresami ideału społecznego, zapełnianymi szarżą i frazeologją.

W zastosowaniu do najlepiej znanej sobie ludności okolic świętokrzyskich i wogóle do ludu wiejskiego, nie bardzo wiedział, co z tym schematem socjalistycznym zrobić (np. „Słowo o Bandosie“). Czuł jedno, że ten jego lud, z którym głęboko współczuł, istotnie znajduje się w pustce społecznej. Daremnie szukał instytucji społecznych, któreby go dźwignęły w kulturze i ożywiwszy stosunki ekonomiczne, pozwoliły mu wzmocnić i skomplikować słabszą więź społeczną. Próbnoby w Świętokrzyskiem szukał, przeciwko komu poprowadzić lud do walki klasowej. Mimowoli przenosząc się duszą w tamte stosunki, wpadł w rytm oddechu wiejskiego. Wzrok jego czepiał się przyrody leśnej i górskiej, tajemnice horu mówiły mu o wieczności a myśl pociągana tradycjami, które mu snują się w powietrzu, jak nici babiego lata, chętnie poddawała się urokowi rozpamiętywania przeszłości. („Wierna rzeka“, „Pięty“).

Myślenie socjalistyczne traciło tutaj na energii, natomiast rosły tęsknoty do ideału wielkiej polskiej cywilizacji. Socjalizm Żeromskiego na wsi wzbierał troską prometejską, jakby ten lud dźwignąć. Byli tu przed nim, w połowie zeszłego wieku, tacy jak ks. Sciegienny, który chcąc poruszyć lud wiejski do walki o wolność, snuł plany komunistyczne. Żeromski wczuwał się w nauki Tow. Demokratycznego na emigracji, w pisma Henryka Kamińskiego, ale nie to mu wadzilo jako reformatorowi, że był eklektykiem i kiepskim marksistą, ale to, że nie miał wyobraźni działacza socjalnego, w duchu materjalistycznym. Był to człowiek wiejski, z kompleksem psychicznym: Bóg, przyroda i człowiek.

Żeromski był ofiarą pokolenia, które nie umiało znaleźć syntezy między wskazaniami wyżej dwoma porządkami wyobraźni społecznej. Wieś i miasto, pierwiastek metafizyczny w życiu i współżycie socjalizowane, naród i społeczeństwo — przeciwieństwa te mogą być złagodzone, jeśli nie zniesione, tylko przez danie przewagi w rozwoju cywilizacyjnym pierwiastkowi pierwszemu w każdym z tych przeciwieństw. Cywilizacja szlachecka na swój czas doskonale te rzeczy syntetyzowała.

Na Żeromskim obserwować możemy, jak odbywa się ta walka w głęboko czującej jednostce. Wadził się długo z społeczeństwem o to, do kogo ma ziemia należeć. Ale kiedy na starość pojechał na pożegnanie do swojej Puszczę Jodłowej, skwitował z doktryny, nie rozumował już, że las jest dobrem wspólnym i należy do chłopów, lecz ofiarował go Bogu: „Puszcza jest niczyja, nie moja, ani twoja, jeno Boga, święta“.

Wzięła w nim górę dusza wiejska, z niebem spowinowacona.

Zygmunt Wasilewski.
Warszawa.

Gdzie jest kres wszechświata?

Największe sztuczne oko — Ogród Drogi Mlecznej — Fantastyczne cyfry.

Ta sama wiedza techniczna, która stworzyła środki komunikacyjne, telefony i telegrafy, znoszące odległości na naszej planecie, potrafi również szlifować instrumenty optyczne, soczewki i zwierciadła gigantycznych teleskopów, które pozwalają oku ludzkiemu coraz głębiej przenikać w otchłani wszechświata tak, że na zapytanie: „jak wielkim jest kosmos?” z roku na rok niesamowitsza pada odpowiedź. Coraz bardziej fantastyczne stają się rozmiary światła planetarnego i coraz bardziej oszalały miony i bezradny staje wobec nich — człowiek!

Największe „sztuczne oko” stworzone dotąd przez wiedzę techniczną t. j. zwierciadło teleskopu — olbrzyma na górze Wilsona w Kalifornii, koncentruje w swej soczewce więcej światła, aniżeli milion oczu ludzkich razem wziętych. Owo sztuczne oko, ważące około czterech ton, połączone jest z sztucznym mózgiem, który raz pochwycy obraz nie puszcza już z pamięci; zaś mózgiem tym jest płyta fotograficzna. Niezrównany aparat ten jest w stanie sfotografować światła elektrycznej lampki kieszonkowej, tlejącej się w odległości dwunastu kilometrów. Na nieboskłonach, fotograficznie to oko, powiększając jasność ciał niebieskich jedenaście miliardów razy, dostrzega gwiazdy dwudziestodrużej wielkości świetlnej, których promienie są tak słabe, jak światłość owej lampki kieszonkowej widziane z odległości dwunastu kilometrów.

Liczba gwiazd dostrzeganych przez to najświatłocenne oko na ziemi, określa się w przybliżeniu na osiemset milionów. Lecz te osiemset milionów gwiazd są nikłością wobec morza gwiazdzistego, zwanego „Drogą Mleczną” a obejmującego przynajmniej trzydzieści dwa miliardy ciał niebieskich. Aczkolwiek promień światła przenikający do nas z odległości Drogi Mlecznej, dosięga naszego globu dopiero po dziesiątkach tysięcy lat, to jednak owa postać wszechświata uchodząc może jeszcze za relatywnie bliską. Takich kontynentów kosmicznych, jak Droga Mleczna, jest niezliczona ilość. W znaku Andromedy pobłyскуje o-błoczek świetlny, słynna „mgławica Andromedy”, której, spiralne zakręty od wielu lat stanowią przedmiot badań astronomów. Zwierciadło teleskopu na górze Wilsona ujawnia w owej mgłeczce astralnej miliony bliźskających gwiazd i dziś już jest wiadomościem, że mgławica Andromedy jest niezmiernie inną jak drugą Drogą Mleczną z niezliczoną ilością słońc, okrążanych przez miljardy planet. Dla przebycia otchłani dzielącej nas od tych ciał niebieskich, promień światła przenikający przestrzeń, jak wiadomo, z szybkością trzystu tysięcy kilometrów na sekundę, potrzebuje około miliona lat. Takich „światłów mlecznych” jak mgławica Andromedy, istnieje w zbadanym dotąd przestworzu, około dwa miliony, obejmujących, według wyliczeń badacza amerykańskiego Hubble'a, ogółem dwa tysiące bilionów słońc.

Najdalej z obiektów niebieskich, mogą być jeszcze pochwycone przez „sztuczne oko” amerykańskiego obserwatorium, sła nam swe pośród światła z odległości, dla przebycia której promień światła potrzebuje nie mniej jak sto trzydzieści milionów lat... Czy tam jest kres wszechświata? Chciałoby się wierzyć, że tak, gdyż pojęcie: nieskończoność, jest nie do zniesienia dla umysłu ludzkiego. Niestety, z każdym postępem techniki, granice wszechświata uciekać będą coraz dalej w potworną otchłani kosmiczną, której kresem jest — bezkres.

Bielizna modnej kobiety

Kobieta powinna dbać o ładne stroje, ale również starannie i umiejętnie dobierać bieliznę. Obecnie w bieliznie, podobnie jak w dziennych strojach, mamy niewyłącznie wprost rozmaitość. Wzięły górę lekkie kreacje, przypominające raczej suknie balowe, bez rękawów, sięgające kostek, często o fantazyjnej linii dołu, wcięte w talii, lub lekko wyręcane nad paskiem itp. Ozdabiane są drobnymi mezzkami, drobnym haftem a L'ancienne, kolorowymi monogramami, koronką lub inkrustacją z koronkowych motywów.

Do najbardziej luksusowych kreacji należą komplety bielizni z crepe-de-Chine'y lamowane w zęby crepe-satin'em. Ładne są też połączenia dwóch stonowanych lub harmonijnie dobranych kolorów. Szczególnie pięknie wyglądają wtedy aplikacje.

Pomimo, że ogólnie noszone są trykoty, zastępując dobrane do kompletu majteczki, te ostatnie znów zaczęły być używane przez modne strojniste. Pomysłowość i tu jest niezwykle bogata. Mamy śliczne fasony kloszowe lub plisowane z opinającym biodra karakiem. Przy obecnie wprowadzonej modzie długich sukien, większą rację bytu ma komplet bielizny i dessous, aniżeli combinaisons, które wystarczały przy krótkich sukienkach. Dessous mają linię stroju pod jaką się kładzie. Przeważnie przylegają ściśle na biodrach i są rozszerzone u dołu kloszami lub wstawieniem plisowanem.

Pyjamy, które tego lata doszły do fantastycznych fasonów, zachowały się i teraz, jako strój ranny kobiety wytwornej. Ładne są pyjamy „trois pieces” t. j. z du-

datkiem bluzeczki bez rękawów — z kolorowej crepe-de-Chine'y w drobny kwiatowy desenik.

Daleko tańsze a równie wdzięczne są deseniove specjalnie bieliźniane opale; praktyczne i mocne toile-de-soie i l'iane batysty. Te ostatnie mniej używane. Bielizna jedwabna ma coraz więcej zwolenników, gdyż nie wymaga tak skomplikowanego procesu prania, jak bielizna lniana i bawełniana. A. M.

Jaką będzie tegoroczna zima?

Przyrodnicy niemieccy powiadają, że niedawna fala znacznego ochłodzenia i dużych opadów śnieżnych w górach są zwiastunami wyjątkowo surowej zimy, podobnej do tej, jaka była w 1928-29 roku Chomiki, zagrzebały się na sen zimowy w tym roku bardzo głęboko w ziemi, zapatrzyszy się w wielki zapas jądla i wyściełki ze słomy. W zeszłym roku chomiki zagrzebały się na zimę tylko na kilka centymetrów pod powierzchnią ziemi. Tak samo też daleko grubszym, niż kiedykolwiek, futrem okryły się kozły i kozice, spotykane w lasach.

W wielu okolicach Niemiec, lud tak wierzy w podobne oznaki, że mieszkańcy zaopatrzyli się w większe zapasy ciepłej odzieży i opału, niż zwykle, pamiętają bowiem, jak dotkliwie dała im się we znaki surowa zima z przed dwóch lat, którą zapowiedziały podobne również zwiastuny.

Zamaskowany woźnica

Jednej z ostatnich nocy policja francuska ujęła na przedmieściu Paryża różne podejrzanne indywidua. Między niemi pewne go obszarpańca, który przyznał, że nie posiada żadnych papierów osobistych, ani dachu nad głową. Jest w drodze na jeden z dworców paryskich, gdzie chciał pracować przy wyładunku konwój z mlekiem. Zaprowadzono go na policję i chciano urządzić rewizję osobistą. Wtedy dopiero przyznał się, że jest kobietą. Z zawodu jest woźnica, ale już od lat bez posady. Marja Kunz, bo takie nazwisko domniemanego mężczyzny, ma lat 40 i pochodzi z wogelskiej wsi Thoon. Do lat 18 pomagała rodzicom w gospodarstwie, furmaniła, orała itp. Potem przybyła do Paryża. Ale ponieważ z umiejętnościami woźniczką nie mogła znaleźć posady, przeto wpadła na pomysł przeobrażenia się w mężczyznę. I dzięki temu dostała też niebawem posadę jako woźnica w Vincennes. Dochodzenia wykazały, że Marja Kunz służyła wiernie swemu chlebobawcy 10 lat z górą, nie wzbudziwszy najbliższego podejrzenia, że z jej męskością jest coś w nieporządku. Powiadali na różnych przedmieściach Paryża, że ów woźnica znany był powszechnie z swej charakterystycznej fajki w ustach i długiego bata w rękę. Często bywał z towarzyskami w knajpach, bawił się po męsku, opowiadając swym tubalnym, męskim głosem różne historyjki. Podczas zeznań twierdziła Marja Kunz, że byłaby do dzisiaj u swego chlebobawcy, gdyby nie to, że ów przedsiębiorca zamienił konie na samochód, i dla tego zwolnił ją z posady. Odtąd była Marja w stałym poszukiwaniu miejsca. Staczała się coraz niżej, ale nigdy nie przyszło jej na myśl, aby spróbować szczęścia jako kobieta. Zatrzymano ją w areszcie za włóczęgostwo i nieprawne noszenie stroju męskiego.

(wuka)

Zemsta czarnych karłów

Francuskiemu podróżnikowi Eugeniu-szowi Bergonierowi udało się przewieźć do Stanów Zjednoczonych 20 karłów środkowo-afrykańskiego szczeru Ubangi. Niestety stało się to jego niezszczęściem, jak się zaraz przekonamy. Karły miały występować w cyrku. Tymczasem doszło do nieporozumień między nim a karłami. Dziecy zaproszili go do siebie. Bergonier dowiedział się wkrótce, że trupa karłów odprawia tajemne ceremonie według prawa Wudu, które są wstępem do krwawych czynów. Podróżnik dowiedział się co to znaczy, i opuścił poprzedzej Saratoga, gdzie cyrk właśnie przebywał. Ale w drodze zachorował i zmarł w tajemniczych okolicznościach. Kiedy karłów powiadomiono o śmierci Bergoniera, zaczęli tańczyć z radością i śpiewać — „zabiliśmy go”. — Jaki będzie epilog tego, nie wiadomo. (al)

Z tajemnic tragedji życiowych

Zebraw w lachmanach wielkim artystą - skrzypkiem.

Przed sędzią pokoju w Hamburgu stanął przed kilkoma dniami pewien wynędzniały grajek uliczny, oskarżony o włóczęgostwo i natarczywe domaganie się jałmużny. Wymizerowany wygląd starego grajka o długich, siwych włosach, wzmruszył sędziego.

— Czemu nie zabrałście się do jakiejś pracy?

— Moją jedyną pracą jest gra naskrzypkach...

— A czy potraficie grać?

Nędzarcz wyprostował się, wydobyl z pod lachmanów przewiązane sznurkami stare skrzypce i zagrał. Okazało się, że był prawdziwym artystą. Z trudem udało się sędziemu wydosłać od niego opowieść o

zmarowanym życiu człowieka, który mógł być sławnym artystą. Jakies tragiczne przejścia w zaraniu kariery artystycznej, później staczanie się na dno i wreszcie zebrańska, za którą oto odpowiada przed sądem.

Pomimo wielkiego współczucia, jakie wzbudziła jego opowieść, sędzia musiał zgodnie z przepisami prawa ukarać go trzyletnim aresztem. Kiedy stary grajek opuszczał areszt, czekała go wielka niespodzianka. Właściciel sali koncertowej, któremu sędzia opowiedział o odnalezieniu artysty w nędznym żebraku, ofiarował mu natychmiast kontrakt na kilkanaście koncertów w wielkich miastach niemieckich.

Pierwszy koncert „artysty w lachmanach”, który nie chce wyjawić na afiszu swego nazwiska, zdobył olbrzymie powodzenie. Schyłek życia artysty - nędzarcza opromieni się „uśmiechem losu”.

Na dziecięce święto

5-ty Mikołaj jest tradycyjnym dniem radości dla dzieci. Stow. Pań Ś-go Wincentego a Paulo (dzielnica łazarska) postarało się w tym roku o wyjątkową przyjemność dla dzieci swej dzielnicy: w Nowym Teatrze odegraną zostanie dla nich nader zajmująca bajka, na którą wszystkich bardzo zapraszamy. Procent od dochodu z tego przedstawienia pójdzie na otarcie łez naszych najbiedniejszych bractwisków i siostrzyczek. — Przedstawienie odbędzie się 13, w sobotę, o g. 3,30 popoł.

Zamiast „Mikołajka” niech rodzice sprawią dzieciom swym tę uciechę, a Stow. Pań Ś-go Wincentego a Paulo wspomogą w spełnieniu jego zadań...

Ceny w Teatrze Nowym niskie, wykonanie świetne, zabawa doskonała. Pójdziemy wszyscy...

Przedstawienie dla młodzieży szkolnej

Pragnąc udostępnić młodzieży szkolnej możliwość zapoznania się z arcydziełem Stanisława Wyspiańskiego „Warszawianka”, w wzorowym wykonaniu, wyreżyserowanem przez znakomitego artystę Józefa Sosnowskiego kreującego w niej postać Chłopińskiego, Dyrekcja Teatru Polskiego udziela na środowe i piątkowe przedstawienia tej sztuki daleko idących zniżek. Kancelaria Teatru Polskiego prosi o nadsyłanie jak najwcześniejsze zgłoszeń o bilety.

„Siła przeznaczenia”

Mało znana a grana obecnie przez wszystkie sceny europejskie opera Verdiego „Siła przeznaczenia” wchodzi na repertuar Teatru Wielkiego w czwartek dn. 4. grudnia.

Premjera nieznannej jeszcze u nas opery wzbudziła powszechne zainteresowanie ze względu na kompozytora, którego arcydzieła, jak „Rigoletto” lub „Aida” należą do najwybitniejszych utworów sceny muzycznej. Miłośnicy belcanta będą mieli sposobność usłyszenia nowych a przepięknych aryj Verdiego, którego nowa opera osiągnie u nas takie same powodzenie, jak zagranicą.

Dyrekcja dołożyła starań, aby ta nowość ukazała się w rękach czolowych sił zespołu. Kierownictwo muzyczne objął p. Bolesław Tyllia, reżyserję p. K. Urbanowicz, a całkowicie nowe dekoracje projektował art. malarz p. L. Dołycki.

Podziękowanie

Dyrektor Teatru Polskiego p. Bolesław Szczurkiwicz złożył na budowę Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa z przedstawienia „Probozcz wśród biedaków” zł. 600,—, do tego przyłączyła Dyrekcja Spółki Teatralnej „Teatr Polski” swe przynależne od przedstawień odsetki w kwocie zł. 150,— razem zł. 750,—.

Za ofiarę tę składamy podziękowanie tem serdeczniejsze, że pochodzi ona od instytucji, która na równi — a może i więcej — odczuwa ogólne trudności gospodarcze.

Zycząc, aby Najśw. Serce Pana Jezusa wynagrodziło zacy czyn, dziękujemy gorąco Szan. Dyrekcji, zespołowi artystycznemu i Spółce Teatralnej.

Komitet Budowy Pomnika

SPORT

Cieżka atletyka

Treningi oddziału ciężkiej atletyki „H. C. P.” odbywają się we wtorki i piątki od godz. 18 do 22 w sali własnej przy ul. Górna Wilda 184. Zapisy na nowych członków przyjmuje sekretariat codziennie (prócz środy i soboty) w sali ćwiczeń od godz. 18 do 20.

Gry ruchome

„AZS” — „Polonia” ostatnie i zarazem decydujące spotkanie o mistrzostwo Polski

Mikołaj Orłow światowej sławy pianista rosyjski przyjechał do Poznania i wystąpi jutro w środę, w auli uniwersyteckiej.

w koszykowej odbędzie się w niedzielę na stadionie „ośrodek”. Ze względu na ewentualne powodzenie protestu „Cracovii” w sprawie jej meczu w Poznaniu oraz dobrą formę wykazaną przez „Polonję” w Krakowie — spotkanie niedzielne zapowiada się b. ciekawie. Na wypadek zwycięstwa „A. Z. S.” zdobyłby definitywnie mistrzostwo; przegrana mogłaby przynieść ewentualnie mistrzostwo „Polonji”. Jako przedmecz odbędzie się spotkanie finałowe z turnieju „AZS” dla drużyn szkolnych między „gimn. Marii Magdaleny” i „gimn. Paderewskiego” (in)

Motocyklizm

Roczne walne zebranie Oddz. Motocykl. Unji wybrało nowe kierownictwo w następującym składzie pp.: kierownik — dr. Schulz (ponownie), wice-kierownik — Weber, sekretarz — Malicki, skarbnik — Mulsia, kierownik sportowy — Paczkowski A, kronikarz — Kościński. Do komisji sportowej oprócz kier. sport. weszli komandor I. — Górecki, komandor II — Malcherek, sekretarz — Tyrała A. Jak ze sprawozdania wynika oddział urządził 11 imprez własnych poza tem członkowie startowali w 13 organizowanych przez kluby w całej Polsce m. In. w Zakopanem, Grand Prix w Katowicach i mistrz. Polski, gdzie zdobyli największy sukces bowiem 4 na 5 możliwych do uzyskania tytułów. Poza tem zawodnicy wywalczyli 14 pierwszych miejsc i 9 puharów wędrownych zespołowych. Za najwięcej przejechanych kilometrów otrzymali nagrody p. Taf (3890 km) za rajd do Szwajcarii, druga p. Notnagel 3400 km. Na podkreślenie zasługujemy również rajd p. Maika przez Niemcy, Francję, Włochy, Austrię i Czechy.

Piłka nożna

Treningi piłkarzy „Warty” odbywające się w każdą środę od godz. 19 do 20 w sali gimnastycznej szkoły przy ul. Słowackiego (Jeżyce).

Pięściarstwo

„Schupo” Gdańsk — „Gedania” 9:7. Po szczególnych walki przyniosły następujące wyniki: (podajemy w kolejności wag): Jaśkólkowski uległ Koentoppowi(S); Bianga mimo chorej nogi uzyskał wynik nierozstrzygnięty z Lentzkim (S); Engler przegrał do Bykowskiego (S); Radtke po pięknej walce pokonał Neumanna (S), którego tylko gong uratował od pewnego k. o.; Antowski uzyskał z Krazem (S) remis; nowicjusz Dawidowski miał wynik nierozstrzygnięty z rutynowanym Dunklem (S); Wystrach walczący poraz pierwszy w barwach „Gedania” zwyciężył pewnie na pkt. Arndta (S), wreszcie Bindzius uległ nieznacznie Haaemu (S).

Wśród zawodowców

Carnera pokonał w Barcelonie na pkt. Paolino. Pierwszy ważył przy wejściu na ring 122 kg., Paolino natomiast tylko 95 kg. W początkowych kołach miał Carnera lekką przewagę, zwłaszcza w zwarcu; w trzecim starciu Paolino zadał silny cios prawą, którego olbrzym jednak nie bardzo odczuł. Od 7 koła Paolino robił wrażenie wyczerpanego, to też po ukończeniu walki przyznano słusznie zwycięstwo Włochowi na podstawie orzeczenia sędziego w ringu Belga Deyonga i sędziego punktowego Wiecha Mazzia, podczas gdy drugi sędzia punktowy Hiszpan Casanova przyznał zwycięstwo swemu ziomkowi.

Życie organizacyjne

Roczne walne zebranie K. S. „Korona” odbędzie się dnia 14 bm. w lokalu p. H. Smoczyka przy ul. Marszałka Focha 70. Początek zebrania o godz. 15

KULTURA FIZYCZNA

Walki polskiego piłkarstwa

II

Przejdziemy z kolei do spotkań międzynarodowych, rozegranych przez drużyny polskie u siebie i na terenie zagranicznym.

Na czele pod względem ilości tych spotkań również i w tym roku kroczy „Warta”, która ma na swym koncie 10 meczów (w tym 7 u siebie, a trzy zagranicą — jeden we Wrocławiu oraz dwa w Rydze w czasie niefortunnego i przerwano objazdu po Lotwie. Z tej liczby „zieloni” zwyciężyli w pięciu spotkaniach, przegrywając cztery i raz remisując. Ogólny stosunek bramek wyraża się liczbą 28:23, jest zatem dodatni. Wspomnieć należy przedewszystkiem o występie wiedeńskich zawodowców „Austriji”, która po zwycięstwie w pierwszym dniu 5:3 musiała w drugim pogodzić się z zadaną jej przez „Wartę” porażką w stosunku 2:0. Był to bodaj, że najpoważniejszy sukces „zielonych” w tym sezonie. Z innych wyników jeszcze na uwagę zasługują zwycięstwo 7:2 uzyskane z „Mor. Slavia” z Brna, wygrana we Wrocławiu 2:0 z miejscowym klubem ligowym „Breslau 08”, oraz z „Minervą” berlińską na początku sezonu w stosunku 3:0, z którą spotkanie rewanżowe w drugim dniu przyniosło „zielonym” jedyny remis sezonu w tej kategorii spotkań w stosunku 1:1. Niemilem wydarzeniem była porażka poniesiona podczas objazdu po Lotwie już w pierwszym spotkaniu w Rydze z miejscowym „Rigas F. C.” w stosunku 5:1. Następne i ostatnie — zakończyło się wygraną z tym samym klubem, wzmocnionym jeszcze kilku zawodnikami czołowego ryskiego zespołu „Union Wanderes”.

Na drugim miejscu kroczy „Polonia”, która na ogółem 9 spotkań w tym 6 u siebie i trzy zagranicą, podczas wyjazdu do Wiednia. Ogółem zwyciężyła tylko w dwóch meczach, przegrywając sześć, a jeden zakończył się wynikiem remisowym (z „Svaynem” w Wiedniu 3:3) i uzyskała ogólny ujemny stosunek bramek 14:25. Kompromitującą wprost (jak na drużynę ligową) były porażki „Polonii” z węgierskimi i wiedeńskimi zawodnikami „Ferencvarosi T. C.” (4:2 i 5:0), oraz „Austrija” (0:1 i 5:1). Nieszczęśliwie wypadły wyniki spotkań z wiedeńskim „Hakoahem” drużyną obecnie już niewiele lepszą od naszej czołowej A-klasy, z którą Warszawianie na trzy spotkania tylko raz zdołali pokonać w stosunku 4:1 przegrywając natomiast dwukrotnie 2:0 i 2:1.

Trzecią z kolei najczęściej spotkań o charakterze międzynarodowym rozegrała „Legia” warszawska, która na sześć zwyciężyła trzy razy (z „Attilą” 1:0, z wiedeńskim „WAC” 3:2 oraz „Brandenburg S. C.” w Dreźnie 1:0). Jedno spotkanie zakończyło się wyni-

kiem remisowym (z „Europą” z Barcelony 1:1) a dwa mecze przegrała (z „Attilą” 2:0 i z „Chemu. S. C.” w Kamienicy 1:0). Stosunek bramek wyraża się w liczbach 6:6, co świadczy, że „nibywojskowi” posiadają drużynę bardzo wyrównaną z dobrymi tyłami i niezłym atakiem.

Z pozostałych spotkań wymienić jeszcze należy występy „Attily” we Lwowie, zakończone zwycięstwami, a mianowicie nad „Pogoną” 3:1 i „Hassmoneą” 2:0; dalej gościnę budapeszteńskiego „III Keruelesu” również we Lwowie, przyczem Weorzy nieznacznie zwyciężyli „Pogoni” 2:1.

„Cracovia” w roku bieżącym zdołała rozegrać tylko trzy spotkania międzynarodowe, wychodząc każdorazowo zwycięsko, czego nie dokazała żadna nasza drużyna. Pokonała ona kolejno „Wacker” wiedeński 1:0, również wiedeński „Sportclub” 4:1, a „Preussen”, były mistrz południowo-wschodnich Niemiec przegrał z „baloczerowymi” w stosunku 2:1. Reszta towarzyszy ligowych z Krakowa „Wisła” i „Garbarnia” ograniczyły się niemal tylko do występów w kraju. Jedynie ta ostatnia była na początku sezonu w Zidenicach (Czechy), remisując (3:3) z miejscowym klubem o tej samej nazwie. Drugie jej spotkanie w Niemczech posiada niewielkie znaczenie, a mianowicie wygrana w Bytomiu z mało znaną drużyną ligową Sp. Vg. „Beuthen”, którą wicemistrz ligi pokonał 5:1. Ponadto „Ruch” ze Śląska ma na swym koncie z „Preussen” przegraną w Zabrze w stosunku 2:1 i wygraną w spotkaniu rewanżowym u siebie 2:0. Na tem wyczerpał się bilans spotkań międzynarodowych drużyn ligowych.

Z prowincjonalnych zespołów A-klasowych najczęściej zespołów zagranicznych sprowadzał Śląsk, a zwłaszcza „AKS”, obecny mistrz, który wraz z zeszłorocznym mistrzem „Naprzód” starał się dać dowód swej żywotności. Grali więc przeciw zawodowcom wiedeńskim z „WAC” i „Wackeru”. Kombinacja Śląska jednak nie była zbyt szczególnie zestawiona, bowiem oba spotkania zakończyły porażką gospodarzy w stosunku 5:3 i 10:2. Poza tem „AKS” uległ „Austriji” w fatalnym stosunku 7:3, prowadząc do przerwy 3:1, i „Wackerowi”, przegrywając z nim 3:1. Z dotychczasowych wyników „AKS” na wyróżnienie zasługuje wygrana z ligową drużyną Śląska niemieckiego „V. F. R.” z Gliwic w stosunku 1:0. Wspomnieć jeszcze wypadła o zwycięstwie „Naprzodu” z Lipin nad „Herthą” wrocławską w stosunku 1:0 i „Ostrowii” nad wrocławskimi drużynami „Breslau 08” oraz „VFB” w stosunku 5:2 i 10:2 względnie 8:3.

Nasza lekka atletyka na przełomie

I

Chcąc dać przegląd naszej lekkiej atletyki za rok ubiegły, trudno jest tym razem mówić o postępie wyczynowym, bowiem — pozostawiając narazie na uboku sukcesy „superasów” Petkiewicza i Kusocińskiego i rekord weterana Adamczaka — nie może nasza lekka atletyka poszczycić się żadnym nowym wyczynem, godnym specjalnej uwagi.

Szenajcha (od wielu lat już w sprincie wymieniamy wciąż w kółko to jedno tylko nazwisko!) 10,7 na 100 m jest oficjalnie niepotwierdzonym wynikiem i zresztą też nigdy ani w przybliżeniu nawet niepowtórzonym. Biniakowski mimo niezaprzeczenie dobrej formy w ubiegłym sezonie nie zszedł ani w biegu na 200 m ani też na 400 m poniżej swojego rekordu. Ze zresztą świadczy o naszych sprinterach, że czterystometrowiec był również czołowym dwustumetrowcem. Na dystansach 800 i 1500 m też smutny mamy objaw, że prym wodzą tutaj długodystansowcy. Dopiero od 5000 m i w wyższym dwóm zawodników marki europejskiej, a nawet światowej, za to na wszystkich biegniach polskich tak bezkonkurencyjnych, że każdy start w zespole krajowym gwarantuje bezwzględnie ich zwycięstwo nawet w chwili niedyspozycji. Na 110 m płotki rewelacyjnie zapowiadał się Zajusz, ale opinii o sobie nie umiał

potwierdzić. Na 400 m przez płotki notujemy tylko Korolkiewicza jako specjalistę. Sztafety nie odbiegają od poziomu biegów płaskich.

Skok w dal, w którym zdawało się, że Sikorski, Nowak czy Nowosielski w tym roku pójdy na podbój Europy wykazały całkowity zastój. W skoku w wyż niezbyt zaszczytny wynik 1,75 osiąga tylko Frysczyn. W tymże Adamczak rokrocznie zawstydzają młodą generację, dorzucając kilka centymetrów do swojego rekordu.

W rzutach sytuacja nie jest bynajmniej lepsza. W dysku przekraczamy zaledwie 40 m, co w dzisiejszych czasach nazwać można tylko wynikiem bardzo średniej wartości. Oszczep jest domeną Luckhause; poza tem kaprys, czy dobre usposobienie nieopanowanych braci Mikrutów może dać w efekcie wynik dobry. W pchnięciu kulą Heljasz jest klasą dla siebie, rekordu zeszłorocznego nie poprawił, a 14-kę przekraczał z wysiłkiem i nieczęsto.

Ot — i niepokieszający bynajmniej bilans lekkiej atletyki polskiej za rok ubiegły z punktu widzenia czołowej klasy zawodników.

II

Byłby on ogromnie smutny i nastrojał pesymistycznie na przyszłość, gdyby nie jaśniejsza odwrotna strona medalu, pokazująca rozrastanie się szeregów młodszej generacji, starają-

cej się dorównać wartości mistrzów. Liczba ich nie jest imponująca i nie uprawnia do robienia różowych nadziei na przyszłość, jednak większa niż w latach ubiegłych i stąd — pocieszająca.

Nie wypadła obecnie już klasyfikować postępu naszej lekkiej atletyki miarą tego ilu zawodników doby obecnej lepszy ma wynik od czołowego sprzed laty dziesięciu. Nie jest to sprawdzianem postępu na dzisiejsze czasy. Mamy teraz nieporównanie lepsze sposoby treningowe, znacznie dogodniejsze warunki i doświad-

czenie — wzory rodzime, a nietylko zagraniczne. Dziesięć lat w dzisiejszych warunkach życiowych — to szmat czasu tak długi, że postęp nie może upajać. Siedmiomilowemi butami zdążył naprzód sport na całej kuli ziemskiej z roku na rok, z miesiąca na miesiąc prawie i temu postępowi do- trzymać musimy kroku, nie chcąc zejść do roli parjasów.

Postaramy się zatem omówić ilu zawodników w Polsce dorówna może mistrzom i stąd wyciągnąć wnioski rozwojowe na przyszłość.

Pływactwo polskie w roku 1930

I

O sporcie pływackim w danym kraju można mówić na serio dopiero wtedy, gdy nadejście chłodnych dni jesiennych nie jest równoznaczne z końcem sezonu, a oznacza jedynie jego krótkotrwałą przerwę, po której wznowia się sezon w krytych halach.

Ten stan rzeczy osiągnęliśmy już w Polsce w kilku okręgach: Warszawie, Krakowie, na Śląsku i w Łodzi, która niestety nie potrafi korzystać ze swej krytej pływalni (w Zgierzu). Aczkolwiek nasz sezon zimowy jest jeszcze bardzo słabo rozwinięty i ogranicza się jedynie do treningu, a zawody są rzadkością — mimo to jednak ma wielkie znaczenie nietylko dla zaprawy ale i dla możliwości zorientowania się w materiale oraz sytuacji na „rynku” pływackim. W chwili obecnej jednak ten sezon dopiero się rozpoczyna i oceniając wyniki pracy w roku 1930 musimy ograniczyć się do danych z otwartych pływalni.

Jednym wielkim wydarzeniem, jakie już w bieżącym sezonie zimowym zanotowano, jest niebywała forma Bocheńskiego. Zawodnik ten w naszym pływactwie zaczyna odgrywać tak niezwykłą rolę, że warto poświęcić mu więcej miejsca.

Junior z r. 1928, który wówczas u schyłku sezonu, już po olimpiadzie amsterdamskiej, debiutował w jakimś „pierwszym kroku” z wynikiem 1:25 na setkę — w parę miesięcy później zwycięża w swojej kategorii w Belgji w czasie 1:13 i zwraca na siebie ogólną uwagę. Latem 1929 r. zjawia się on do Polski, jest bezkonkurencyjny na setkę, przypadkowo daje się jeszcze pobici Kotowi na 400 m. i w paru skokach poprawia rekord na 100 m. do znakomitego, jak na te niedawne czasy, wyniku 1:06,8. Druga z kolei jesień w Belgji daje mu znów w paru susach skok na 1:03,6. Rezultat już sam przez się stawiający w rzędzie gwiazd europejskiej miary, był wręcz nieprawdopodobny ze względu na szybkość poprawy wyników. Uwierzylimy mu dopiero, gdy podczas meczu z Czechosłowacją w Warszawie Bocheński potwierdził dwukrotnie wynik w granicach 1:03. Nasz mistrz i tym razem latem, w otwartej pływalni, nie pokazał wielkich postępów lecz ograniczył się do utwierdzenia czasów zeszłorocznych. Wystarczyło jednak, by pojechał do Belgji, aby tam znów olśnić nowymi, nieprawdopodobnymi skokami formy: z 1:03,2 przechodzi on w dwóch kolejnych startach na 1:01,8 i 1:00,4. Tego nie mógł się jeszcze bieżącego lata spodziewać najzuchwalszy optymist.

Aczkolwiek trudno podzielić zdanie prasy belgijskiej, iż Bocheński jest jednym z najlepszych, jeżeli nie najlepszym, stylistą świata i wręcz przeciwnie — crawlowi jego, który widzieliśmy ostatnio, wiele można zarzucić co do czystości „stylistycznej” — jednak wynik sam jest wręcz fenomenalny. Epitet ten, którego staram się nie nadużywać wobec zawodników, do Bocheńskiego nadaje się w całej pełni. Fenomenalny jest jeszcze nietylko sam jego rezultat, gdyż było już w świecie coś dziesięciu ludzi lepszych (Amerykanie — Weissmuller, Kojac, Lauffer; Hawajczyk — Kahana-moku; Węgrzy — Barany i Wanie; Argentynczyk — Zorilla; Szwed — Arne Borg, oraz Japończycy — Takaischi i Sato) — jednak fenomenalne jest tempo postępów u Bocheńskiego.

Zwrócić przecież trzeba uwagę, że oprócz setki należy do znakomitości na 200 m., a ponadto na 400 m., gdzie w tym roku startował wszystkich dwa razy, uzyskał kolejno dwukrotnie czas rekordowy — 5:31 i 5:17. W

tych warunkach — biorąc pod uwagę, że Bocheński ma lat 20 i że dotąd nigdy jeszcze nie cofał się w swej formie — mamy pełne prawo liczyć, że zajmie w najbliższych mistrzostwach Europy w Paryżu w finałach setki i 400 m dwa dobre miejsca, zapewne nie dalej niż w pierwszej trójce. Co pokaże on na olimpiadzie w Los Angeles trudno przewidzieć, wyniki bowiem w całym świecie poprawiają się z zawrotną szybkością, ale można żywić wielkie nadzieje. W każdym razie zdaje się, że obok Walasiewiczówny, Konopackiej i Kusocińskiego, i może któregoś z pięściarzy — jest to na naszym obecnym horyzoncie sportowym jedyny zawodnik, mający szanse na punktowane miejsca na igrzyskach.

II

Sława Bocheńskiego należy już do faktów dokonanych i powinna wspomóc mu do „wprowadzenia” na stado-ny pływackie Europy innych polskich znakomitości, których blask jest dziś przez Bocheńskiego przyćmiony, ale które w odmiennych warunkach służnie stanowiąłyby naszą dumę: do tych należy w pierwszej linii Aniela Jarkuliszówna (S. K. L. A.). Posiada ona dziś wyniki na lepszym poziomie od zeszłorocznych czasów Bocheńskiego. Jeżeli się więc zważy, że zaczęła karierę pływacką o rok później od naszego mistrza, od którego jest też o trzy lata młodszą, oraz że robi niemniej potężne skoki (w ciągu sezonu 3 : 50 na 3 : 26 na 200 m. st. klasycznym) — możemy i po niej spodziewać się wiele w obliczu najbliższej olimpiady, tembardziej, że to co Jarkuliszówna osiągnęła dotąd, było darem jej świętych warunków fizycznych, z którymi nie potrafi jeszcze związać odpowiedniego wysiłku mięśniowego. A tę sztukę dać może tylko paroletni trening i rutyna zawodnicza.

Trzecią wielką rewelacją ubiegłego sezonu jest Klauzówna z Siemianowic. Zawodniczka ta, o której nawet najbardziej wtajemniczeni w sprawach pływackich nie wiedzieli do dnia mistrzostw Polski, bez trudu zdobyła mistrzostwo na wieży i na trampolinie, wykazując bardzo wysoki poziom, który już dziś pozwoliłby jej się zaprodukować bez wstydu w mistrzostwach Europy. Jeżeli nie zawiedzie naszych nadziei, jak je częściowo zawiodła zeszłoroczna rewelacja, Sznackówna (Bielsko), i jeżeli Sznackówna wróciła do dobrej formy — mielibyśmy w Paryżu doskonałą reprezentację w skokiach, tembardziej że pracowity Maerz, po wieloletnim treningu przedstawia się w wieży jako bardzo poważny zawodnik.

Do grupy „wielkich rewelacji” ubiegłego sezonu dodać należy Kaputka. Młody ten zawodnik, o którym słyhać było różne legendy od paru lat, w tym roku wreszcie wypłynął na oficjalne wody i okazał się „zabistą” naprawdę pierwszorzędnym. Ładny styl, przy dużej sile fizycznej i pracowitości, połączeniu z dobrymi warunkami treningowymi, rokuja mu świetne nadzieje.

Żeby zamknąć serię wielkich „odkryć” tegorocznych, wymienić trzeba trzy „crawlerki” Szczerbównę (Pogoń), Raszdorfównę (SKLA) i Morawską (Polonia). Wszystkie one robią czasy pomiędzy 1:28 a 1:30. Jest to więc konkurencja, w której nasza reprezentacja ma trzy równej miary jednostki (wszędzie indziej posiadają jednego tuza i miernoty). Trudno określić, która ma największy talent, ale bodajże da się to powiedzieć o Morawskiej. Doszła ona bowiem do swych wyników po paru tygodniach prób z crawllem. Mówię świadomie „prób”, gdyż tego co pokazuje Morawska jeszcze na dobre crawllem nazwać nie można.

T. Semadeni

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **P. T. Narczyński.** Ma Pan prawo złożyć nowy wniosek o weryfikację, dostarczając nowe dowody. Przy załatwieniu odmownym służy Panu zażalenie do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. (aK)
 — **R. K.** Właśnie to, o co się Pan pyta. Skreślenie kadry z rejestru. (aK)
 — **L. W.** Którykolwiek bank. (k)
 — **P. Chelmski.** Jeszcze nie przedawnione. Kwity musi Pan przedłożyć, inaczej trzeba będzie płacić powtórnie. (aK)
 — **Stały Czytelnik Cz. K.** Do Izby Skarbowej w Poznaniu. (K)
 — **Stały Czytelnik, Półdziesiątka.** 68,50 mkn. przedwojennych jest 84,26 zł. (K.)

— **Ogniomistrz w W.** Niema żadnej rady. Nie istnieje prawo żądania nominacji. Władza wojskowa może podać do awansu lub też nie, zależy to całkowicie od jej uznania. Skarga jest bezcelowa. Do D. O. K. można pójść bezpośrednio. (aK.)
 — **St. Sz. Poznań.** Należało się Panu trzymiesięczne wypowiedzenie. Powinien Pan być ubezpieczonym w Zakładzie Ubezpiecz. Pracowników Umysłowych i na podstawie tego ubezpieczenia może Pan starać się o zasiłek z Funduszu Bezrobocia względnie o rentę. (K.)
 — **P. Ledzianowska.** Księżna Z. Cz., ul. Wesola 2. (K.)

— **„Pulaski”.** Nie wiemy. Radzimy za-
 pytać się w Kuratorium Okr. Szkolnego w Poznaniu. (K.)
 — **J. J. Wielkopolska Garbarnia, Gniezno, ul. Jeziorna 6-7.** (K.)
 — **Z. R. 1898.** „Jupiter”, Warszawa, Wilcza 43. (K.)
 — **P. Koczowski, Poznań.** Właściciel domu nie potrzebuje się zgodzić na zmianę mieszkania. (K.)
 — **W. K. 100.** Ignacy Paderewski, Morges (Szwajcarij). Jan Kiepusa był w Poznaniu. (k)
 — **G. K.** Likwidację interesów tego banku przeprowadza p. dyr. Leon Mikołajczak, ul. Śniadeckich 42. (k)

Nic nie kosztuje

obejrzenie wystawy z książkami lub wstąpienie do księgarni.

Ale dopiero wówczas można zobaczyć ile nowych książek ukazało się w ostatnim czasie, jak wielki jest wybór książek, stosownych na prezent, już od kilkudziesięciu groszy.

BAKALJOWA czekoladę kremową poleca **A. PIASECKI, S. A. Kraków.**
 Pw 6740 70,271

OD DÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
ERSIKANS St. Górskiego POT RAK NÓG PACH usuwa po 1 użyciu.
ARAGO ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA
ODCISKI ZABIAĆ WŁOŚCI

WEESE
SYMBOLICZNY ZNAK TRADYCYJNY NA GWIAZDKĘ WEESEGO
 toruńskie pierniki niedoścignione i znane na całym świecie!

W dniu 1 grudnia 1930 r., o godz. 11.45 w południe, zmarł po długich i ciężkich, cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz ukończony syn, brat, szwagier i wuj, ś. p.
Kazimierz Murawa
 w 24 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w dniu 4 grudnia r. b. o godzinie 2.30 po południu z kościoła św. Józefa na cmentarzu świętomarcjańskim przy ul. Bukowskiej, o czym zawiadamiają wszystkich Krewnych i Znajomych
 w ciężkim smutku pogrążeni
rodzice, bracia i szwagierki.
 Poznań, Wały Jana III 12, w grudniu 1930 r. zw 26 723

Dnia 1 grudnia 1930 roku, zmarł rycerz naszej Korporacji, ś. p.
Witold Andrée
 W Zmarłym straciliśmy wzorowego, sprawie korporacyjnej oddanego komilitona. Pamięć o Nim będzie zawsze w naszych sercach żywa.
Korp. Akad. „Chrobria“ przy U. P.
 Poznań, dnia 2 grudnia 1930 roku. zw 26 723

W sobotę, 6 grudnia r. b., w pierwszą rocznicę zgonu, ś. p.
Władysławy z Szubertów Przyjemskiej
 I voto Cybulskiej
 odbędzie się za spójność Jej duszy w kościele św. Marcina o godzinie 10
nabożeństwo żałobne
 o czym donosi **rodzina.**
 Poznań, w grudniu 1930 r. zw 26 720

Dnia 30. 11. 1930 roku o godzinie 2 po południu, zabrał nam Bóg do grona Swych aniołów naszego najdroższego synka i braciszka
Zdzisia
 w pierwszej wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, 3. 12. o godz. 3 po południu.
 W ciężkim smutku pogrążeni
rodzice Szmudowie.
 Poznań, ul. Staszica 22. zw 26 727-8

CHORZY uzyskają **ZDROWIE**
 pijąc znane ze swej skuteczności, odznaczone złotym medalem w Nicei i Brukseli
ZIOŁA lecznicze **Dra BREYERA**
 działające nadzwyczajnie w chorobach:
 piersiowych, reumatyzmie, żołądkowo-kiszczkowych, nerwowych, padaczce, blednicy, nerkowych i pecherzowych, kobiecych, sercowych, wątroby i przy nadmiernej otyłości.
 Można nabywać niemal w każdej aptece lub składowanie aptecznym albo w wytwórni Pw 5 437-70,210
„POLHERBA“ S-ka z o. o. Skrytka 48. **KRAKÓW - PODGÓRZE.**
 Kto chce leczyć się ziołami — niech zażąda darmo z wytwórni broszurkę „Jak odzyskać zdrowie”.

Dnia 1 grudnia zmarł nagle, opatrzony Olejami św., nasz kochany brat, szwagier i wuj, ś. p.
Stefan Zajwert
 byli komisarz w Mogilane i Witkowie.
 Pogrzeb odbędzie się we Wrześni w czwartek o godz. 3.30 z domu żaloby.
 W smutku pogrążona **rodzina.**
 nw 5755

Złomu maszynowego
 1 wagon 15 tonn poszukuję celem kupna. Oferty z podaniem żądanej ceny do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 57.743 Pw 7 398.57.743
 Poszukujemy do uporządkowania książek kasowych, Kasy Miejskiej za lata ubiegłe, na kilka miesięcy (czas przejściowy)
2 sił kasowych
 ze znajomością kasową Kas Komunalnych, któreby mogły podjąć się uporządkowania zaniedbanej książkowości pod kierownictwem naszym.
 Zależy nam na łobrych wykwalifikowanych siłach kasowych.
 Oferty z odpisami świadectw i podaniem wymagań prosimy skierować pod dw 2 239 do Kurjera Poznańskiego.

Hurtownia Cukiernicza
J. ADAMSKI tel. 17-26 Pw 7 390-10-14
 ul. Sieroca
 Staniol, tutki i babki staniolowe, orzechy, migdały, kuwertury, masło kakaowe, marcipan, sultanki, kokos, białko suszone, owoc kandyzowany, ekstrakty, syrop kryształowy, formy i przybory cukiernicze.

KALKULATOR
 kalkulacja wstępna, z dłuższą praktyką, obeznany z nowoczesną obróbką drobnych części metalowych (stal, mosiądz, aluminium), ręczną i maszynową oraz spawaniem, potrzebny zaraz na prowincję. Oferty z odpisami świadectw i curriculum vitae z podaniem warunków do ekspedycji Kurjera pod dw 2 252

Złe trawienie powstaje często na tle nerwowem. Kto nie chce sprwadzić podrażniających **KAWĘ HAG** skutków działania kofeiny, zawartej w napojach, winien pić znakomitą bezkofeinową, prawdziwą kawę ziarnistą;

**WÓDKI
LIKIERY**

Genevi

**WINA
MIODY**

Tw 722

Nowo ustawione
Stacje Benzynowe

Ostrów, ul. Wrocławska przy Banku Polskim

Koźmin, na Rynku

Środa, na Nowym Rynku

Rawicz, przy placu Wolności

Leszno, ul. Komenjusza

dostarczają benzynę oraz oleje i smary samochodowe doborowej jakości **GALKAR**

„KARPATY“

Sprzedaż Produktów Naftowych Spółka z ogr. por.

Pw 7892-49,13

Conajmniej 1000 zł miesięcznie

zarobią Panowie i Panie przy sprzedaży pokupnego artykułu na raty.

Praca łatwa, pouczenie pisemne. Zgłoszenia pod „Byt“ do Biura Ogłoszeń F. Statter, Kraków, Rynek 8. nw 5737

Rolnik w Łobzenicy poszukuje

członka Zarządu i kierownika

zdolnego zboźowca z dłuższą praktyką w spółdzielniach. Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw należy przesyłać pod adresem: dw 2251

W. Domek, prezes, Luchowo, p. Łobzenica.

Ostrzeżenie.

Niniejszym oświadczamy, że p. Gustaw Liefeldt, zamieszkały w Poznaniu, ul. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol), nigdy nie był i nie jest upoważniony do pobierania zaliczek, inkasowania pieniędzy ani też zawierania jakichkolwiek transakcyj w imieniu naszej firmy. Za żadne sumy, pobrane przez p. Gustawa Liefeldta, nie odpowiadamy i odpowiadać nie będziemy. zw 26 718

„ARGO“, Opony i Taksometry, Sp. z o. o.

Warszawa, Chmielna 116, telef. 416-12.

TELEGRAM

Do 15-go grudnia 1930 udzielamy mimo znanych niskich cen na nasze materiały

10-20% zniżki

GUSTAW MOLENDĄ i SYN

fabryka sukna w Bielsku,

własny skład fabryczny w Poznaniu Plac św. Krzyski 1

l w 706-48,36

POLSKO-BRYTYJSKIE TOWARZYSTWO OKRĘTOWE S. A.

Gdańsk/Gdynia — Hull
Hull — Gdańsk/Gdynia

Gdańsk Gdynia — London
London — Gdańsk/Gdynia

Z Gdyni do Londynu i Hull w piątek.
Z Londynu w piątek. — Z Hull w sobotę.

Regularna komunikacja tygodniowa pasażersko-towarowa parostatkami zaopatrzonemi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego i w ładowniach chłodnie dla przewozu artykułów spożywczych. np 4153

Informacyj udziela:

W GDYNI: Polsko-Brytyjskie T-wo Okrętowe S. A., Telegr. Polbrit, Telefon 1530.

W GDAŃSKU: E'lerman & Wilson Lines Agency Coy Ltd., Telegr: Wilsons. Telef. 4941-42.

W WARSZAWIE: Polsko-Brytyjskie T-wo Okrętowe S. A., Telegr.: Polbrit. Telef. 5-93.

**ŚW.
MI
KO
ŁAJ**

przyjeżdża już w piątek!

SPECJALNIE dla młodzieży zakupił masę **OBUWIA** w Fabrycznym Składzie Obuwia marki:

KAŻDA MAMUSIA

powinna przybyć z synkiem aby wybrać mu odpowiednią parę obuwia (10,25, 12,50, 14,—, 17,50)

Pw 7402-49,35

WAZA

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adresowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji z wnioskami o posady w naszym zakładzie. Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 516 współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych posad niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych współpracowników nie wolno nam zwalniać ażeby dla nowo zgłaszających się robić miejsce. Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmiennych na liczne wnioski zbytnio obciąża nasz dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmienić dotychczasowy sposób postępowania o tyle, że

na wnioski o posadę, o ile nie zostaną uwzględnione, odpowiadać nie będziemy.

Wolne miejsca ogłaszamy w naszych wydawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.

Wydawnictwo Kurjera Poznańskiego
Oređownika Wielkopolskiego
Ilustracji Polskiej
i Samochód

W mieście powiatowem o ca 6000 mieszkańców do wydzierżawienia na cele szkolne

gmach po b. gimnazjum miejskiem

dwupiętrowy, nowoczesnie urządzone, ze wszystkimi przyborami i pomocami szkolnymi i wolnem 5-cio pokojowem mieszkaniem.

Oferty uprasza się składać do Magistratu miasta Koźmina, wojew. poznańskiego, sw 2255

Drabiny, tablety, przybory kuchenne, siedzenia do krzeseł, prężniki do firan, drążki do szczotek i szczotki w wielkim wyborze poleca
A. KOSZEWSKI
Poznań, St. Rynek 61. Hurt. Detal.
Pw 7893 48 1 1/2

PLAC

z bocznicą kolejową, ca. 3500 m² z budynkami, w centrum miasta. do wydzierżawienia na cele handlowe lub przemysłowe. Zgłoszenia pod zw 26716 do Kurjera wzgl. telefon 2879.

Nasze dotychczasowe **obszerne ubikacje z 2 oknami wystawowymi** są od 1 stycznia 1931 r. do wynajęcia.

Tow. Alfa Laval Sp. z o. o.
Poznań, Gwarna 9.
zw 26721

są praktyczne!
Fabryka rowerów „INVENTIA” Poznań

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Akcyonariuszów Sp. Akc. „Hurtownia Skór w Poznaniu” odbędzie się w sobotę, dnia 20 grudnia 1930 r. o godz. 11 przed poł. w lokalu Spółki, Poznań, ul. Wodna 22 (Nowy Rynek 5). Pw 7391-49,16

Porządek obrad:

1. Zmiana statutu Spółki na zasadzie prawa o spółkach akcyjnych z dnia 22 marca 1928 r., Dz. Urz. R. P. 39/283.

Akcyonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni złożyć najpóźniej do dnia 15 grudnia r. b. w biurze Spółki akcje lub odnośne świadectwa depozytowe. Zarząd

Pw 7081 48,25

SZKŁO

okienne, ogrodowe, wystawowe, katedralne, ornamentowe, matowe, surowe, sygnałowe, druciane i t. p. kit szklarski, djameaty poleca

po zniżonych cenach **Polskie Biuro Sprzedaży Szkła**
T. z o. p.
Poznań, Małe Garbary 7a
Telefon 28-63.
Pw 6514-45,19

SZTUCIEC

srebrny, 84 próby, 24 osoby, 44 funty, komplet 354 sztuk. Tylko poważni reflektanci. Również kolja perla brylant. **Chełmońskiego 21, I. lewe, Strzeszewski** zw 26718

Restauracja

(w pełnym biegu) z dużą salą, kręgielnia, ogrodem i zabudowaniami gospodarczymi w mieście oddalonym 28 km. od Poznania natychmiast do sprzedania z powodu stosunków rodzinnych. Obszerne mieszkanie dla nabywcy zaraz wolne. Cena i wpiata według umowy. Powaznych reflektantów uprasza o zgłoszenia do Kuriera Pozn. pod nw 5420

Kino Renaissance

Kautaka 89
Wielki podwójny program Ken Maynard w filmie p. t. „Królewski Jeździec” oraz „Szakal Prerji”. Pw 7399-49,32

Okazja! Okazja!
W mieście powiatowem blisko Poznania jest natychmiast do wydzierżawienia **SKŁAD DRZEWA** budulcowego i stolarskiego, wraz z materiałem. Oferty do Kurjera Pozn. pod zw 26724

Skład drzewa użytkowego

położony blisko dworca w ruchliwym punkcie miasta, z powodu choroby właściciela natychmiast korzystnie do oddania. Do objęcia potrzeba ca 25.000 zł. Mało używany kryty samochód osobowy również do nabycia. Oferty do Agencji Kurjera Poznańskiego w Gnieźnie 422. nw 5739

Zwyczajne Walne Zebranie Akcjonariuszów Młyna Poznański Tow. Akc.

odbędzie się we wtorek, 23 grudnia 1930 r., o godz. 13-tej, w lokalu Towarzystwa w Poznaniu przy ul. Kolejowej 19.

Porządek obrad:

1. Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrotowy 1929/30.
2. Przedłożenie i przyjęcie bilansu i rachunków zysków i strat za rok obrotowy 1929/30 oraz protokołu Komisji Rewizyjnej.
3. Powzięcie uchwały odnośnie pokrycia straty.
4. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
5. Wybory do Rady Nadzorczej.
6. Zmiana statutu w myśl przepisów nowego prawa akcyjnego.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni złożyć akcje w biurze Tow. Akc. Młyn Poznański w Poznaniu, ul. Kolejowa 19/21, lub złożyć w tymże biurze kwity z wyszczególnionymi numerami zdeponowanych akcji w instytucjach bankowych lub u polskiego notariusza najpóźniej do dnia 20 grudnia 1930 r. włącznie. Pw 7397-49,31 Rada Nadzorcza (—) Roman Sternicki.

UCHWAŁA. Postępowanie zapobiegawcze nad firmą Klemensa Maciejewskiego w Ostrowie umarza się, albowiem termin odroczenia wyplat upłynął z dniem 1 grudnia 1930 r. Uchwała znajduje uzasadnienie w przepisach art. 27 rozp. Prez. R. P. z dnia 6. III 1928 r. poz. 244 o zapobieganiu upadłości. Ostrów, dnia 28 listopada 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 5338

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 3 grudnia 1930 r., o godz. 11 sprzedawca będzie w majątności Dobrojewo, Binino, Bielejewo, Nosalewo i Stefanowo publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

pszenicy w stogach i w stodole z 605 mórg, żyta w stogach z 380 mórg, grochu w stodole z 180 mórg i jęczmienia w stodole z 40 mórg. dw 2250

Zbiórka reflektantów w majątności Dobrojewo.

Kurczewski, kom. sądowy. Szamotuły

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 3. 12. b. r., o godz. 11:30, w Dakowach Mokrych sprzedam publicznie za gotówkę:

3 buhaje i 2 maciory. dw 2256

Wdowczyk, komornik sądowy w Grodzisku.

SUMA ulepszeń nowego NACISKACZA MONTBLANC

będzie dla każdego miarodajną!

Przed kupnem wiecznego pióra proszę zrobić bezpłatną i niezobowiązującą próbę pisma w którymkolwiek lepszym składzie materiałów piśmiennych, gdzie fachowo wyszkolony personel przekona każdego, że nowy NACISKACZ nie posiada li tylko poszczególnych ulepszeń, lecz jest pod każdym względem sensacyjnym wynalazkiem.

Proszę się przekonać osobiście:

Jedno nacisnięcie i już napełniony! Bez poszczególnych

gubiących się części. Przewody doprowadzające powietrze

i atrament biegają osobno. Elegancka harmonijność linii.

Stożek do napełniania i obsadka jedna całość. Kleksy i plamy

wykluczone. Automatyka kontrola napełniania.

Montblanc-Meisterstück 4810 z bezterminową kartą gwarancyjną.

zł. 48.50 zł. 60.00 zł. 76.00 zł. 97.00

Kupon Nr. 5 uprawniający do brania udziału w wielkim konkursie Montblanc. W powyższym ogłoszeniu jest błąd ortograficzny.

Nazwisko _____ Adres: _____
 Proszę zachować ten kupon wraz z wynikami następnego ogłoszenia (Nr. 6-9). Za 12 najlepszych rozwiązań są wyznaczone wartościowe pierwsze nagrody i wielka ilość mniejszych. Wylosowanie nagród odbędzie się w obecności i pod nadzorem notariusza. Warunki jak i poprzednie kupony Nr. 1-4 można otrzymać bezpłatnie w każdym lepszym składzie przyborów piśmiennych, w którym znajduje się niniejsze ogłoszenie

OGŁOSZENIE

Na zasadzie § 5 — II dodatku do statutu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z dnia 30 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. nr. 83/1923 poz. 645). Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego podaje do wiadomości, że procenty do pożyczek w 6%-owych tytułach rentowych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego za II półrocze 1930, płatne w czasie od 15 do 24 grudnia b. r., należy uścić w stosunku 1 mtr. chr. żyta = 18,00 zł.

Powyższa przeciętna cena żyta jest ustalona na zasadzie notowań Giełdy Zbożowej w Poznaniu w czasie od 1 października do 30 listopada r. b.

Kupon nr. 15 za II półrocze 1930 r. jest płatny w tym samym stosunku.

Procenty, nie zapłacone do 24 grudnia r. b., Ziemstwo zmuszone będzie ściągnąć ewentl. przez egzekucję administracyjną, a to ze względu na konieczność punktualnego wykupienia kuponów na 2 stycznia 1931 r.

Z kuponami prezentowanymi w większych ilościach należy przedkładać zestawienie ich według odcinków. Poznań, dnia 1 grudnia 1930 r.

Dyrekcja Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego (—) Zychliński dw 2254

OBWIESZCZENIE

W tutejszym rejestrze spółdzielni wpisano dnia 17 listopada 1930 r. pod liczbą 339 następującą spółdzielnię: Spółdzielnia Budowlana Stowarzyszenia Nauczycieli w Poznaniu z odpowiedzialnością udziałami, Poznań Członkowie spółdzielni odpowiadają za jej zobowiązanie do wysokości zdeklarowanych udziałów. Przedmiotem spółdzielni jest zakup i parcelacja odpowiednich terenów zabudowanych lub pustych, zakładanie ogrodów warzywno-owocowych, budowanie domów mieszkaniowych i odsprzedaż względnie wynajem tychże członkom na zasadach określonych przez regulamin uchwalony na Walnym Zgromadzeniu członków Spółki oraz zakładanie szkół i sal zebrań. Udział wynosi 2000 złotych, płatnych a) 500 złotych w przeciągu miesiąca po zapisie b) 1500 złotych w 30 ratach miesięcznych. Zarząd stanowią: Ignacy Żimny, nauczyciel, Józef Dąbrowski, kierownik szkoły, Alojzy Kujawski, wszyscy z Poznania. Czas trwania spółdzielni jest nieograniczony. Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest „Kurjer Poznański”. Rokiem obrotowym jest rok kalendarzowy. Zarząd składa się z 3 członków. Oświadczenia imieniem spółdzielni składają łącznie przynajmniej dwaj członkowie zarządu, podpisując się pod firmą wyciśniętą lub napisaną. Poznań, dnia 27 go listopada 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 5335

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

- Naręczonym** szareczynowe pierścienki. Słubne obrączki zegareczki ręczne od 16 do 100 zł. Dla napraw własna pracownia. Chwiłkowski. św. Marcin 40. zdw 44 869
- Bezkurkowa** szarba kaliber 16 z ejsztorami szar do sprzedania pomiędzy 3-5. Polna 18. I ptr. prawo. zdw 44 818
- Łóżko** dziecięce jak nowe sprzedam tania. Sniadeckich 28. parter, lewo. zdw 44 814
- Dwa** ogródki działkowe przy ulicy Bukowskiej. Grunwaldzka 5. mieszkanie 7. zdw 44 829
- Drogerje** stara okazynie sprzedam z przygiem mieszkaniem. Gotówki 18. trz. Znacek. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 841
- Dom** sprzedam 100 000. 50 000 wpłaty. Poznańska 21. Wojkowski. jw 5 137
- Rower** półwysięgowy firmy „Argus”. światłem elektrycznym. z powodu wyjazdu tania oddam. Półwiejska 34. III. lewo. zdw 44 854
- Gramofony** płyty, przybory najniższe ceny Bruzdziński i Ska. Wielka 18. zdw 45 047
- Fortepian** 27. Grudnia 9. III. zdw 45 054
- Smoking** mało używany. średnia wielkość. płaszcz zimowy tania. Za Bramka 5 b. I. lewo. zdw 45 068
- Pianino** koncertowe. Woźna 10. podwórko. prawo, III. zdw 44 903

- Parcele** wszystkich dzielnicach Poznania okazynie tania. dogodnych warunkach sprzedajemy. „Biuro Techniczno-Agrarne”. pl. Wolności 9. zdw 44 893
- Pianino** używane tania sprzedam. Kawiarnia. Dąbrowskiego 79. zdw 44 861
- Płaszcz** dobrym stanie. frak. granatowe ubranie. średnia figurę korzystnie sprzedam. Dąbrowskiego 55. III. lewo. godz. 4-6. zdw 44 895
- Okazja dla księdza** Futro na średnia figurę Nutria dobrze utrzymane sprzedam. — Szczepkowski. Wielkie Garbary 13. IV. zdw 44 898
- Pianino** zagraniczne. cena 1500.—. Wskazka Kurjer zdw 44 902
- Westfale** używana sprzeda Tuchowski. Marynarska 7. zdw 44 906
- Płaszcz damskie** Każda Pani oszczędzi dużo pieniędzy kupując płaszcz damski wprost w fabryce konfekcji damskiej W. Kowalski i Ska. Poznań. Wielkie Garbary 22. dział miarowy. Pw 7 353 57.718
- Gospodarstwo** 106 mórg pszennej ziemi od Niemca. żywy. martwy komplet. 30.000. wpłaty 20.000. „Osadopol”. Rzeszycypospolitej 9. zdw 44 927
- Pianino** pierwszorzędne. 1600 zł. Ratajczaka 17. II. front od 1-4. zdw 44 922
- Pożyczkę** budowlaną sprzedam. — Oferty Kurjer zdw 44 930
- Skład** papieru, cygar i wypożyczalnia książek. cena 2500 na sprzedaż. ewentualnie bez towaru. Górna Wilda 36. Zgłoszenia 4-6. zdw 44 939

- Skład** towarów krótkich. bielizny. towar. urządzenie 9.000 zł. Lazarz. Oferty Kurjer zdw 44 937
- Skład** Poznaniu średnioceny korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 44 938
- Mebłe używane** urządzenie składowe biurowe wszelkie przedmioty kupuje sprzedaję. przyjmuję w komisje Poznański Dom Komisyjny Dominikańska 3. tel. 21-26. Pw 6257-44.112
- Starożytności** oraz przedmiotów okazynych. wielki wybór Ceny okazynych Antykarnia Braci Pióro Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 6470-46.18
- Piecy** z kaffi stalowych w różnej wielkości i kolorach. duża pojemność ciepła. stała hermetyczność. estetyczny wygląd. oszczędność do 50% na opale tania. zbudność wszelkich remontów do nabycia. Materiał Budowlany Sp Akc. Poznań ul. Sew. Mielińskiego 23. telefon 29-76 35-74 i 59-76. Pw 6 536 46.100
- Wózki** dziecięce dla lalek i rowerki tania. 27. Grudnia 15. w podwórzu. zdw 44 944
- Restauracja** z pełnym wyszynkiem zaraz na sprzedaż. Chwałiszewo 27/28. zdw 44 952
- Radjo** 3 lampowe tania sprzedam. — Szwałczarska 16. II. lewo. zdw 45 019
- Piekarnia** cukiernia w Poznaniu. duże mieszkanie zaraz sprzedam. Oferty Kurjer zdw 45 018
- Wysprzedaż** całkowita fartuchów szkolnych. swetrów. pulawerów. garsonek. parasoli i zabawek. Warszawski skład fabryczny Jadwiga Podbielska. Poznań. Wielkie Garbary 40 narożnik Wodnej. zdw 45 013
- Futro** męskie czarne. opozy. W. Garbary 3. mieszkanie 16. Pw 12 435

- Samochody** Okazyjna sprzedaż nowych i używanych samochodów czestodrzwiowych karetek Forda nowego typu A. Miejsce sofera od dzielone oszklona przegródka. Dogodne warunki „Autoruch”. Sp z ogr. odp. w Poznaniu fabryka karoserji autobusowych i t. d. Specjalność warsztatów Naprawa Fordów ul. Marszałka Focha nar ul. Pałac tel 77.75. Pw 6 537 46.196
- Stół** ciemny. 6 krzesel gobel. za cenę zł 110 na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer zdw 44 459
- Burzy nie będzie...** bo radio w domu pogodzi zamurzonego małżonka! Kompletny aparat detektorowy z słuchawką 35 złączów na Półwiejskiej 30 „Elektrovoz” tel. 5830 inż. J. Rutkowski. radio, gramofony, płyty najtaniej. Pw 6660-45.46
- 3 sztańce** ręczne. biała blacha 0.2 m/m i postument stołowy do papieru korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 810
- Bemburga** pożyczochy 3.25. prima Bemburga 5.90. jedwabne do prania 1.60. 2.25. Fildecase 3.25. prima Fildecase 3.80. Warszawski skład fabryczny Jadwiga Podbielska. Poznań. Wielkie Garbary 40 narożnik Wodnej. zdw 45 012
- Futro** (Breitschwan) obsadzone lisami. tania oddam. Kramarska 27. II. ptr. Pw 12 435
- Gabinet** męski okazynie sprzedam. Plac Wolności 10. III. prawo. zdw 44 517
- Parcele** budowlane są do nabycia w Lu boniu w Zabikowie i w Kotowie. powiat poznański na dogodnych warunkach. Informacyj. udziela p. Antoni Gralla w Zabikowie ul. Władzowa 4. zdw 43 750

- Futro** sportowe męskie. krótkie tania. Wielka 15. IV. lewo. Pw 12 439
- Pianino** tania. Oferty Kurjer zdw 45 070 1
- Gospodarstwo** 50 mórg ziemi pszenno-buraczna pod Poznaniem. uroczko okolica budynki m. irowane. inventarzy żywy, martwy nadkompletny — sprzedam zaraz z powodu stosunków rodzinnych. Cena podług ugody. Oferty Kurjer zdw 44 752 3
- Parcele** w Puszczykowsku. każdej wielkości sprzedam jeden zł metr. Zgłoszenia Fr. Ratajczak. Puszczykowsko. zdw 44 715 6
- Wózeczki** rowerki tania naprawia. Fiksa. Graniczna 6. zdw 44 911-2
- Rower** jak nowy tania sprzedam. Wspólna 47. mieszkanie 2. zdw 44 935 6
- Skórkki** blamy. futra męskie ceny hurtowe. Hankiewicz. Wielka 9. wchód Szewska. zdw 44 660-1
- Gramofony** płyty gramofonowe mechanizmy Sprzedaż po cenach najniższych. Feliks Balań Woźna 12. Pw 6 541-2 57.625-9
- Parcela** (Szlag) 1.100 m² od właściciela tania. Oferty zdw 44 740
- Skunksowy** duży kołnierzy okazynie. Poplińskich 12 a. IV. zdw 44 690
- Szyfonierka** używana na sprzedaż Gwarna 18. tylny dom. III ptr zdw 44 746
- Stół** krawiecki tania. Biały. Skarbowa 21. zdw 44 737
- Kolonjalka** w dobrym położeniu z towarem do sprzedania Oferty do Kurjera zdw 44 736
- Konika** drezynko. chustawki sprzedam. Gmurowska. Matejki 60. zdw 44 723

- Sprzedaż gwiazdkowa** fartuski chłopięce od 90 groszy dziewczęce od 150 zł. damskie 2.90 zł i również bielizna damska Zejce. Patrona Jackowskiego 31 parter. lewo. zdw 44 728
- Wilka** rasowego sprzedam Gmurowska. Matejki 60. zdw 44 722
- Pianino** jak nowe dobrej marki sprzedam korzystnie. Adres Kurjer zdw 44 721
- Burko** duże i dywan sprzedam. Mickiewicza 17 parter, lewo. zdw 44 761
- Sprzedam** tania tokarke, wiertarke, sztańce i inne narzędzia ślusarskie. — Adres Kurjer zdw 44 803
- Restauracja** mieszkaniem w Poznaniu. Adres wskazuje Kurjer zdw 44 755
- Skład** stroju, towar. pokoj. bez konkurencji na Lazarzu z powodu choroby zaraz do oddania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 762
- Sygnety** herby, monogramy na kamieniach i metalach. Cens niska. T. Gasiorowski. św. Marcin 30 telefon 55 28. dw 2 156
- Nowoczesne** urządzenie warsztatu wulkanizacyjnego wraz z formami protektorowymi do sprzedania. Oferty sub „Wulkan”. Promień. Łódź. Piotrkowska 51. nw 5 729
- Gospodarstwo** 120 mórg od Niemca. trzy miesiące powiatowym. budynki dobre. inventarze nadkompletnie sprzedam lub zamienię na dom z powodu starości. Zgłoszenia Rutkowski. Grobla 29. zdw 44 636
- Majatek** miejski. 362 morgi. budynki wspaniałe. dom 12 pokoi. światło elektryczne. inventarze nadkompletnie. cena 180 000. wpłaty 100 tys. zł na Kujawach. Zgłoszenia Rutkowski. Grobla 29. zdw 44 635

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu

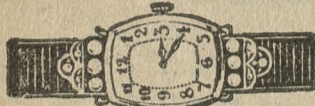
ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerni nr. 35-25

Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

Samochód
Tatra limuzyna 2 cylindry po remoncie korzysta nie do sprzedania Jarczewski i Bartlewicz Poznań Stary Rynek 86, zdw 44 698

Sypialka dębowa
i inne meble używane na sprzedaż. Grochowe Łąki 3, parter, lewo. zdw 44 769

Wózki dziecięce dla lalek
Największy wybór. Ceny znacznie niższe. L. Krause Stary Rynek 25 28. Pw 6902-47.51

Bizuteria
złoto, srebro obrączki, słubne wielki wybór Ceny niskie T. Gałęwski św. Marcin 34 telefon 55 28. dw 2 159

Radjo
pięciolampowe nowoczesne z elektrogramofonem luksusowo wykonane, nadające się do lokali i kin korzystnie sprzedam. Nowakowski. Zupańskiego 8, godz. 3-5 zdw 44 766

Powóz
zumach półkryty, szory tanio. Śródką, Warownia Reformatów pokój 30.

Meble kuchenne
nowej konstrukcji korzystnie sprzedam. Kempński. Gen. Umińskiego 26, I. p. zdw 44 811

Zamienie
zaprowadzony skład na samochód kryty, mieszkaniami i towarami. Zgłoszenia Kurjer Leszno, Komenjuszka. nw 5 750

Pianino
czarne 550 sprzedam zaraz. Bukowska 23, restauracja. zdw 44 794

Najsolidniej
najkorzystniej kupuje się wprost Hurtownia Porcelany. Wroneńska 24, podwórko. Wyłącznie tanio serwisy obiadowe, serwisy kawowe, nakrycia stołowe, prezenty gwiazdkowe. zdw 44 886

Sprzedam
piecyk żelazny. Kantaka 8, III, p., lewo. zdw 44 870

Maszynę
do szycia damską Singera, okragle czolenko, w bardzo dobrym stanie tanio sprzedam. Wolnica 45, I., lewo. zdw 45 077

Skład
duży, suchy, czyste piwnice, centrum miasta, nadający się na każdą branżę sprzedam za zgodą gospodarza. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 44 874

Samochód
ciężarowy, 4 tonnowy, dobrze utrzymany sprzedam. Oferty Kurjer zdw 44 878

Łózka metalowe
złakowane, materace sprężynowe wyścielone kumule się najtaniej Wytownia łożek metalowych. Półwiejska 22. zdw 45 003

Płaszcz
damskie, kostiumy i suknie tanio Waly Jana III, 9, II, zdw 45 007

Regal
stół składowy sprzedam. Telefon 1012. zdw 45 004

Jadalnie
dębowa, bogato rzeźbiona tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdw 45 073

Zamienie
motocykl A. J. S. 2 cylindrowy, 7 koni z przyczepką, światło elektryczne, w dobrym stanie na radio 4-5 lampkowe z dopłatą 200 złotych do motocykla, ewentualnie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 45 111

1831 rok
Sprzedam roczny dziennik naczelników wodzów uchwały sejm i różne druki, manifest z r. 1848. Książka 1500 stron druki, proces powstania w Berlinie 1863 r. Oferty Kurjer nw 5 753

Skład
spóźniony z maglem, dobrze zaprowadzony, do tego 2 pokoje i kuchnia, w powodu stosunków rodzinnych na sprzedaż. Dzierżawa miesięczna 80 zł. Zgłoszenia przyjmuję Biegański, Gniezno, Trzeciego Maja 31. nw 5 740

Kolonjalkę
z towarami sprzedam zaraz w powód choroby meża. Jeżyce. Zgłoszenia 3. zdw 5 145

Sprzedam
korzystnie parcele budowlane. — Sztender, Mosina. zdw 44 890

Wózek
dla chorego tanio sprzedam. Ul. Kraszewskiego 8, skład rowców. jw 5 146

Gramofon
szafkowy tanio sprzedam. Ul. Słowackiego 48, II, piętro, prawo. jw 5 147

Płaszcz
męskie zimowe, nowe za pół ceny na sprzedaż. Ul. Szyperska 19, Spichrz. zdw 45 032

Futro
damskie tani sprzedam. Zalewska, Matejki 56. zdw 45 065

Kolonjalka
bardzo ładna narożnikowa pokój duży, kuchnia Adres Kurjer zdw 45 086

Skład
kolonialny, towary mieszkanie korzystnie sprzedam. Adres Kurjer zdw 45 081

Dom
piekarnia i skład kolonialny sprzedam, zamienię lub wydzierżawię. Rydzyna, Rynek 119, nowiat leszczyński. nw 5 751

Płaszcz
damski. Tyrakowska. Międzyńskiego 22. 4 wejście. zdw 44 797

Fortepian
billard na sprzedaż. Chwaliszewo 57, restauracja. zdw 45 076

5 KUPNA

Olów
łom i odpadki kupujemy i prosimy o oferty Drukarnia Polska S. A. św. Marcin 70. zdw 42 945

Kupię
pianino lub krótkie skrzydło, z podaniem ceny. Oferty Kurjer zdw 44 525

Brylanty
złoto srebro itd kupuje F. Tarowska Poznań Pl. Wolności 11 Pw 5 46*

Szpital
Państwowy dla chorych psychicznie w Tworzech zakupi około 1000 metrów siana wyborowej jakości na paszę dla koni i krów oraz po 500 metr. słomy praso wanej i prostej. Oferty z dołączeniem próbek oraz z podaniem ceny franco st. Pruszków, warunków płatności i terminu dostawy należy składać w biurze Dyrekcji Szpitala w Tworzech. Tamże można otrzymać wszelkie niezbędne wyjaśnienia. nw 5 536

Samochód
ciężarowy używany 3-4 tonn kupię za gotówkę Opis i cenę. C. Leitgeber, Poznań, ul. Naramiwicka 25. zdw 44 714

Kupię
małatek około 150 ha dobrej ziemi najchętniej w b. Kongresówce wpłaci gotówką 80 000 złotych, reszta według umowy. Dokładne wiadomości nadesłać: Poznań, Dąbrowskiego 4, Siwickowa. zdw 44 710

Skrzypce
stare, silny głos, okolicznościowo. Oferty Kurjer zdw 44 776

Kolonjalkę
dobrze prosperującą zaraz kupię. Oferty ceną, bliższe szczegóły Kurjer zdw 44 792

Pianino
krzyżowe używane kupi urzędnik okazynie gotówką. Oferty cena Kurjer zdw 44 784

Poszukuję
dzierżawy lub kupna cegielni. — Oferty Kurjer zdw 44 806

Szafa
oszkłona kupię. Telefon 1012. zdw 45 006

Skład
w śródmieściu kupię lub wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 845

Kupię
działka Sienkiewicza wydanie jako dodatek do Tygodnika Ilustrowanego tomy 37-42, 45, 46, 48-53, od 74 do końca, również dyling 16 x 16 x 8 dobrej marki, dobrym stanie z luneta, celownik samoczynny. Oferty z ceną uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 44 865

Poszukuję
składu wolskiego w Poznaniu lub restauracji albo składu kolonialnego. Oferty Kurjer zdw 45 010

Kupię
restaurację w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 45 009

Głośnik
radjowy, woltomierz kupię. Oferty Kurjer jw 5 141

Burko
używane lecz dobrze utrzymane kupię. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 44 826

Rzeźnictwo
wraz mieszkaniami dobrze zaprowadzone Poznaniu lub prowincji kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 972

Anodówkę
radjową prąd stały 220 volt kupię. Oferty Kurjer zdw 5 142

We Wrześni
kupię za gotówkę mały ale solidny dom (wille) z zabudową niemi gospodarzem; większym podwórkiem Zgłoszenia z dokładnym podaniem położenia i ceny należy przesać do Kurjera Poznańskiego zdw 45 042

6 KAMIENICE

Kamienicę
z większymi mieszkaniami w Poznaniu kupię, wpłace 90-100 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 743

Willę
przy Teatrze Wielkim sprzedam właściciel. Oferty zdw 44 741

Kamienicę
nowoczesną Jeżyce sprzedam gospodarz dochód 23 000 cena 240 000 wpłaty 100 000, pięć pokoi wolnych. Pośrednicy wyłączeni. — Oferty Kurjer zdw 44 702

Kamienica
komfortowa, rocznie 9 500, za 95 000, wpłaty 55 000, Małecki, Poznań, Rybaki 20 a zdw 44 947

Kamienica
komfortowa, dochód 24 000, cena 230 000, wpłaty 80 000, pięciopokojowe mieszkanie wolne, sprzedam „Krakus”. Poczłowa 30. zdw 45 056

7 PIENIĄDZ

55.000 zł
pożyczki zabezpieczonej I. hipoteką miejską, pupilarna pewność, poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 317

6.000 zł
poszukuję na I hipotekę. Oferty Kurjer zdw 44 735

Dobry interes
Celem wykorzystania energii wodnej poszukuję współnika z kapitałem 10-25 tys. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 732

6.000
pożyczki poszukuję dam procent i posadę. Oferty Kurjer zdw 44 718

Kapitalistom
bezpłatnie lokuję kapitały w pewne przedsiębiorstwa i przeprowadza ugody Biuro Rewizyjne Buchalterji, Poznań, Polna 13. zdw 44 704

Pieniądze
ulożę jako pożyczki w pewne przedsiębiorstwa Biuro Rewizyjne Buchalterji Poznań Polna 13. zdw 44 703

Poszukuję
100 zł na założenie warsztatu koszykarskiego naw si na przeciąg 3 miesięcy. Dozór powierzony może być księdzu. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 44 697

30.000 zł
dam na dom I hipotekę w Poznaniu. Kurjer zdw 44 760

Wspólnik
(3 000) dobrego interesu poszukwany. Oferty zdw 45 075

Do
przedświadczonego, jednorazowego wspólnego interesu do filii poszukuję 15-30 000 zł. Oferty pod „poważny” Kurjer Pozn. zdw 44 904

10 000 zł
pożyczki poszukuję na 5 lat, zabezpieczenie hipoteczne, procent mieszkanie 2 pokoje kuchnia komfort, I. piętro, w nowym domu od 15 wzięldnie 1 stycznia do objęcia. Oferty Kurjer zdw 44 913

7 000 zł
kaucji dam za posadę kierownika tartaku lub podobną. Zgłoszenia Kurjer dw 2 253

10 — 15 000 zł
udziałowca do pierwszorzędnego przedsiębiorstwa w Bydgoszczy. Gwarancja pewna. Zgłoszenia pod „Przedsiębiorstwo” do Biura Ogłoszeń „Iro”. Bydgoszcz. nw 5 749

Posładam
biuro centrum, stała klientela, dobre związki zagraniczne, poszukuję podrozruchowego branży spożywczej, got. 4-5 000, — do wspólnych interesów. Oferty Kurjer zdw 45 053

500
dolarów wypoczęcie hipoteczne za dwupokojowe mieszkanie. Oferty zdw 44 839

20 000 zł
na I. hipotekę kamienicy szukam pośrednicy wyłączeni. Oferty Kurjer zdw 44 879

1 — 2 tysięcy
pożyczyć za otrzymanie posady. Oferty Kurjer zdw 45 001

Zaraz
szukam współniczki, 500 zł gotówki do przedświadczenia. Oferty Kurjer zdw 44 966

1 000 — 1 500 zł
poszukuję na bardzo dobry procent i bardzo dobry zastaw. Zgłoszenia Kurjer zdw 45 028

8 DO WYNAJĘCIA

5
pokojowe mieszkanie zaraz do objęcia. Gospodarz Knapowskiego 23. zdw 44 684

4 pokoje
słoneczne, wygody, ogród zaraz. Wiadomość: Aleja Szelągowska 13. zdw 44 733

2 pokojowe
mieszkanie odnowione z meblami 5 500 do oddania, Zgłoszenia Kurjer zdw 44 731

Sześciopokojowe mieszkanie
względnie wygodne, czyste meble i dobrze zaprowadzona praktyka dla lekarza oddaje astrolog Sekowski, Bydgoszcz, Gdańska 147. zdw 44 764

Mieszkanie
2 pokojowe kuchnia, elektryczność zaraz, czynsz 3 000 za 30 miesięcy. Oferty Kurjer zdw 44 803

Mieszkanie
3 pokojowe z komfortem od zaraz. Adres Kurjer zdw 44 823

4 pokojowe
mieszkanie obszerne słoneczne willa, ogród, 325 zł miesięcznie Zgłoszenia Kurjer zdw 44 319

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia, łazienka willa Śródmieście 140 zł miesięcznie zgóry 14 mies. c. Kurjer zdw 44 837

Mieszkanie
5, pokojowe łazienka parkiety, słoneczne willa blisko śródmieścia 300 zł miesięcznie rocznie czynszem Kurjer zdw 44 836

Od
zaz do wynajęcia pokój z kuchnią w Mosinie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 44 842

Mieszkanie
1 pokojowe wynajmę. Tomczyk, gospodarz, Chwaliszewo 33. zdw 44 855

Pokój
od gospodarza półtora roku dzierżawa. Blichowski, Półwiejska 26. zdw 44 866

Mieszkanie
2 pokojowe i 1 pokojowe wydzierżawi Tuchowski, Marynarska 7. zdw 44 907

Wynajmę
2 pokoje kuchnie frontowe, z balkonem na Jeźycach, za 2 letnim czynszem 3 600, potem 70 złotych. Adres Kurjer zdw 45 008

2
pokoje kuchnia, pokój kuchnia Jeżyce za dzierżawę. Wiadomość: Sołtysiak, Prusa 18. zdw 45 024

Mieszkanie
przy Poznaniu, 2 pokoje kuchnia, miesięczna dzierżawa zaraz do wynajęcia. Wieckowska, Zabikowo, Lipowa. rw 12 434

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia zaraz do wynajęcia bardzo ładnie umeblowane, tylko zamożnemu małżeństwu za miesięcznym czynszem 250 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 996

2 pokoje
przedpokój i kuchnia (nowe), I. piętro, zaraz do wynajęcia. — Czynsz zgóry 2 700. Oferty do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 57, 742. Pw 7 896-57, 742

Pokój
kuchnia, dzierżawa 40, 2 pokoje w centrum 2 000, rok dzierżawa; 3 pokoje za dzierżawę; odła Szczepański, Kantaka 5, I. zdw 45 030

2
pokoje, kuchnia, 2 letni czynsz 1 500. Biuro Handlowe, Kantaka I. II, piętro. zdw 45 027

Mieszkanie
komfortowe, 6 pokojowe, willi Sołacz z ogrodem do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 45 072

Pokój
kuchnia, 600, Agencja, Plac Sa-pieżyński 7, I. zdw 45 082

Pokój
kuchnia, korzystnie, Biuro Handlowe, Kantaka I. II, piętro. zdw 45 025

Pokój kuchnia
dwa morzi ziemi przy Poznaniu 1 000 złotych, wtem 4 lata dzierżawa wliczona. Nowak, Górna Wilda 50, pierwsze piętro. zdw 45 062

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
małego, parter, centrum. Oferty Kurjer zdw 44 810

Młode bezdzietne
małżeństwo poszukuje mieszkania 2 pokojowego z kuchnią wzrost od gospodarza Cena 120-150 zł. Okolica Jeżyce, Łazarz Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 44 747

Młode
małżeństwo poszukuje mieszkania 2 lub 1 pokojowego z kuchnią. Oferty Kurjer zdw 44 745

Poszukuję
mieszkania jednoizbowego na cichą pracę w gdziolewiekdź. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 765

Pokój
lub kuchnia z piecem do gotowania potrzebna zaraz może być suterena. Oferty Kurjer zdw 44 931

2 000
złoty dam odstępnego, względnie dżieżawę za mieszkanie jedno lub dwupokojowe. Odstępnicy może zostać mieszkać czas dłuższy bezpłatnie. Oferty Kurjer zdw 44 938

Narzeczeni
szukają 2 4 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza, czynsz zgóry, gotówka pewna. Oferty Kurjer zdw 44 955

2 — 3
pokoi z kuchnią poszukuję w centrum wprost od gospodarza, czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 45 029

Poszukuję
2 pokoi kuchnią lub pokój kuchnie przy Marsz. Focha wprost od gospodarza czynsz na rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 45 064

Poszukuję
2-3 pokojowego mieszkania za dzierżawę zgóry. Pośrednicy wyłączeni. Zgłoszenia m. Zabiczyn-per Rabczyn. zdw 45 044

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Grudzież - Poznań
członek Tow. Urzęd. Budowy domów wymieni 4 pokojowe mieszkanie w domach urzędniczych w Grudzieżu na takowe w Poznaniu Wiadomość: Wójcowski, Pocłowa 29 II, lewo, stud. farm. zdw 44 789

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany z centralnym ogrzewaniem i światłem elektrycznym bez pościeli i bielizny, tylko solidnemu panu do wynajęcia. — Śniadeckich 18, II, na lewo. zdw 42 247

Pokój
2 osobom zaraz, Pawlak, Półwiejska 4, zdw 44 962 3

Pokój
spokojny czysty dwom panienkom wynajmę. Szkołna 10 a, I, zdw 44 683

Pokój
panom wynajmę klatki schodowej Ciesielski św. Marcin 64, zdw 44 749

Wynajmę
pokój od 15 12 2 panom najchętniej wyższemu urzędnikowi Szweska 14, II, prawo. zdw 44 748

Pokoik
solidnemu panu Szweska 15, II, prawo. zdw 44 744

Małżeństwu
bezdziennemu tylko z inteligencją lub studentom, studentkom dwa pokoje umeblowane z używaniem pani w cichej dzielnicy do wydzierżawienia. Wiadomość Kurjer zdw 44 719

Pokój
dwom panom, św. Marcin 27, III, Czarniejewiczowa. zdw 44 703

Pokój
umeblowany frontowy na I. piętrze zaraz do wynajęcia solidnemu panu, Stachowiak ul. Szaszi-ca 21. zdw 44 707

Pokój
dla małżeństwa lub 2 panów Dą-browskiego 69 front, Bienkiewicz zdw 44 692

Pokój
panience (pani) wspólnej. Adres Kurjer zdw 44 759

2 pokoje
duże parterowe na biura z telefonem w pobliżu Placu Wolności do wynajęcia Oferty do Kurjera zdw 44 758

Pokoik
słoneczny, elektryczność panience Skryta I. I, prawo. zdw 44 775

Pokój
niekrepujący dla inteligentnej pani lub pana od 15 do wynajęcia, Kowalski, Czesława 18. zdw 44 791

Pokój
balkonowy, elektryczność, zaraz, Szwajcarska 20, parter, lewo. zdw 44 732

Przyjmę
2 panów, Marsz. Focha 70, III, prawo. zdw 44 781

Pokoje umebl.
tanie do wynajęcia w willi I, pr. Zgłoszenia Konopnickiej 22, parter. zdw 44 807

Pokój
umeblowany dla 2 panów wolny Przybylska, Półwiejska 11, II, zdw 44 804

Pokój
Poznańska 59 i narożnik Jasnej zdw 44 800

Słoneczny
pokój, Patrona Jackowskiego 43, I, prawo. zdw 44 822

Pokój
umeblowany niekrepujący 15 go grudnia, Trzeciego Maja 6, I. zdw 44 820

Pokój
próżny oddam zaraz tanio Adres Kurjer zdw 44 817

Małżeństwu
pokój, Umińskiego 9 wejście 12. zdw 44 816

Duży
ładny pokój oddam Matejki I. I, zdw 44 813

Pokój
jednoosobowy czysty, spokojny, korzystnie, Kanakowa 7 II, pr. zdw 45 083

Pokój
umeblowany, Kwiatowa 8, III, pr. zdw 45 048

Skromny
27. Grudnia 9, III, zdw 45 055

Umeblowany
bezdzielnym zaraz, Szamarszewskiego 34, Augustyniakowa, zdw 45 068

Pokój
frontowy, elektryczność, Knaflska, Sew. Mielzyńskiego 5, zdw 44 892

Centrum
pokój wolny, Chudzicka, Rzezyzpolitej 2, zdw 44 890

Kantaka 6
1. piętro, telefon, wynajme pokój frontowy z utrzymaniem, zdw 44 897

Panienci
na wspólny pokój, Adres Kurjer zdw 44 893

Pokój
15 lub zaraz, Wrocławska 38, Orwat, zdw 44 899

Zielona
7. I. podwórze pokój wspólny panu, zdw 44 909

Pokój
dwuosobowy, Dzianyskich 8, II, zdw 44 905

Klatki
schodowej pokój komfortowy, — Masztalarska 7a, I, zdw 44 914

Pokój
wynajme, Kreta 24, III, pr. zdw 44 918

Pokoje
1 lub 2 z tel. małżeństwu wynajme zaraz, Sw. Marcin 14, III, pr. zdw 44 910

Pokój
umeblowany wolny, Matejki 5, III, pr. zdw 44 921

Drugiego
pana, Piekary 4, III, zdw 44 919

Pokój
zaraz od oddania, Kopernika 4, II, pr. lewo, duża brama, zdw 44 920

Pokój
frontowy zaraz, od 5-7, Młyńska 3, I, pr. zdw 44 953

Pokój
panu wynajme, Piekary 25, parter, lewo, zdw 44 934

Duży
frontowy, balkonowy, elektryka, panom zaraz, Wrocławska 19, II, pr. zdw 4 932

Pokój
niekrepujący wynajme, Wrocławska 38, III, piętro, dom boczny, zdw 44 940

Pokój
elegancko umeblowany — inteligentnemu panu, zaraz, Kreta 7, III, lewo, zdw 44 943

Pokój
panu, Ogrodowa 5, Szule, zdw 44 945

Pokój
umeblowany, W. Garbary 18, wejście Woźna II, pr. zdw 45 016

Pokój
zaraz, Grobla 19, I, pr. zdw 45 017

Wolny
pokój osobne wejście, Szatkowska, Wrocławska 39, podw., r. 12 437

Dwuosobowy
pościel pozdana, Wielkie Garbary 50, parter, lewo, r. 12 440

Mniejszy
pokój dla panienci lub pana zaraz, wolny, Niegołowskich 10, I, lewo, zdw 44 973

12 SZUKA POKOJU

Wejście
klatki, niedrogo, szukam, zdw 44 402

Pokój
dla 2 studentek, utrzymaniem 8 stycznia poszukiwany blisko Uniwersytetu, Telefon, pianino, Kurjer zdw 44 756

Pokoju
na biuro poszukuje, Oferty cena do Kurjera zdw 44 777

Pokoju
poszukuje w śródmieściu dla panienci z niekrepującym wejściem możliwie z klatki schodowej od 15 grudnia, Zgłoszenia do Kurjera zdw 44 805

Panienska
szuka pokoju w śródmieściu 20 do 30 zł, Oferty Kurjer zdw 44 881

Pani
poszukuje próżnego pokoju z umeblowaniem, kuchnią, śródmieście lub w okolicy, Jezyce, Oferty Kurjer zdw 44 882

Krawcowa
szuka skromnego pokoju, Oferty Kurjer zdw 44 858

Starszy
pan pokój z elektrycznością, nie droższy 40 miesięcznie, Oferty Kurjer zdw 44 859

Małżeństwo
poszukuje pokoju z pościelami, użytkowaniem kuchni do siedemdziesięciu zł, Oferty Kurjer zdw 45 031

Za
pokój udzieli początków francuskiego i łaciny, Zgłoszenia Kurjer zdw 45 067

1
lub 2 pokoje umeblowane z użytkowaniem kuchni dla bezdzietnego małżeństwa od 1. I. 31, poszukiwane, Zgłoszenia pod zdw 45 046

13 LOKALE

W Swarzędzu
cztery wielkie ubikacje, nadające się na składnice mebli, lub inne przedsiębiorstwa natychmiast do wynajęcia, Zgłoszenia Rynek 34, zdw 44 665

Skład
z mieszkaniem do wynajęcia od stycznia 1931 w Chodźleży w którym od 20 lat znajduje się skład białawoty i konfekcji ewentualnie kamienia do nabycia według umowy, Zgłosz. Strzelnicza Chodźleż, zdw 44 612

Ubikacje
24x9 mtr. z biurami nadaje się na każde przedsiębiorstwo 1 1/2 km od granicy Poznania zaraz do wynajęcia, Górski, ul. Dąbrowskiego 42 telefon 62-98 zdw 44 116

Składu
mieszkanie centrum poszukuje Oferty Kurjer zdw 44 809

Szukam
suchej, parterowej składnicy możliwie Wilda, Oferty Kurjer zdw 44 872

2 ubikacje
suterenu, 80 kwadratowych metrów, elektryka, gaz, woda, na przemysł, względnie składnicę do oddania, Zgłoszenia, ul. Słowackiego 38, firma „Wulka”, zdw 44 923

Poszukuje
ubikacji na wytwórnię cukierków z mieszkaniem, Oferty Kurjer zdw 44 980

Wielki lokal
komfortowy, po zlikwidowanej restauracji nar. Matejki i Placu Wyszyńskiego, oddajmie właściciel domu na hurtownie, biuro, składy i t. p., Wiadomość: Matejki 48, drugie piętro, właściciel domu, Pośrednicy wykluczeni, zdw 44 951

14 DZIERŻAWY

Hala
9x14 m do wydzierżawienia zaraz, Mastowski Grunwaldzka 5, zdw 44 827

Do wydzierżawienia
suche, obszerne piwnice w śródmieściu, nadające się na składnice, Blizszych informacyj udzieli Poznański Bank Ziemiański S. A. Wydział Administracji Nieruchomości, Aleje Marcinkowskiego 13 Pw 7 396-49-30

Wydzierżawię
od 1. I. 31, duży skład, nadający się na Bank i na każde inne przedsiębiorstwo oraz przyklepie 6 pokoi wprost od gospodarza, Blizsze informacje sw. Marcin 59, w składzie, zdw 44 992

Dzierżawy
450 mórg pol. wanie przy Poznaniu objęcie 35 000 1 200 mórg objęcie 100 000, 750 mórg objęcie 50 tysięcy, Jaskiewicz, Poznań Fredry 6, zdw 45 090

Restauracja
pełna koncesja mieszkanie, wprost od gospodarza zaraz do wydzierżawienia i objęcia Czynsz platny miesięcznie 150 zł, Jan Rałow Leszno Wilkp., Dworcowa 23, nw 5 752

15 UZDROWISKA

Zakopane
Pensjonat Radowid' poleca słoneczne pokoje z wykwintnym utrzymaniem, Do 15 grudnia ceny niższe, nw 5 494

Zakopane
Willa „Obrochówka” Chalubińskiego, kuchnia dobra obfita, ceny umiarkowane, nw 5730

Krynica
Pensjonat „Reduta” Heleny Nowackiej centrum miasta otwarto od 15 grudnia, poleca ciepłe pokoje całodziennym wykwintnym utrzymaniem od 11 zł, dw 2281

Rabka
Willa Primavera, pensjonat pierwszorzędny otwarty cały rok, centralne ogrzewanie kąpiele solankowe w domu, Telefon 20, zdw 45 040

Pensjonat „Siczekówka”
w Ponorimie (około Zakopanego), ul. Kasprowicka 37 otwarto cały rok, poleca pokoje słoneczne z werandami na sezon zimowy, Kuchnia zdrowa i smaczna na masło, Cena zł 7.50 dziennie bez pościeli, nw 5 754

Zakopane - Bystre
Willa „Anka”
Z rozpoczęciem sezonu zimowego otwieramy pensjonat z pełnym utrzymaniem, — Poko. wygodne, słoneczne, elektryczne światło, lazienka, ciepła woda, radio, Kuchnia dobra, obfita, obsługa szatelnia, Cena 20% poniżej cennika klimatycznego, Zofia i Maria Zielińska z Poznania, zdw 44 879

16 OSOBISTE

Unieważniam
papery wojskowe na nazwisko Wacław Olszewski, zdw 43 741

Zonia Lewandowska
prosi o list do Kurjera zdw 44 926, gdyż poczta niechce wydać.

Za
długi męża mego Franciszka nie odpowiadam, Antonina Skrzyńska, r. 12 436

J. H.
Odpowiedź od tygodnia do odebrania, Helena, zdw 44 987

21 ZGUBY

Wilczek
zagał dnia 29. 11 nr znaczką 355j, Znalazcę prosi o oddanie F. Staniewski w/m Waly Zygmunt Augusta 3, zdw 44 738

Zgubiłem
złoty łańcuszek od zegarka z łańcuszkiem (Marsz Focha) — Wynagrodzenie, Urbanowicz, Kanakowa 18, zdw 44 720

Zaginęła
książka wojskowa na nazwisko Jan Jaskóla uprasza się o zwrot Jan Piechocki Ławica-wieś, zdw 44 787

Osoba
która dn. 1. 12. o godz. 7.15 była w gimn. „Dąbrowki”, zabrała torbę, proszę bardzo by zwróciła mi tylko zawartość torbki bez gotówki, Odesłać pod wiadomym adresem lub w gimnazjum, zdw 45 011

22 ROZMAITE

Piece
kucharki kaflowe przenośne urządzeniem poleca Milich Dolna Wilda 21, zdw 43 751

3,25 zł
powleczenia biacie na poduszce pościel biała od 9.50 poduszka strojna od 4.50 podpier. strojne 14.80 pierzynę gwarantowaną od 19.30 poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3 Pw 6 259-44 94

6,90 zł
plaszcz biały z rekawami, plaszcz żarny satynowy od 9.50 plaszcz biały meski od 9.50 poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3 Pw 6 260-44 96

Futra
damskie i meskie wszelkiego rodzaju w wykonaniu na 100 według najnowszych modeli, Reparacje przeróbki, fachowo i tanio, W Królakiewicz, Podgórna 6, Pw 6 288-37 23

Obiady
prywatne, kuchnia-kresowa tylko na świeżym masle Waly Zygmunt Augusta 1 narożnik ul. Sw. Marcina, II, piętro, pr. zdw 43 908

Szyje
sukienki, płaszcze, Sew. Mielzyńskiego 25 a, III, pr. zdw 44 401

Gwiazdkowe dekoracje okien wystawowych
Wyprowadza przybory dekoracyjne dla wszystkich branż, Pracownia Tadeusz Hoffmann, Jezycka 25, zdp 44 406

Klauzule
(wyroki), weksłowe zalatwiam w ciągu 3 dni Oplate kosztów oraz prowizję w wysokości 3—5 zł za każdy od sumy pobieram przy odwrotnym odesłaniu kazułu za pobraniem, A. Rasner, Warszawa, Śto Jerska 29 34, nw 5727

Technik
wykonuje projekty centr. ogrzewania i instalacji wodociągowo-kanalizacyjnych, Zgłoszenia: Kocielnia 53, I, pr. zdw 44 493

Horoskop
przyszłości zestawie, data urodzenia, imię, nazwisko, Omnia, Poznań, Mickiewicza 7, zdw 44 848

Chłopczyka
oddam na własne, Oferty Kurjer zdw 44 948

Jasnowidz
Pewuka metafizyografolog wyjaśnia, rozwija wszystkie najtrudniejsze sprawy, Woźna 18, III, pr. zdw 45 021

Chłopca
3 miesięcznego oddam na własne, Adres Kurjer r. 12 445

Krawcowa
wykonuje fachowo, szybko suknie 10—15, płaszcze 25, poranniki 6 zł, Gwarna 18, III, lewo, zdw 44 976

Krawcowa
poleca się w domu na przeróbki, Zgłoszenia Kurjer zdw 44 875

Garderobę
damską wszelkie modernizowanie wykonuje wykwintnie tanio, Słowackiego 39, III, pr. zdw 4. 038

Dziecko
przyjmie intelig. rodzina na wychow. nie, później na własne, Oferty Kurjer zdw 45 033

Wspólnika
lub współniczki z gotówką 400—500 poszukuje, Samotnej (mu) dam mieszkanie, Salon mód, wypożyczalnia kostiumów mask, Oferty Kurjer zdw 45 053

Ostrzeżenie!
Stowarzyszenie Fotografów Wielkopolskich, Poznań, Plac Wolności 3, prosi wszystkich poszkodowanych przez agentów portretowych i firmy ogłaszające nader niskie ceny, by Stowarzyszeniu przedkładały nieudolne i niewykończone portrety celem dochodzenia swych praw, zdw 44 924

Kusnierka
krawcowa samodzielna przyjmuje w domu wyjeżdża, Zupańskiego 3, I, wprost, zdw 45 088

Portrety
fotografie poleca Zakład Fotograficzny Zofii Szymkowiakowej, Aleje Marcinkowskiego 25, zdw 45 045

Reparacje gramofonów
dobrze i tanio, St. Jarosz, ulica 27. Grudnia 3, zdw 44 957

23 OZENKI

Zyczenie gwiazdkowe
Urzędniczka prywatna średniego wzrostu przystojna muzykalna gospodarna pozna inteligentnego pana od lat 30 w celu matrymonjalnym, Oferty Kurjer zdw 43 850

Sierota
lat 29, niedzisiejszych zasad, szczerego usposobienia, posiadająca skromną wyprawę, wyjdzie zamaż za pana inteligentnego do lat 50, Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 44 304

Kawaler
lat 39, ma stałą pracę szuka żony, panny lub wdówki bezdzietnej, z mieszkaniem, Krawcowa dobre mają pierwszeżstwo, Zgłoszenia możliwie dołączeniem fotografii, uprasza się do Kurjera zdw 43 942

Wiele
bogata pań pragnie niezwłocznie wyjść zamaż za inteligentnego pana nawet bez stanowiska i majątku, Który z pań chce szybko i dobrze ożenić się, niech z całym zaufaniem zwróci się do największego biura matrymonjalnego „Przyszłość” w Warszawie, ul. Wspólna 58, m. 1., telefon 437 60, Pw 7 212-62 610

Dyskretnie
i solidnie kojarzy małżeństwa we wszystkich sferach społecznych największe biuro matrymonjalne „Postępek” Warszawa Senatorski 38 Na żądanie wysyłam kilka set ofert do wyboru, nw 202

Elegancki
bardzo przystojny młody inteligent na stałe posadzie szuka znajomości pięknej dobrze zbudowanej, subtelnej pani, która całem sercem pociącha Cel matrymonjalny, Upraszam jedzenie poważne oferty z podobną Kurjer zdw 44 742

Dla jedynaczki
 córki bogatego amerykańczyka poszukuje odpowiedniej partji Piotr Mrówka, Ostrów (Wlkp.), Kociuszki 2, Cel matrymonjalny, zdw 44 605

Kawaler rzemieślnik
pracowity i oszczędny poszukuje żony gospodarniej, dla własnego dobra majątek pożądany możliwie interes, własne mieszkanie, Zgłoszenia Kurjer zdw 44 757

Szukam
żony, panny lub wdówki młodej, Posag wyprawa pożądane Oferty Kurjer Poznański zdw 44 770, Cel matrymonjalny.

Współwłaściciel
większej fabryki w Poznaniu, lat 27, poszukuje inteligentnej przystojej panny do lat 25, materialnie niezależnej, Pisma szczegółowe wraz z fotografią, która się zwraca pod słowem honoru proszę skierować do Kujera Poznańskiego zdw 44 802

Kawaler
hłondyn, wzrostu wysokiego, lat 35, na stałe posadzie prywatnej, posiada 5 tysięcy złotych gotówki, pragnie nawiązać znajomość z panią w celu późniejszego ożenku, Łaskawe oferty proszę nadesłać wraz fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 45 043

Szatynka
lat 25, z skromną wyprawą, poszukuje pana celem ożenku, Panowie na dobrym stanowisku, ewentualnie rzemielniczy, zechca oferty wraz fotografią złożyć do ekspedycji Kurjera zdw 45 051

24 NAUKA

Kto
udzieli języka holenderskiego, — Zgłoszenia Kurjer zdw 43 923

Kursy stenografii
pisanie na maszynach, Kantaka 1 II piętro, zdw 40 816

Makowski - Malicka
Szkoła Tańców
3 grudnia nowy kurs, Trzy lekcje, dwa tańce, Gwarancja, Zapisy sw. Marcin 40 6-8, Pw 7133-57 712

Nauka
pisanie na ma-zynach metoda nowoczesna, Zapisy codziennie w firmie Block - Brun w Poznaniu, Plac Wolności 8, I, piętro Pw 6531-46 29

Akademja Tańców
prof. Wituszkowskich Zgłoszenia Ratajczaka, Dom Rzemieślniczy 6-10, Pw 7 395-49 28

25 MUZYKA

Fortepiany
stroje, repara. Przybylski, Krawczewskiego 11, drogerja, telefon 61 24, zdw 44 783

8,—
zł miesięcznie lekcji fortepianu, Wskazę Kurjer St. Rynek r. 12 443

Poszukuję
lekcji fortepianu, Jezyce, Oferty Kurjer jw 5 148

26 ROZRYWKI

Kino „Corso”
Córka Wodza
dramat w 12 aktach, zdw 44 867

27 SZUKA PRACY

Panienska
inteligentna wykształcona przyjmie posadę chetnie do dzieci, sklepu lub odpowiedniej innej, Borejowska Kraków 9, zdp 44 408

Kinooperator
dyplomowany poszukuje posady od 15. bm. Oferty Kurjer zdw 44 650

Stenotypistka
polsko-niemiecka poszukuje posady ewentl. wieczorami Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 43 955

Maszynistka
przyjmie bezpłatną posadę, Oferty Kurjer zdw 44 206

Bona
z bardzo dobrými świadectwami poszukuje posady do dzieci od roku do 7 lat, T. Walkowiakówna, Niechanowo pod Gnieznem, dw 2 214

Drukarz - maszynista
w młodym wieku, zdolny na wszelkie roboty, specjalista na roboty kolorowe i ilustracyjne szuka posady, Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 44 314

Ekspedjentka
z kilkoletnią praktyką, uczciwa z branży cukierniczej poszukuje jakiejkolwiek posady, Oferty Kurjer zdw 44 306

Zarządczyni
z dobrými świadectwami poszukuje posady od 1. I. 31, w majątku lub probostwie, Oferty „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 57, 44, Pw 7 398-57 741

Pięknie pisać
nauczycielka Helena Gniatczyńska, ul. Długa 11, parter, pr. zdw 45 078-9

Księgowości
pisanie na maszynach, Opłata 30 zł, Marszałka Focha 96, I pr. pr. zdw 43 591/2

Udziele
początków francuskiego i łaciny tanio, Oferty Kurjer zdw 44 717

Za
pokój studentka udzieli lekcji, Zgłoszenia Kurjer zdw 44 727

Tanio
uczulam francuskiego, łaciny, polskiego, matematyki, Oferty Kurjer zdw 44 786

Futro
męskie płaszcze Tyrakowska, — Mielzyńskiego 22 4 wejście, zdw 44 798

Francuskiej
konwersacji wzżamian niemieckiej szukam, Zgłoszenia Kurjer zdw 44 825

Korepetycyj
młodszy słaby uczniom udziela Zuske, nauczyciel, Ogrodowa 13, zdw 44 929

Tanie kursy tańców
Opaliński, 27 Grudnia 19 II 6—9, zdw 44 970

Udzielam
lekcji języka francuskiego w zakresie niższych klas gimnazjum, Adres wskazę Kurjer zdw 45 000

Lekcje tańca
Mikolajczak, Poczta 29. I, Pw 7 400 57 745

Akademja tańców profesorowie tańców
Szczan Publiczności podajemy do wiadomości że w zawodzie na swym niema tytułu profesora, Londyńska Akademja Tańców jest kłamliwa reklama i nieuczciwa konkurencja, mająca na celu wprowadzenie w błąd publiczności, ponieważ w Londynie akademja tańców nie istnieje, Piotr Mikolajczak Edward J. Kurylo, członek honorowy The Imperial Society of Teachers of Dancing, London, Pw 7 401 57 744

7 tańcy nowoczesnych
Walc wirowy, oberek
wyuczam w 6 lekcjach
bez względu zdolności, z gwarancją, dyplomowany profesor baletmistrz Szczurek, Dom Rzemieślniczy, Waly Zygmunt Augusta 15, Zgłoszenia, lekcje osobiste każdego czasu, zdw 44 050

Szkoła Tańców
Stelli Kledeckiej
Do

Dziewczyna
szuka posady jako uczennica do piekarni, cukierni lub restauracji zaraz lub 15. Oferty Kurjer zdw 44 694

Gospodyni
w średnim wieku, umiejąca dobrze gotować, przyjmie posługę z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 44 693

Poszukuje
posady ekspedjentki brzoży obce, złoży 1.000 zł kaucji. Oferty Kurjer zdw 44 691

Krawcowa
bielźniarka przyjmuje w domu i poza dom. Oferty Kurjer zdw 44 267

Szofer
kawaler trzeźwy, sumienny z dłuższą praktyką poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. wolnych chwilach zajmie się inną pracą. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 44 763

Szofer
język francuski, niemiecki, polski poszukuje posady najchętniej w majatku. Oferty Kurjer zdw 44 707

Praktykant
biurowy znający wszelkie prace biurowe poszukuje jakiegokolwiek posady. Miejscowość obojętna. — Łaskawe oferty Kurjer zdw 44 772

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 44 790

Robotnik
poszukuje stałej posady w zakładzie lub przedsiębiorstwie z kaucją. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 799

Uzdolniona
rysownicza zakresu graficznego poszukuje posady. Przyjmuje pracę w domu. Oferty Kurjer zdw 44 795

Biuralista
młody znający wszelkie prace biurowe szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 835

Panienska
z szkoła wydziałowa poszukuje posady do dzieci także pomoc w nauce. Oferty Kurjer zdw 44 833

Pomocnik
aptekarz młodszy poszukuje od zaraz posady na skromnych warunkach. Oferty lask. pod zdw 44 830

Panna
znająca język polski i niemiecki szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 828

Panna
błaga w ekspedycji poszukuje posady do cukierni lub piekarni. Zgłoszenia Agencja Kurjera, Oborniki, nw 5 736

Student
poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w wolnych chwilach. (Zna język angielski). Oferty do Kurjera jw 5 138

Elektrotechnik
(żonaty) poszukuje posady jako portier w hotelu. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 842

Poszukuje
posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 44 849

Pracznia
uczciwa, czysta, szuka prania. Oferty Kurjer zdw 44 860

Krawcowa krojeznia
sila pierwszorzędna, samodzielna, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 44 857

Absolwentka
szkoły wydziałowej i handlowej, szuka posady biurowej. Oferty Kurjer zdw 44 894

DZISIAJ W KINIE
Apollo: „Neapol — Śpiewające Miaso”.
Aurora: „Walka z tygrysem i bandytą w czarnej masce”.
Colosseum: „Przyjaciel Indjan”.
Corso: „Córka Wodza”.
Casino: „Dusze w niewoli”.
Edison: „Ta, która odmówić nie może”.
Harfa: „Przedwiośnie”.
Kapitol: „Charlie Chaplin zrobił karierę”.
Metropolis: „Okręt Zaginionych Dziewcząt”.
Orzeł: „Krwawy żart”.
Odeon: Ciernista droga Księżnej Woroncow”.
Renaissance: „Królewski jeździec” oraz „Szakal Prerji”.
Słońce: „Pokusa”.
Stylowe — Teatr Rewja: „Grunt się nie przejmować”.
Tęcza: „W spelunkach Rio de Janeiro”.
Wilsona: „Rozpętany Świat”

Służąca
z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 44 891

Krawcowa
dzielnia dziennie 2,50. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 889

Służąca
szuka posady z małym gotowaniem, praniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 44 901

Gospodyni kucharka
młodsza, dobrze gotująca, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 44 911

Lokale handlowe
przy ul 27 Grudnia w Poznaniu do wynajęcia.
6 metrów frontu, jedna szyba wystawowa, powierzchnia 60 kwm., 14 metrów frontu, dwie szyby wystawowe, powierzchnia 200 kwm. Zgłoszenia do „Par”, 27 Grudnia 18 pod nr. 58,365. Pw 70-8-58,365

Sierota
uczciwa, dobrze wychowana, lat 19, szuka posady od zaraz z gotowaniem bez prania, najchętniej 2 osób. Łaskawe oferty Kurjer zdw 44 912

Posługi
w godzinach przedpołudniowych od 10—13 lub na całe soboty poszukuje możliwość w pobliżu ulicy Niegolewskich pracowita i czysta dziewczyna. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 925

Pracznia
uczciwa poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 44 933

Były
podofic. W. P., lat 25, szuka posady jako inkasent lub biuralista, tylko państwowej, złoży kaucję 5 000—8 000 zł. Oferty Kurjer zdw 45 023

Służąca
uczciwa, zadowolona i spokojna z gotowaniem i do wszelkich prac domowych, poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 44 478

Wdowa
ewangeliczka, poszukuje posady do wszystkiego zaraz. — Oferty Kurjer zdw 44 519

Introligatorka
do cicia etykiet, papieru, poszukuje posady. Ofery Kurjer zdw 44 431

Uczciwa
porządna dziewczyna z dobrem gotowaniem poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer zdw 44 225

Szofer
kawaler poszukuje posady zaraz. Kaucja 1 000 zł Zgłoszenie Kurjer zdw 44 300

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 44 509

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer zdw 44 535

Ogrodnik
dzielny w swym zawodzie, wolny od wojtkowości poszukuje posady od 15. 1. 31, jako samodzielny lub starszy pomocnik. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera zdw 44 302

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer zdw 44 439

Biurowej
posady poszukuje absolwent Licium Handl., obeznany praktycznie z księgowością i pracą biurową. Oferty Kurjer zdw 44 393

Poszukuje
miejsca zaraz do wszystkiego, z praniem, gotowaniem. — Oferty Kurjer zdw 44 432

Służąca
szuka posady do pomocy pani domu albo jako pokojowa z dobrymi, długoletnimi świadectwami. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 44 348

Szofer
z kilkoletnią praktyką, pewny kierowca, znający dokładnie Poznańskie i Pomorze, przyjmie posadę w zastępstwie lub wyjazd, na żądanie ewentualnie jako inkasent do autobusu. Oferty Kurjer zdw 44 440

18 letni
młodzieniec z 6 klasami gimnazjum z kaucją do 300 zł poszukuje jakiegokolwiek pracy. Uprasza się o skierowanie łaskawych oferty do Kurjera zdw 44 375

Gospodyni
samodzielna szuka posady od 1 stycznia na probostwie lub u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 377

Szofer
żonaty, z pięcioletnią praktyką, poszukuje posady z udzieleniem kaucji. Oferty Kurjer rzw 12 427

Panienska
inteligentna, lepszemu rodziny, znająca język polski, niemiecki, umiejąca cośkolwiek szycie, robotki, poszukuje posady do dziecka lub pomocy w składzie, najchętniej na prowincji od 15. 12. lub 1. 1. 31 r. Oferty Kurjer zdw 44 502

Na majątku
lub w jakimkolwiek przedsiębiorstwie także u adwokata poszukuje posady panienska z ukończonym liceum handlowym (matura handlowa) z 3 miesięczną praktyką pierwszy miesiąc ewentualnie bez wynagrodzenia od 1 grudnia. Oferty Kurjer zdw 43 457

Służąca
młodsza poszukuje posady do prac domowych i do pomocy w składzie. Oferty Kurjer zdw 44 607

Gospodyni
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 44 576

Krawcowa
pierwszorzędna na garderobe damska, dziecięca, z praktyką, szuka posady, także wyjeżdżać. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 44 871

Szofer
zawodowy, kawaler, z kilkoletnią praktyką warsztatową, w odbyciu służby wojskowej, poszukuje pracy. Oferty do Kurjera zdw 44 592

Starsza
osoba poszukuje posady celem nauki gotowania i wypiekania. — Szczegółowe oferty Kurjer zdw 44 589

Porządna
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub od 15. Świadczenia dobre. Oferty Kurjer zdw 44 880

Posługaczka
poszukuje posługi z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 44 078

Futra spody pod futra i skóry wszelkiego rodzaju poleca w wielkim wyborze i po niskich cenach
JÓZEF DAWID, Poznań,
ul. Nowa 11 i ul. Wrocławska 30.
Firma chrześcijańska.
Pw 5 486-7-37, 44/8

Werkmistrz
rutynowany fachowiec samochodowy (Pomorzanin). Były instruktor wojskowy, energiczny, przyjmuje posadę w poważnej firmie. Łaskawe oferty Kurjer zdw 43 191

Szofer ślusarz
z dłuższą praktyką, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady prywatnej za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 44 543

Młodszy
emeryt kolejowy szuka jakiegokolwiek pracy, może stawić kaucję. Oferty Kurjer zdw 44 587

Sierota
poszukuje prania lub posługi. — Oferty Kurjer zdw 44 581

Posługaczka
poszukuje posługi na Łazarzu zaraz. Oferty Kurjer zdw 44 617

200.—
dam temu, kto wyrobi lub wkaże posadę ekspedienta, magazyniera biurowego lub innej branży żelazniakowi! lat 24, dobry fachowiec łatwo się orientujący. Może złożyć kaucję Oferty Kurjer zdw 43 428

Duet
lub trio jazzbandowe z występami lub bez zaraz wolne Warunki przystępne. Oferty pod zdw 43 785

Poszukuje
posady jako agent lub tp. z własnym motocyklem, tylko ze -tą pensją. Oferty Kurjer zdw 43 767

Posługi
na przedpołudnie szukam. Oferty Kurjer zdw 44 640

Pomocnik zbożowy
lat 22, wolny od służby wojskowej z dobrymi świadectwami i kilkuletnią praktyką oraz dokładną znajomością księgowości, poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 43 708

Magister
formacji z półroczną praktyką poszukuje posady w aptece. Zgłoszenia do Kurjera zdw 43 445

Handlowiec - urzędnik
kawaler, lat 27, piszący biegle na maszynie, dobry rachmistrz, znający wszelkie prace biurowe poszukuje jakiegokolwiek posady od zaraz. Okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 44 239

Szofer
z 1 roczną praktyką, z dobrymi świadectwami poszukuje od zaraz posady, najchętniej na folwarku. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Trzemeszno, nw 5 497

Zdolna
bardzo krawcowa krojeznia, szuka miejsca w domach lub maganie. Oferty Kurjer Poznański zdw 44 480

Posługaczka
poszukuje posady z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer zdw 44 544

28 WOLNE MIEJSCA
Pomocnik
młody, inteligentny który może zastąpić szefa potrzebny zaraz. Zgłoszenia z fotografią odpisami świadectw, podaniem pretencji Skład delikatesów i towarów kolonialnych, Z. Grabowska, Gdynia, Skwer Kościuski, nw 5 734

Pracę
i wielki zarobek osiągnie każdy sprzedawca artykułów gwiazdkowych i innych bardzo poszukiwanych, Szafranek i Gronowski, ul. Pocztowa 11 telefon 27-98, Pw 1127 48 115

Ucznia
syna uczciwych rodziców ze stołem i stacją poszukuje Edmund Moczko towary kolonialno-delikatesowe, Leszno Dworcowa 48, nw 5 494

10 pań
wymownych inteligentnych przyjemnie poważnie przedsiębiorstwo do łatwego przyjemnego podróżywania. Pańe chętnie do pracy otrzymają, wyszkolenie fachowe bezpłatnie i mają możliwość zdobyć sobie dobrą i stałą egzystencję. Zgłoszenia z dokumentami przyznającymi ul. Sew. Mielżyńskiego 4, II, lewo. zdw 44 625

Księżkowy (księżkowa)
młodszy o skromnych wymaganiach, piszący na maszynie znający polską i niemiecką korespondencje potrzebny zaraz. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem wysokości wymaganej pensji Kurjer zdw 44 726

Dziewczę
do posylek potrzebne. Podgórna 3, skład. zdw 44 724

Księżkowego (wej)
poszukuję do sprzedaży książki handlowej, Dziennik zarobek około 30—45 zł według zdolności. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 720

Potrzebna
służąca wiejska, ul. Kolejowa 12, parter, na prawo. zdw 44 713

Ekspedjentek
tylko z branży zabawkowej na sezon gwiazdkowy poszukuje — Aquila. zdw 44 711

Zdolnych
sprzedawców (czyli) domokrążnych poszukujemy na stałą pensję. Adres poda Kurjer zdw 44 701

Werkmistrz
znający dobrze ślusarstwo budowlane i artystyczne potrzebny zaraz do Zakładów Ślusarsko-Mechanicznych. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem pretencji do Ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod 157, nw 5 732

Uczennice
do prasowania bezpłatnie przyjm. Pralnia, Wielkie Garbary 42, zdw 45 059

Chcesz
otrzymać posadę. Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne im. profesora Sekulowicza. Warszawa, Żółwia 42 Kursy wyuczają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynie towaroznawstwa, angielskiego francuskiego, niemieckiego, pisowni gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Zadzajcie prospektów. nw 5 729

Dzielny
pomocnik fryzjerski potrzebny. Wł. Konieczny, Gostyń, św. Duchy 3. zdw 44 764

Zdolna
dziewczyna do domowych prac z apaniem potrzebna. Za, Bramka 4, Dpieralca, zdw 44 793

Poszukuje
posługaczki, służącej z gotowaniem, pralni, Plac Działowy 9, II, prawo. zdw 44 788

Fileciarka
potrzebna. Strzyżyńska, Focha 28 zdw 44 788

Służąca
uczciwa może się zgłosić. Szymonowska, ul. Spokojna 24 a. zdw 44 779

Pantoflarz
potrzebny. Oferty Kurjer zdw 44 990

Dziewczyna
potrzebna. Pracownia cukiernicza, Szkolna 3. zdw 44 990

Ekspedjentki
do składu rzeźniczego potrzebne. Niklasiewicz, Wroclawska 37, zdw 45 002

Nauczycielka
z prawem nauczania, umiarkowanych wymagań do trojga dzieci do skromnego domu urzędniczego na wsi zaraz poszukiwana Łaskawe zgłoszenia z odpisami świadectw i warunkami do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 45 112

Asystentka
dentystyczna techniczna zaraz potrzebna. Odpisy, warunki podobna do ekspedycji Kurjera zdw 45 114

Uczeń
kupiecki może się natychmiast zgłosić. Jankowski, skład maszyn i przyborów rzeźniczych, Poznań, Małe Garbary 4. zdw 45 035

Księżkowa
z kilkoletnią praktyką, z znajomością bilansu, pisanie na maszynie, sprawy wekslowe. Oferty wraz z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 44 961

Posada
biurowa za pożyczkę 2—3 000. Oferty zdw 45 074

Młodszy
pomocnik obuwiczny potrzebny. A. Swiekotkin, Matejki 50 zdw 45 058

Bufołowa
sumienna poszukiwana. Informacja Plac Sapieżyński 7. I. zdw 45 060

Potrzebna
młoda posługaczka. Pocztowa 26, pensjonat. zdw 45 060

Ekspedjentka
lub starsza uczennica potrzebna od zaraz, referencje pożądane. — Zgłoszenia: Skład konfekcji damskiej i towarów krótkich, Wodna 3. zdw 44 730

Parcelę
2 500 mtr. kw. w Ławicy (blisko dworca) sprzedam za 4,500. Oferty Kurjer zdw 44 796

Dziewczę
do pomocy domu i składu potrzebna zaraz. Adres Kurjer zdw 44 824

Dziewczyna
uczciwa, praniem, dobrymi świadectwami potrzebna zaraz. Restauracja, Mostowa 32. zdw 44 821

Bona
(najchętniej freblanka) poszukiwana od zaraz jako przychodnia na cały dzień. Wymaga się pierwszorzędne referencje Oferty z odpisem świadectw pod zdw 44 812

Posługaczka
młodsza potrzebna. Świąt, Pociłskich 10. zdw 44 626

Pani
przyjmię skromną osobę krawieczniczną, pranie, gotowanie, niemieckie konieczne. Wynagrodzenie skromne. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 840

Podróżującego
w wieku około 25 lat z branży towarów kolonialnych poszukuje się zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 44 778

Służąca
starsza z pościelą potrzebna zaraz lub jako przychodnia. Przybylska, Górna Wilda 152, zdw 44 801

Humor zagraniczny

— Mamusiu, ponieważ idziemy na przechadzkę, mam sobie umyć ręce czy włożyć rękawiczki? (Ami du Peuple, Paryż). S. F.

Przedpłata
na grudzień 1930, za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50 z odnośnictwem do domu w Poznaniu zł 4,70, w odnośnictwem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,94, kwartalnie zł 14,80, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych silą wyższą, przeszkod w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczными 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% ładowych. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża. wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.